

Plán péče o národní park - obecně

- zpracovává se podle § 38 zák. č. 114/1992 Sb., (u jednoúčelového návrhu novely, který nesleduje rozsáhlé nutné změny, vyplývající ze změn návazných legislativních předpisů, neproběhlo doposud nezbytné „RIA“)

Analýza

- koncepční dokument na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu navrhuje opatření ochrany přírody, zejména péči o ekosystémy, biodiverzitu a krajinný ráz
- obsahuje zonaci vč. schválení, chráněné biotopy a taxony, invazní a nepůvodní druhy, ÚSES, charakteristiku krajinného rázu, monitoring
- management lesního hospodářství, zemědělství, myslivosti, rybářství, vodního hospodářství
- hospodářské aktivity a rozvojové záměry
- rekreace, sport, turistika, práce s veřejností

Návrh

- cíle ochrany přírody a krajiny
- lidské činnosti, zejména proto, že obce nebyly vyjmuty jak je to obvyklé u NP (vč. přeshraničního NP BW)

Projednání - místo toho zatím v NPŠ jen nařízení

- **nutná „SEA“, tj. posouzení vlivu koncepce NP na životní prostředí, analogicky jako u územních plánů, neboť nelze např. upřednostnit „výrobu divočiny“ před vodohospodářskou udržitelností a dalším veřejným zájmem, navíc nepravdivým tvrzením přikázaného procenta bezzásahovosti od IUCN, které musíme splnit („jako za komunistického plánování“)**
- **nutná vazba na aktuální Politiku územního rozvoje ČR, ZÚR krajů a ÚP obcí**
- **účast občané, obce, zastupitelstva, vlastníci pozemků, KÚ, MŽP**
- **nutné vypořádání námitek a připomínek**
- **soudní řízení možné pro nesplnění formálních potřeb a požadavků či porušení obecných předpisů lidské existence a udržitelného vývoje**

Situace v NP Šumava

- plán péče na léta 2016 - 2030 doposud neschválen a postupuje se podle Příkazu ředitele

Plán péče o Národní park Šumava

na období 2016 - 2030

Návrhová část

**Kolektiv autorů Správy NP Šumava
Garant: Ing. Martin Starý**

Vimperk, 2015

OBSAH

OBSAH	2
ÚVOD.....	5
1. OBECNÉ ÚDAJE O NÁRODNÍM PARKU.....	6
1.1 Základní údaje.....	6
1.2 Strategie ochrany přírody v NP ve vazbě na předmět a cíl ochrany, obecné a specifické cíle	8
1.2.1 Předmět ochrany.....	8
1.2.2 Cíle ochrany	9
2. OCHRANA PŘÍRODY, OCHRANA A OBNOVA PŘÍROZENÝCH PROCESŮ V NP 1110	1110
2.1 Členění území pro účely ochrany přírody.....	1110
2.1.0 Dílčí plochy a jejich lokální vymezení	1110
2.1.1 Zonace	1513
2.1.2 Území zařazená do soustavy Natura 2000.....	1514
2.1.3 Ostatní kategorie zvláště chráněných území, památné stromy	1614
2.1.3.1 Maloplošná zvláště chráněná území.....	1614
2.1.3.2 Památné stromy	1615
2.2 Zásady péče o lesní ekosystémy.....	1615
2.2.0 Management lesních ekosystémů	1615
2.2.0.1 Cíle managementu.....	1615
2.2.0.2 Hlavní zásady managementu lesů	1917
2.2.1. Lesy původní – pralesy	2322
2.2.2. Lesy přírodní	2322
2.2.3. Lesy přírodě blízké.....	2322
2.2.4. Lesy kulturní	2422
2.2.5. Lesy nepůvodní	2422
2.3 Zásady péče o nelesní ekosystémy	2423
2.3.1 Nelesní ekosystémy přirozené.....	2423
2.3.1.1 Vodní toky.....	2423
2.3.1.2 Mokřady	2625
2.3.2 Nelesní ekosystémy ovlivněné činností člověka a ponechané samovolnému vývoji	2827
2.3.2.1 Plochy se sukcesí dřevin	2827
2.3.3 Nelesní ekosystémy ovlivněné člověkem a vyžadující další péči	2928
2.3.3.1 Mokřady	2928
2.3.3.2 Luční bezlesí	3129
2.3.3.3 Jezera.....	3432
2.3.3.4 Umělá vodní díla	3433
2.4 Opatření pro obnovu přirozeného stavu abiotických složek přírodního prostředí	3533
2.4.1 Revitalizace.....	3533
2.4.1.1 Mokřady	3534
2.4.1.2 Vodní toky.....	3634
2.5 Zásady péče o fytogenofond a zoogenofond	3735
2.5.1 Péče o zvláště chráněné, ohrožené a vzácné taxony rostlin	3735

2.5.2 Péče o genové zdroje lesních dřevin	4038
2.5.3 Redukce geograficky nepůvodních a invazních rostlinných druhů	4139
2.5.4 Péče o zvláště chráněné, ohrožené a vzácné taxony volně žijících živočichů (včetně managementu zvěře)	4240
2.5.5 Regulace nepůvodních živočišných druhů	4947
2.6 Zásady péče o EVL a PO	4947
2.6.1 Evropsky významná lokalita Šumava	5048
2.6.2 Ptačí oblast Šumava	5755
2.7 Návrh řešení možných střetů ve vztahu k předmětu a cíli ochrany NP a střetů při realizaci a naplnění cílů EVL a PO	5856
3. PÉČE O KRAJINU NP	6058
3.1 Opatření pro zachování a zlepšení krajinného rázu a limity ochrany přírody pro výstavbu	6058
3.2 Opatření pro jiné typy ochrany území (ÚSES, CHOPAV atd.)	6159
3.3 Plánované výkupy, nájmy, směny a převody pozemků	6260
4. MONITORING, VÝZKUM A DOKUMENTACE	6361
4.1 Koordinace monitoringu a výzkumu	6361
4.2 Monitoring a výzkum prováděný Správou NP	6462
4.3 Monitoring a výzkum prováděný jinými subjekty	6563
4.4. Dokumentace a využití výsledků monitoringu a výzkumu	6664
5. VEŘEJNÉ VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ NÁRODNÍHO PARKU, PLÁNY, CÍLE	6765
5.1 Vzdělávání, osvěta a informace	6765
5.2 Turistické a rekreační využívání	6967
5.3 Regionální vazby	7270
5.4 Občanská sdružení s aktivitami ve vztahu k NP	7371
6. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	7572
6.1 Institucionalizované přeshraniční vztahy	7673
6.1.1 Pozice, mezinárodní význam a prestiž NP	7673
6.1.2 Instituce mezinárodní sféry ochrany přírody a míra intenzity propojení	7673
6.2 Další mezinárodní vazby a vztahy	7774
6.2.1 Přeshraniční spolupráce se státními subjekty	7774
6.2.1.1 NPBL (Národní park Bavorský les)	7774
6.2.1.2 Ostatní státní subjekty	7875
6.2.3 Přeshraniční spolupráce jinými zahraničními sousedy	7976
7. ZÁVĚREČNÉ ÚDAJE	8077
7.1 Slovník pojmů	8077

7.2 Seznam používaných zkratek.....	<u>8380</u>
8. PŘÍLOHY PLÁNU PÉČE	<u>8582</u>
8.1 Mapové přílohy	<u>8582</u>
8.2 Textové přílohy.....	<u>8683</u>

ÚVOD

Plán péče o Národní park Šumava je základním strategickým materiálem Národního parku Šumava, který je pro Správu NP Šumava závazným podkladem pro péči o svěřené území. Tento dokument navazuje na předchozí plán péče, který platil v prodlouženém režimu v období 2001–2013 a je podkladem pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody v období 2016–2030.

Plán péče by měl garantovat srozumitelné a předvídatelné přístupy Správy NP Šumava k ochraně území, měl by zajistit zachování přírodních hodnot, tzn. všech předmětů ochrany vyplývajících z platné legislativy, zachování a zlepšení předmětů ochrany soustavy Natura 2000 při zajištění trvalé existence osídlení a hospodářských zázemí sídel. Za základní předměty ochrany přírody v NP Šumava považujeme lesní ekosystémy ve všech jejich vývojových fázích, rašeliniště a další typy přírodních mokřadů, ledovcová jezera a vodní toky, nelesní plochy a kulturní bezlesí, faunu a flóru Šumavy.

Při tvorbě plánu péče si Správa byla vědoma toho, že cestovní ruch tvoří hlavní podíl ekonomiky šumavských obcí, proto by ráda tímto plánem péče vytvořila prostor pro takové formy alternativních a měkkých forem turistiky a rekreace, které zajistí dostatečnou atraktivitu území pro poznání, osvětu, turistiku a rekreaci při zachování přírodních hodnot území. Věříme v možnost lepšího využití potenciálu rozvoje udržitelného cestovního ruchu. Pro dosažení cíle bude podporováno zvyšování environmentální, technické a estetické kvality infrastruktury a míry zachování přírodní i kulturní atraktivnosti území – tím dojde ke zvýšení přitažlivosti území pro rekreanty i návštěvníky (zejména pomocí zvyšování environmentální kvality nabízených služeb a nepoškozeného přírodního a kulturního dědictví)*.

Nedílnou součástí budoucí péče o Národní park Šumava je také respektování potřeb pro zachování prostoru pro trvale udržitelný rozvoj obcí, na jejichž správních územích byl NP Šumava v roce 1991 vyhlášen, ale také zachování a tvorba adekvátní infrastruktury potřebné pro přírodě blízký turistický ruch. Cílem plánu péče je pak najít odpovídající řešení všech těchto cílů v návrhovém období 15 let, které by mělo zajistit stabilitu vztahů i managementových přístupů v území. Národní park je vedle své jedinečné přírodní hodnoty i významný regionální hospodářský faktor. Plán péče by měl současně nastavit takové podmínky pro využívání území, aby bylo možné realizovat aktivity, které budou harmonicky a diferencovaně využívat přírodní a lidský potenciál území Šumavy, které neohrožují přírodní hodnoty a procesy zajišťující stabilitu šumavské přírody a jsou v souladu s moderními zásadami politiky udržitelného rozvoje. Národní park Šumava by měl vedle svých základních ochranných funkcí poskytovat užitek obyvatelstvu v míře nepoškozující ekologickou hodnotu Šumavy. Tento plán péče navazuje i na trendy územního rozložení různých stupňů péče o území z plánu péče schváleného v roce 2000, a to ve smyslu směřování území k dosažení bezzásahového režimu na cca 50% území národního parku v horizontu 2030 a později při garantování 10% rozlohy NP pro trvalou existenci kulturní krajiny s životním prostorem pro činnosti a život lidí.

V dlouhodobém horizontu přesahujícím tento plán péče (cca 2050-2100) by měla převážná část území NP být ponechána samovolnému vývoji při respektování existence sídelních enkláv a jejich ochranných pásem a po dohodě s vlastníky soukromých majetků. V krátkodobém horizontu 15 let je vývoj NP směřován k zachování již zavedeného a několik let uplatňovaného managementového přístupu při udržení kontinuity plánu péče aplikovaného v letech 2001-2013.

Pavel Hubený

ředitel Správy NP Šumava

1. OBECNÉ ÚDAJE O NÁRODNÍM PARKU

1.1 Základní údaje

Kategorie ochrany: národní park

Evidenční číslo: 42

Název: NÁRODNÍ PARK ŠUMAVA

Zřizovací právní předpis: Nařízení vlády (NV) č. 163/1991 Sb., kterým se zřizuje Národní park Šumava a stanoví podmínky jeho ochrany, ve znění pozdějších předpisů, účinné dnem vyhlášení předpisu: 10. 5. 1991

Překryv s územně správními jednotkami:

Kraj: Plzeňský, Jihočeský

Okres: Klatovy, Prachatice, Český Krumlov

Obec s rozšířenou působností: Sušice, Klatovy, Vimperk, Prachatice, Český Krumlov

Obec a katastrální území:

okres	obec	katastrální území	číslo KÚ
PT	Borová Lada	Borová Lada	707899
PT		Knížecí Pláně	707961
PT		Nový Svět	707911
PT		Svinná Lada	707937
PT		Šindlov	709945
PT		Zahrádky u Borových Lad	707970
PT	Horní Vltavice	Březová Lada	644633
PT		Polka	644641
PT		Slatina u Horní Vltavice	644650
PT		Žlíbky	644668
PT	Kvilda	Bučina u Kvildy	678368
PT		Kvilda	678350
PT	Lenora	Vlčí Jámy	679976
PT	Nová Pec	Nová Pec	705225
PT		Pěkná	796379
PT	Nové Hutě	Nové Hutě	707902
PT	Nicov	Studenec u Stach	753394
PT	Stachy	Stachy	753386
PT	Stožec	České Žleby	755664
PT		Horní Cazov	755702
PT		Radvanovice	755711
PT		Stožec	755699
PT	Strážný	Dolní Cazov	798509
PT		Dolní Světlé Hory	756695
PT		Hliniště	756661
PT		Horní Světlé Hory	756709
PT		Rasnice	756679
PT		Silnice	756717
PT		Stodůlky u Strážného	756725

PT		Strážný	756687
PT	Volary	Chlum u Volar	784681
PT		Volary	784737
PT	Želnavá	Želnavá	796395
KT	Čachrov	Javorná na Šumavě	657778
KT		Javorná u Polomu	799122
KT		Zhůří	798975
KT	Hartmanice	Hartmanice II	798991
KT		Kochánov II	637327
KT		Kochánov III	799009
KT		Kundratice	799025
KT		Paště	798908
KT		Zalužice	799033
KT	Horská Kvilda	Horská Kvilda	697869
KT	Kašperské Hory	Červená u Kašperských Hor	664375
KT		Lídlový Dvory	664413
KT	Modrava	Filipova Huť	697851
KT		Javoří Pila	697885
KT		Roklanský Les	697893
KT		Vchynice – Tetov II	798681
KT	Prášíly	Hůrka u Železné Rudy	798932
KT		Prášíly	627054
KT	Rejštejn	Klásterský Mlýn I	740063
KT		Klásterský Mlýn II	799041
KT		Kozí Hřbet	740071
KT		Rejštejn	740098
KT		Svojše	740101
KT		Velký Radkov I	740110
KT		Velký Radkov II	799050
KT		Zhůří u Rejštejna	740128
KT	Srní	Horky u Srní	798983
KT		Srní I	753092
KT		Srní II	799068
KT		Vchynice – Tetov I	753084
KT	Železná Ruda	Debrník u Železné Rudy	796085
KT		Panciř	796093
KT		Železná Ruda I	796069
CK	Horní Planá	Zvonková	643774

Tučně vypsaná katastrální území leží celá uvnitř NP, území netučně vypsanych KÚ zasahuje NP pouze zčásti.

PT – Prachatice

KT – Klatovy

CK – Český Krumlov

Překryv s jinými chráněnými územími:

MZCHÚ – kategorie přírodní památka – území přírodovědecky významná, která byla vyhlášena již před nařízením vlády č. 163/1991 Sb., kterým se zřizuje NP Šumava (dále jen „NPŠ“) a stanoví podmínky jeho ochrany. Většina MCHÚ je součástí I. zóny. Seznam a charakteristika jednotlivých MZCHÚ jsou uvedeny v příloze A3, hranice zakresleny v mapové příloze B8.

CHOPAV Šumava (viz Nařízení vlády ČSR č.40/1978 Sb. s účinností od 1.1.1979.)

Mezinárodní síť biosférických rezervací UNESCO: Biosférická rezervace Šumava (vyhlášena v roce 1990)

Mezinárodně významné mokřady: Ramsar site Šumavská rašeliniště (vyhlášena v roce 1991) – viz mapová příloha B9.

Překryv se soustavou Natura 2000:

Ptačí oblast Šumava (PO Šumava)

Zřízena Nařízením vlády č. 681 ze dne 8. 12. 2004 zahrnuje celé území NP Šumava část území CHKO – celkem rozloha: 975 km².

Evropsky významná lokalita Šumava (EVL Šumava) CZ0314024

Seznam lokalit (národní seznam) je v platném znění vyhlášen nařízením vlády č. 318/2013 Sb. o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit s účinností ke dni 29. října 2013. EVL Šumava zahrnuje celé území NP, většinu území CHKO Šumava, část NPP Blanice a Kochánovské pláně – celkem rozloha: 1719 km².

Hranice NP a jeho ochranného pásma:

Mapa území Národního parku Šumava v měřítku 1:25 000 včetně současně platné zonace je přílohou Plánu péče v analogové i digitální podobě a je uložena na Správě NP Šumava ve Vimperku a u schvalovatele plánu péče – Ministerstva životního prostředí. Rozloha NP Šumava je 683 km². Ochranné pásmo národního parku není vymezeno, ale jeho funkci plní Chráněná krajinná oblast Šumava, která území národního parku obklopuje, o rozloze 996 km².

Managementová kategorie podle IUCN: II – národní park.

Chráněná území kategorie II jsou rozsáhlá přírodní nebo přírodě blízká území, určená k ochraně velkoplošně probíhajících ekologických procesů spolu s množstvím druhů a ekosystémů pro dané území charakteristických, které zároveň dávají možnost pro realizaci duchovních, vědeckých, výchovných, rekreačních a návštěvních cílů, environmentálně a kulturně slučitelných s cíli ochrany území. Primárním cílem je ochrana přirozené biodiverzity spolu s hlavními ekologickými strukturami a souvisejícími environmentálními procesy a podpora vzdělávání a rekreace.

Platná legislativa pro zpracování plánu péče:

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (§ 38), vyhláška č. 64/2011 Sb., o plánech péče, podkladech k vyhlásování, evidenci a označování chráněných území, metodický pokyn MŽP (Věstník MŽP č. 7/2008).

1.2 Strategie ochrany přírody v NP ve vazbě na předmět a cíl ochrany, obecné a specifické cíle

1.2.1 Předmět ochrany

Předmět ochrany NP Šumava

Předmětem ochrany v národním parku jsou ekosystémy ve všech svých přirozených vývojových stádiích a fázích. Dále jsou to populace ohrožených, vzácných a pro Šumavu typických druhů rostlin a živočichů a také význačné přírodní prvky neživé přírody.

Předmět ochrany EVL Šumava

Stanoviště podle přílohy I Směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin 92/43/EHS(dále Směrnice o stanovištích), která jsou předměty ochrany EVL Šumava (* prioritní stanoviště) :

3130 Oligotrofní až mezotrofní stojaté vody nížinného až subalpínského stupně kontinentální a alpínské oblasti a horských poloh a jiných oblastí, s vegetací tříd *Littorelletea uniflorae* nebo *Isoëto-Nanojuncetea*

3150 Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition*

3260 Nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*

4030 Evropská suchá vřesoviště

5130 Formace jalovce obecného (*Juniperus communis*) na vřesovištích nebo vápnitých trávnicích

6230* Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech (a v kontinentální Evropě v podhorských oblastech)

6410 Bezkolencové louky na vápnitých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách (*Molinion caeruleae*)

6430 Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně

6510 Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*)

6520 Horské sečené louky

7110* Aktivní vrchoviště

7140 Přechodová rašeliniště a tršoviště

8220 Chasmoxytická vegetace silikátových skalnatých svahů

9110 Bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*

9130 Bučiny asociace *Asperulo-Fagetum*

9180* Lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklicích

91D0* Rašelinný les

91E0* Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

9410 Acidofilní smrčiny (*Vaccinio-Piceetea*)

Druhy podle přílohy II Směrnice o stanovištích, které jsou předměty ochrany EVL Šumava, (* prioritní druh):

1029 Perlorodka říční (*Margaritifera margaritifera*)

1096 Mihule potoční (*Lampetra planeri*)

1163 Vranka obecná (*Cottus gobio*)

1303 Vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros*)

1324 Netopýr velký (*Myotis myotis*)

1355 Vydra říční (*Lutra lutra*)

1361 Rys ostrovid (*Lynx lynx*)

1393 Srpnatka fermežová (*Hamatocaulis vernicosus*)

1914 *Střevlík Ménétrésův (*Carabus menetriesi pacholei*)

4094 *Hořeček český (*Gentianella praecox subsp. bohémica*).

Předmět ochrany PO Šumava

Druhy podle přílohy I Směrnice Rady 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků (dále Směrnice o ptácích)¹, které jsou předměty ochrany PO Šumava:

A030 Čáp černý (*Ciconia nigra*)

A104 Jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*)

A107 Tetřev obecný (*Tetrao tetrix*)

A108 Tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*)

A122 Chrástka polní (*Crex crex*)

A217 Kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*)

A223 Sýc rousný (*Aegolius funereus*)

A236 Dátek černý (*Dryocopus martius*)

A241 Datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*)

1.2.2 Cíle ochrany

Strategie ochrany přírody a krajiny:

- 1) Strategický (dlouhodobý cíl, cca 2100): převážná část území NP je ponechána samovolnému vývoji při respektování existence sídelních enkláv a jejich ochranných pásem a majetků soukromých vlastníků.
- 2) Krátkodobý cíl (2030): příprava ekosystémů k ponechání samovolnému vývoji na cca 50% rozloze NP (o reálném ponechání území bez zásahu rozhodne v době po roce 2030 nový plán péče nebo nová zonace). příprava ekosystémů na podílu 10% k zařazení do kulturní krajiny trvale užívané a osídlené (současná zóna III).²

Cílem Národního parku Šumava je nerušený vývoj ekosystémů se samovolně probíhajícími ekologickými procesy, přirozená biodiverzita spolu s hlavními ekologickými strukturami a podpora vzdělávání a rekreace nezhoršující přírodní prostředí.

Naformátováno: Číslování + Úroveň:
1 + Styl číslování: 1, 2, 3, ... + Začít
od: 1 + Zarovnání: vlevo + Zarovnat
na: 0,63 cm + Odsadit na: 1,27 cm

Naformátováno: Číslování + Úroveň:
1 + Styl číslování: 1, 2, 3, ... + Začít
od: 1 + Zarovnání: vlevo + Zarovnat
na: 0,63 cm + Odsadit na: 1,27 cm

¹ V roce 2010 vyšla už v roce 2009 nově schválená směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES, která zrušila dříve účinnou směrnici Rady o ochraně volně žijících ptáků 79/409/EHS.

² Předpokládá se v tomto režimu zachovat trvalé sídelní enklávy a nezbytné ochranné prstence lesa kolem sídelních enkláv, aby „souše nepadaly na domy“.

Opatření k naplnění krátkodobého cíle budou obsaženy v režimu nově navržených dílčích ploch.

Pro **EVL Šumava** je cílem zachování příznivého stavu přírodních stanovišť vyjmenovaných jako předmět ochrany a zachování přírodního prostředí a zajištění podmínek pro udržení populací vyjmenovaných druhů rostlin a živočichů (kap. 1.2.1) (NV č. 318/2013 Sb. o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit s účinností ke dni 29. října 2013)

Cílem ochrany **PO Šumava** je zachování a obnova ekosystémů významných pro druhy ptáků, uvedené jako předmět ochrany (kap. 1.2.1), v jejich přirozeném areálu rozšíření a zajištění podmínek pro zachování populací těchto druhů ve stavu příznivém z hlediska ochrany (Nařízení vlády č. 681/2004 Sb.).

Mezi cíle ochrany stávajících **MZCHÚ** patří zejména zachování vybraných význačných biotopů, uchování populací ohrožených druhů živočichů a rostlin, zachování geologických útvarů (kaňon Vydry, skalní výchozy) nebo luční vegetace. (Podrobněji v příloze A3: Seznam a charakteristika MZCHÚ.)

2. OCHRANA PŘÍRODY, OCHRANA A OBNOVA PŘIROZENÝCH PROCESŮ V NP

2.1 Členění území pro účely ochrany přírody

2.1.0 Dílčí plochy a jejich lokální vymezení

- Dílčí plochy na území NP Šumava jsou vymezeny na základě odlišnosti způsobu péče o různé typy ekosystémů NP. Základní prostorové rozdělení různých způsobů péče o ekosystémy je definované v mapě dílčích ploch (viz příloha B21). S rozdělením území NP Šumava na dílčí plochy úzce souvisí také vymezení a definice území ponechaného samovolnému vývoji. [V zastavitelném území obce dle schváleného ÚP se zapracovanými připomínkami ochrany přírody lze umisťovat nové stavby a měnit využití území bez ohledu na zařazení území do dílčích ploch.](#)

Naformátováno: Bez odrážek a číslování

2.1.0.1 Území ponechané samovolnému vývoji

Území ponechané samovolnému vývoji je v NP Šumava prostorově i managementově vymezeno prostřednictvím dílčích ploch A, B.

Dílčí plochy A a B jsou vymezeny za účelem zachování a zlepšení stavu ekosystémů prostřednictvím velkoplošně probíhajících přírodních ekologických procesů. Dílčí plocha A se vyskytuje při hranici s NPBL. Lokalizace a rozloha dílčí plochy B odráží potřebu ochrany ekosystémů a ekologických procesů s přihlédnutím k místním specifikům (např. rozloha a tvar území NPŠ, potřeba regulace početnosti zvěře, aktivní management území v minulosti). Dílčí plochy A a B dohromady tvoří v NPŠ území ponechané samovolnému vývoji. [V území je obecně podporován rozvoj šetrné formy turistiky nepoškozující a neohrožující předměty ochrany, monitoring, výzkum a osvěta \(realizace a podpora naučných stezek, moderovaných exkurzí apod.\)](#)

Dílčí plocha „A“ – území ponechané samovolnému vývoji bez přímých zásahů proti vlivu zvěře

V území jsou realizovatelné pouze následující činnosti, je-li jejich provádění nezbytné z důvodu ochrany životů a zdraví osob, ochrany majetku nebo ochrany přírody:

- revitalizace vodního režimu ([na základě výjimky](#)),
- likvidace invazních druhů,
- [značení a údržba](#) značených turistických tras, ([případně značení nových na základě posouzení EIA](#))
- odstranění nebezpečných stromů podél značených cest,
- údržba základní cestní sítě,
- monitoring a výzkum nepoškozující chráněnou přírodu,
- odstranění nefunkčních drátěných skupinových a individuálních ochranných,
- hašení požárů,
- odstraňování nepotřebných staveb.

K zetlení je ponecháváno 100 % veškeré hmoty (včetně hmoty asanované v minulosti a poražených nebezpečných stromů podél cest).

Dílčí plocha „B“ – území ponechané samovolnému vývoji s přímými zásahy proti vlivu zvěře

V území jsou realizovatelné pouze činnosti uvedené pro dílčí plochu „A“ a dále následující činnosti, je-li jejich provádění nezbytné z důvodu ochrany životů a zdraví osob, ochrany majetku nebo ochrany přírody:

- ochrana proti zvěři – údržba stávajících mechanických ochranných po nezbytnou dobu,
- lov - management spárkaté zvěře odlovem za účelem udržení jejich únosných stavů,
- možnost odstranění nevybuhlých munit pouze liniově (podél cest, sítí nebo liniové revitalizace), pokud nebudou realizací negativně dotčena přírodní stanoviště N2000 a biotopy s výskytem zvláště chráněných rostlin a živočichů.

K zetlení je ponecháváno 100 % veškeré hmoty (včetně hmoty asanované v minulosti a poražených nebezpečných stromů podél cest).

2.1.0.2. Další dílčí plochy

Dílčí plocha „C“ - území s možností speciálních opatření proti šíření kůrovce

Dílčí plocha C zahrnuje soubor ploch přírodně cenných a zranitelných, které však z důvodu územní strategie, členité mozaiky zachovalých a pozměněných biotopů, návaznosti na managementová opatření realizovaná v nedávné minulosti nebo rizika ohrožení majetku ~~eizích-nestátních~~ vlastníků (uvnitř i vně ČR), nelze bezprostředně zařadit do území ponechaného samovolnému vývoji.

V území jsou realizovatelné pouze činnosti uvedené pro dílčí plochy „A“ a „B“ a dále:

- v odůvodněných případech protikůrovcová opatření různého typu a intenzity na základě odborného posouzení přírodních hodnot (například asanace kůrovcem napadených „aktivních“ stromů, asanace vývrátů a zlomů, odkornění stojících stromů, lapače, dovezené lapáky),
- speciální management vybraných druhů (z dřevin se týká tisu červeného a jalovce obecného),
- údržba provozně nezbytné cestní sítě.

Ponechává se 100 % veškeré hmoty (včetně hmoty asanované v minulosti a poražených nebezpečných stromů podél cest).

Dílčí plochy „D1“, „D2“, „D3“

Zahrnují území, kde se, vzhledem ke stavu lesních ekosystémů a územní strategii, předpokládá aplikace rekonstrukčního managementu, který zahrnuje zejména úpravu prostorové struktury, druhové skladby lesních porostů a jejich stabilizaci. Členění na plochy D1, D2, D3 zohledňuje zejména rozdílné časové rámce uplatňování rekonstrukčního managementu.

V těchto dílčích plochách je také zařazena stromová zeleň rostoucí mimo les, pokud není součástí jiných dílčích ploch (zejm. území ponechaného samovolnému vývoji). Obecně se na takové plochy nevztahují pravidla uvedená níže. V těchto dílčích plochách je za podmínek nepoškození předmětů ochrany přírody a krajiny možné rozšiřování a zkvalitňování infrastruktur a služeb cestovního ruchu nepoškozující předměty ochrany, rekonstrukce kulturně historických památek ve správě Správy NP Šumava, a jejich zpřístupňování, tvorba specifických regionálních produktů cestovního ruchu, realizace a podpora turistických informačních center a vytváření podmínek pro realizaci šetrných forem cestovního ruchu.

Dílčí plocha „D1“ - území se střednědobým rekonstrukčním managementem vedoucím k vysokému stupni autoregulace

Vymezení dílčí plochy D1 je provedeno zejména s ohledem na jádrové území výskytu populace tetřeva hlušce v částech, které nejsou součástí ploch ponechaných samovolnému vývoji, nebo nejsou součástí dílčí plochy „C“. Dále jsou součástí této dílčí plochy přírodní biotopy, které spolu s jádrovým územím populace tetřeva hlušce vytvářejí kompaktní celky navazující na území dílčích ploch „A“, „B“, „C“, případně tato území scelují (z důvodů arondačních jsou zastoupeny také porosty významněji ovlivněné předchozími hospodářskými zásahy). Území zařazená v této dílčí ploše představují potenciál pro další fázi rozšiřování území ponechaného samovolnému vývoji s cílem připravit území pro tento management do roku 2030.

V území jsou v lesích realizovatelné pouze činnosti uvedené pro dílčí plochy „A“, „B“ a „C“. S ohledem na časově relativně blízký termín předpokládaného převodu území do ploch ponechaných samovolnému vývoji se maximálně využívá výjimka ohledně prodloužení doby na zalesnění a zajištění tak, že se umělá obnova (zalesňování), minimálně po dobu platnosti tohoto plánu péče, nerealizuje. Přeměna druhové skladby má těžiště v ochraně a podpoře již vysazených nedostatečně zastoupených dřevin přirozené druhové skladby a ve vytvoření prostoru pro rozvoj přirozených procesů.

Kromě uvedeného se realizují další opatření přírodě blízkého lesního hospodaření (viz postupy uvedené v kapitole 2.2.0.2.2 a 2.2.0.2.3), obecně:

- účelové výběry na přiblížení lesních porostů přirozené dřevinné skladbě a bohaté struktuře,
- přestavby a stabilizace lesních porostů – redukce počtu, podpora tvorby korun, podpora prostorové diferenciaci, zásahy s variabilní intenzitou (VDT variable-density thinning),
- ochrana dřevin proti kůrovcovitým – prevence, odchytová a kontrolní zařízení,

- ochrana dřevin proti kůrovcovitým – asanace zlomů, vývrátů nebo kůrovcových stromů při sledování cíle DP (v souladu s platnými rozhodnutími orgánů ochrany přírody a vnitřními předpisy Správy NP Šumava),
- ochrana dřevin proti zvěři (oplocenky, individuální ochrana, repelenty),
- ochrana přirozené a umělé obnovy proti konkurenční vegetaci (vyžínání) v souladu s platnými rozhodnutími orgánů ochrany přírody a vnitřními předpisy Správy NP Šumava)
- soustředování klestu – ve výjimečných případech – pro uvolnění přirozené obnovy jedle, ohrožených druhů rostlin či pro podsadby a výsadby,
- vyzvedávání sazenic z náletu,
- sběr semen,
- v odůvodněných případech technologická příprava pracovišť, asanace erozních rýh, potěžební úpravy, údržba lesní rozdělovací sítě,
- v odůvodněných případech rozčlenění a zpřístupnění lesních porostů a budování dočasných skládek dřeva,
- soustředování části objemu dřeva (část objemu dřeva se ponechává k zetlení).

- Ve vybraných částech je možné realizovat samovýroby - výrobu palivového dřeva pro místní obyvatelstvo (lokality pro samovýrobu určuje vnitřní předpis Správy NP Šumava).

Dílčí plocha „D2“ - území s dlouhodobým rekonstrukčním managementem

V území jsou v lesích realizovatelné pouze činnosti uvedené pro dílčí plochy „A“, „B“, „C“ a D1.

Kromě toho se v území v rámci přírodně blízkého lesního hospodaření realizují také podsadby, výsadby, sje, podsje na podporu přirozené druhové skladby lesa (preferenční např. skupinovitě a hloučkovitě výsadby na podporu přirozené druhové skladby lesa. Přesto má přeměna druhové skladby těžiště zejména v ochraně a podpoře již vysazených nedostatečně zastoupených dřevin přirozené druhové skladby. V plné míře se uplatňují odchýlené postupy při zalesňování napodobující přirozené procesy.

Při realizaci rekonstrukčního managementu v dílčí ploše „D2“ se aktivní opatření zaměřují především:

- na stabilizaci a prostorovou diferenciaci mladých lesních porostů, případně porostů středního věku,
- na lesní porosty zařazené do typu porostu vzdálený nebo přechodný (typy porostu ve smyslu metodiky tvorby LHP na podkladě provozní inventarizace).

~~Ve vybraných částech je možné realizovat samovýroby - výrobu palivového dřeva pro místní obyvatelstvo (lokality pro samovýrobu určuje vnitřní předpis Správy NP Šumava).~~

Dílčí plocha „D3“ - území s uplatňováním trvalého řízeného managementu formou přírodně blízkého lesního hospodaření v blízkosti hranic NP.

V území jsou v lesích realizovatelné pouze činnosti uvedené pro dílčí plochy „A“, „B“, „C“, a „D2“ s tím, že se v těchto porostech klade zásadní důraz na včasné a efektivní zpracování nahodilých těžeb. V tomto území bude v porostech s největší intenzitou aplikován rekonstrukční management (s ohledem na jejich aktuální stav zejména úprava prostorové struktury a druhové skladby s cílem jejich maximální stabilizace).

Dílčí plocha „E“

Zahrnuje nelesní plochy, které lze udržívat šetrným zemědělským hospodařením, vždy však v intenzitě odpovídající podmínkám NP a stanovištním poměrům. Může zahrnovat také plochy zeleně uvnitř zastavěného území obcí.

V území jsou realizovatelné pouze následující činnosti:

- kosení s použitím standardní nebo odlehčené mechanizace,
- limitovaná pastva,
- na vybraných místech opatření blokující sukcese (např. mozaikovitě prořezávky dřevin),
- limitované hnojení dle stanovených pravidel, nebo bez hnojení,
- další činnosti uvedené pro dílčí plochy „A“, „B“, „C“ a „D“ a vztahující se též k bezlesí
- ~~v zastavěném území obce dle schváleného ÚP se zapracovanými připomínkami ochrany přírody umísťovat nové stavby a měnit využití území.~~

Dílčí plocha „F“

Zahrnuje nelesní plochy, které lze udržívat pouze speciálními managementy cílenými na ochranu významných a ohrožených druhů a společenstev.

V území jsou realizovatelné pouze následující činnosti:

- ruční kosení nebo kosení s využitím extra odlehčené techniky,

Naformátováno: Odsazení: Vlevo: 1,14 cm, Bez odrážek a číslování

Naformátováno: Bez odrážek a číslování

- na vybraných místech opatření blokující sukcesi (např. mozaikovitě prořezávky dřevin),
- na vybraných místech opatření pro udržování sukcese v iniciálním stadiu (opakované zásahy v dlouhodobé periodě 1x za 10 – 20 let jako je vyřezání náletových dřevin, nahodilé rozrušování půdního povrchu pomocí mechanizace, aj.),
- velmi limitovaná pastva - většinou ovci,
- zcela bez hnojení,
- další činnosti uvedené pro dílčí plochy „A“, „B“, „C“ a „D“ a vztahující se též k bezlesí.

Dílčí plocha „G“

Zahrnuje stavby a jejich funkční zázemí, urbanistický parter sídla, silnice a ostatní dopravní plochy.

Dílčí plocha „V“

Zahrnuje vodní toky. V mapě dílčích ploch jsou vymezeny pouze některé vodní toky – především toky katastrované – vymezené v mapových podkladech plošně. Vedle toho existuje na území NP Šumava řada vodních toků (zejm. drobných), které jsou v mapových podkladech vymezeny pouze liniově nebo vůbec (v mapě dílčích ploch jsou v těchto případech zahrnuty do stejných dílčích ploch, do kterých je zařazeno území, které je obklopuje).

Na management vodních toků se vztahují zásady a opatření uvedená v kapitole 2.3.1.1 „Vodní toky“.

2.1.0.3 Řešení mimořádných situací – strategické plánování v případě výskytu přírodních disturbancí

V případě, že se na území Národního parku Šumava vyskytne mimořádná událost (přírodní disturbance mimořádného rozsahu), postupuje se podle krizového scénáře (viz níže). *(Přírodní disturbance mimořádného rozsahu je ~~pro tuto studii~~ taková událost, jejíž zpracování standardními lesnickými postupy by mohlo mít významný negativní vliv na předměty ochrany NP, příznivý stav předmětu ochrany, celistvost EVL, PO Šumava nebo taková situace, kdy hrozí významné šíření lýkožrouta smrkového do lesních porostů mimo území NPS (kromě porostů na území NP Bavorský les). Předpokládáme, že rámcová úroveň disturbance mimořádného rozsahu by se mohla týkat situací, kdy je disturbance postiženo více než 150 000 m³ smrkové hmoty za rok nebo riziko vzniku holiny 100 ha a vyšší za rok.)*

Při vzniku mimořádné události bude vypracován návrh nezbytných opatření. (bod 5 níže uvedeného scénáře). Tento návrh definuje, na základě vyhodnocení konkrétních skutečností (typ, lokalizace a rozsah disturbance, ovlivněné předměty ochrany a jejich aktuální stav v lokalitě, kontext s okolím včetně ochrany majetků jiných vlastníků), kroky řešení mimořádné události tak, aby nedošlo ke zhoršení aktuálních přírodních poměrů v lokalitě nebo jejím okolí. V lesích ponechaných samovolnému vývoji zůstává stanovený management (managementová opatření pro dílčí plochy A a B) neměnný i v případě výskytu přírodních disturbancí mimořádného rozsahu.

Krizový scénář pro řešení mimořádných událostí (přírodních disturbancí mimořádného rozsahu) na území NP Šumava:

1. Lokalizace a kvantifikace (rozsah) mimořádné události (Správa NP Šumava – do 5 dnů po události).
2. Oznámení o rozsahu a lokalizaci orgánu ochrany přírody (Správa NP Šumava, MŽP – do 6 dnů po události).
3. Posouzení jednotlivých lokalit, návrh řešení, analýza rizik:
 - posouzení jednotlivých lokalit z pohledu ochrany přírody (předměty ochrany NP, EVL, PO, plán péče, zonace, ochranné podmínky NP – do 30 dnů po události)
 - varianty řešení z pohledu technologického (vliv případného zpracování na EVL, PO, biotopy, druhy) – možnosti řešení z pohledu fyto-sanitárního (potenciál gradace podkorního hmyzu, ohrožení majetku cizích vlastníků, riziko ponechání bez zpracování), definice rizik plynoucích z variant řešení, vyhodnocení vazeb na základní a bližší ochranné podmínky NP a PO – do 40 dnů po události,
~~možnosti řešení z pohledu fyto-sanitárního (potenciál gradace podkorního hmyzu, ohrožení majetku cizích vlastníků, riziko ponechání bez zpracování),~~
~~definice rizik plynoucích z variant řešení,~~
~~vyhodnocení vazeb na základní a bližší ochranné podmínky NP a PO.~~
4. Vyhodnocení variant řešení (SWOT analýza) – do 40 dnů po události.

5. Výběr nejvhodnější varianty řešení a postupu realizace včetně časových a prostorových rámců [– do 45 dnů po události](#).
6. Podání žádosti o stanovisko na tuto variantu podle §45i, zákona č. 114/1992 Sb.
7. Realizace schváleného postupu na základě vnitřních předpisů Správy NP Šumava (předpis provádí bod 5. na základě bodu 6. krizového scénáře) [s cílem maximální efektivity používaných opatření](#).
8. Kontrola a vyhodnocení realizace opatření nejpozději vždy do konce kalendářního roku.
9. Monitoring lokalit dotčených mimořádnou událostí.
10. Implementace nabytých zkušeností do postupu řešení mimořádných událostí.

Po ukončení postupu podle bodu 2. krizového scénáře jmenuje ředitel Správy NP Šumava pracovní skupinu, která dále postupuje podle krizového scénáře.

2.1.1 Zonace

Území národního parku se dělí do tří zón odstupňované ochrany přírody. Grafické znázornění současné zonace národního parku je uvedeno v příloze B2.

Vyznačení hranic zón na podkladě Základní mapy České republiky v měřítku 1 : 25 000, včetně elektronické podoby je uloženo v sídle Správy NP Šumava a v Ústředním seznamu ochrany přírody a krajiny.

Současná zonace:

Do **1. zóny ochrany (přísná přírodní)** se zařazuje území s nejvýznamnějšími přírodními hodnotami v národním parku, zejména přirozené nebo málo pozměněné ekosystémy. Cílem je umožnění průběhu přírodních procesů v ekosystémech, omezení lidských zásahů do přírodního prostředí a zachování biodiverzity. Je vyčleněna ve 135 částech o celkové rozloze 8 807ha tj. 12,9%. V lesních porostech zařazených do 1. zóny ochrany přírody se neplánují a nerealizují obnovní a výchovné těžby.

Do **2. zóny (řízená přírodní)** se zařazuje území s významnými přírodními hodnotami, člověkem převážně pozměněné lesní a zemědělské ekosystémy vhodné pro omezené, přírodě blízké a šetrné lesní a zemědělské využívání. Celková rozloha činí 55885ha tj. 82,1%.

Do **3. zóny (okrajová)** se zařazuje území člověkem značně pozměněných ekosystémů a střediska soustředěné zástavby. Cílem je udržet a podporovat využívání této zóny pro trvalé bydlení, služby, zemědělství, turistiku a rekreaci, pokud to není v rozporu s posláním národního parku. Celková rozloha činí 3372ha, tj. 4,95%.

2.1.2 Území zařazená do soustavy Natura 2000

Úvod:

Ptačí oblast (PO) Šumava byla zřízena Nařízením vlády č. 681 v roce 2004 pro 9 ptačích druhů a Evropsky významná lokalita (EVL) Šumava byla Nařízením vlády č. 318/2013 Sb. zařazena do Národního seznamu EVL. Péče o ně je prováděna v rámci činnosti Správy NP Šumava. Konkrétní opatření pro jednotlivé biotopy jsou podrobněji popsána v kapitolách zabývajících se péčí o ekosystémy (kap. 2.2, 2.3, 2.4) nebo pro druhy v kapitole 2.5 popisující zásady péče o fytogenofond a zoogenofond. Kapitoly 2.6.1 a 2.6.2 pak shrnují zásady péče o EVL a PO.

Dlouhodobý cíl:

Příznivý stav typů přírodních stanovišť s postupně rostoucí rozlohou a příznivý stav druhů, které jsou předmětem ochrany v EVL a PO Šumava.

Zásady:

- uplatňovat důslednou ochranu primárních ekosystémů ve všech fázích jejich vývoje a v případě jejich významné změny vytvořit podmínky pro obnovu jejich přirozených funkcí a diverzity (podrobněji v kapitole 2.2, 2.3.1, 2.6.1),
- vhodným managementem zachovat rozsah, případně rozšiřovat plochy přírodních biotopů (podrobněji v kapitolách 2.2, 2.3, 2.4, 2.6.1),
- vhodným managementem udržovat přírodní biotopy podmíněné činností člověka (podrobněji v kapitole 2.3.3, případně 2.6.1),

- vhodně zvolenými opatřeními podporovat populace evropsky významných druhů živočichů i rostlin (podrobněji v kapitole 2.5, případně 2.6.1 a 2.6.2).

Monitoring:

Zajišťuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK) ve spolupráci se Správou NP Šumava prostřednictvím aktualizace vrstvy mapování biotopů a monitorovacích ploch, na kterých je detailně sledován vývoj jednotlivých biotopů na reprezentativním vzorku ploch, tzv. trvalých monitorovacích plochách (TMP). Dále je realizován monitoring druhů, které jsou předmětem ochrany EVL Šumava.

Na monitoringu předmětů ochrany PO se v tříleté periodě podílí pracovníci Správy NP Šumava ve spolupráci s externími odborníky. Výsledky jsou shromažďovány opět na AOPK.

2.1.3 Ostatní kategorie zvláště chráněných území, památné stromy

2.1.3.1 Maloplošná zvláště chráněná území

MZCHÚ (nyní v kategorii přírodní památky) jsou pozůstatkem MZCHÚ z doby před zřízením parku. Jejich management se řeší v rámci managementu celého území (jednotlivých zón ochrany přírody) a v rámci bližších ochranných podmínek příslušné ZCHÚ. Pro nastávající období se neplánují žádné změny. Seznam MZCHÚ a jejich stručná charakteristika je uvedena v příloze A3.

2.1.3.2 Památné stromy

Dlouhodobým cílem je ochrana dendrologicky, krajinářsky nebo historicky významných stromů. V současné době je evidováno osm významných dřevin (vedle 119 již prohlášených za památné stromy – viz přílohu A4) odpovídajících kritériím památných stromů, ovšem v době platnosti plánu péče bude potřeba existující podklady kriticky přehodnotit a k vyhlášení dalších památných stromů přistoupit pouze v odůvodněných případech.

Během platnosti plánu péče je potřeba odstranit revizí AOPK zjištěné evidenční nedostatky, zajistit opravu či doplnění nedostatečného nebo chybějícího označení v souladu s platnou vyhláškou a tam, kde je to z důvodů zjištěného zdravotního stavu nebo provozní bezpečnosti jednotlivých exemplářů zapotřebí, zajistit odborné ošetření památných stromů a prodloužit tak perspektivu jejich další existence.

Zásady:

- provádět údržbu památných stromů, případně alejí citlivě a s ohledem na jejich věk a přirozené tvary korun,
- udržovat okolí chráněných stromů tak, aby nedocházelo ke snižování jejich vitality.

2.2 Zásady péče o lesní ekosystémy

2.2.0 Management lesních ekosystémů

Management lesních ekosystémů vychází ze specifických cílů ochrany přírody a aktuálního stavu lesních ekosystémů

2.2.0.1 Cíle managementu

Dlouhodobý cíl:

V dlouhodobém horizontu na převážné části plochy lesů NP zajistit existenci souvislých celků se samovolně probíhajícími přírodními procesy.

Na zbývající ploše lesů dosáhnout přírodě blízkého stavu s využitím ekologicky orientovaného managementu (přírodě blízké lesní hospodaření využívající a podporující přírodní procesy, přestavby lesních porostů).

Střednědobé cíle

1. Nerušené fungování přírodních procesů v lesních ekosystémech ponechaných samovolnému vývoji.
2. Přiblížení druhové, věkové a prostorové diverzity lesních ekosystémů přírodě blízkému stavu.
3. Únosné stavy jelení zvěře.³
4. Přírodě blízký vodní režim lesních ekosystémů.
5. Zachování cenných lesních mokřadů a rašelinišť⁴ a zajištění jejich odpovídající ochrany.
6. Získání komplexní informace o stavu všech lesů v NPŠ.
7. Minimalizace rizika konfliktů s nestátními vlastníky eizet pozemků (v NPŠ i mimo NPŠ) v souvislosti s šířením lýkožrouta smrkového.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria
1. Nerušené fungování přírodních procesů v lesních ekosystémech ponechaných samovolnému vývoji.	1.1 porosty v dílčích plochách A a B ponechat samovolnému vývoji, pouze s umožněním realizace opatření uvedených v kapitole 2.1.0.	1.1.1 Rozloha porostů ponechaných samovolnému vývoji. 1.1.2 Ukazatele stavu lesa získané z projektu Biomonitoringu území ponechaného samovolnému vývoji.
2. Přiblížení druhové, genetické, věkové a prostorové diverzity lesních ekosystémů přirozenému stavu v dílčích plochách D.	2.1 Management na podporu nedostatkových dřevin přirozené druhové skladby, na podporu prostorové rozrůzněnosti, sukcese a přirozené obnovy v dílčích plochách D. viz obecné zásady	2.1.1 Zastoupení dřevin v porostech (hodnoceno ve vztahu k typu stanoviště a cílovému stavu) včetně přirozené obnovy a výsadeb. 2.1.2 Podíl bohatě strukturovaných porostů (struktura vertikální i horizontální – viz Metodika zařazování do typů porostů). 2.1.3 Množství a druhová skladba přirozené obnovy.
	2.2 Minimalizace škod působených zvěří na nedostatkových dřevinách přirozené druhové skladby dosažením únosných stavů zvěře. Management zvěře – viz cíl 3	viz cíl 3
	2.3 Doplnění chybějících nebo nedostatečně zastoupených dřevin přirozené druhové skladby (výsadby, podsadby).	2.3.1 Počty jedinců výsadeb podle dřevin. 2.3.2 Zastoupení dřevin dle LHP.
	2.4 Zajištění dostatečného potenciálu geneticky původních dřevin ve vhodném poměru (zejména buku lesního, jedle bělokoré, borovice lesní, tisu červeného, jilmu horského, javoru klenu) ve školkách.	2.4.1 Počty sadebního materiálu dle dřevin, vyspělosti a druhu sadebního materiálu v lesních školkách.

³ Únosnými stavy jelení zvěře se rozumí takové početní stavy, které neohrožují druhovou diverzitu lesních dřevin a umožňují odrůstání obnovy lesních dřevin a keřů bez nepřiměřeného rozsahu ochrany - v rozmezí mezi minimálním a normovaným stavem.

⁴ Rašelinné smrčiny a blatkové bory (edaf. kat.: R), podmáčené smrčiny (edaf. kat.: T, G, Q, O, P), olšiny (edaf. kat.: L, V) a maloplošná lesní prameniště (LT 5V9, 6V9, 7V9).

	2.5 Odchylné postupy při zalesňování, maximálně využívající přirozené obnovy, výjimky z ustanovení § 31 odst. 6 lesního zákona, bioskupin a střídání mezer a nepravidelně uspořádaných výsadeb využívajících vhodná mikrostanooviště.	2.5.1. Výsledky inventarizace lesa zohledňující podíl přirozené a umělé obnovy lesa.
	2.6 Ochrana ohrožených druhů dřevin přirozené a umělé obnovy před škodami působenými zvěří.	2.6.1. Inventarizace míry a způsobu poškození obnovy a výsadeb.
3. Únosné stavy jelení zvěře.	3.1 Navýšení současných plánů lovu podle výsledků zpětných propočtů a jejich korekce s přihlédnutím k limitům únosných škod. 3.2 Stanovit limity únosných škod. 3.3 Přijmout různá organizační opatření ke zvýšení efektivity odlovu; v případě překročení normovaných stavů redukovat zvěř v přezimovacích obůrkách.	3.1.1 Kontrola plnění plánu lovu. 3.1.2 Jarní sčítání zvěře. 3.1.3 Každoroční zpětný propočet minimálních stavů zvěře dle předchozích odlovů. 3.2.1 Periodické nezávislé hodnocení škod působených zvěří na obnově a mladých porostech, kontrolující dodržování limitů únosných škod. 3.3.1 Naplňování plánu lovu.
	3.4 Udržení populace rysa ostrovida a umožnění spontánního návratu vlka obecného.	3.4.1 Početní stavy rysa a vlka, kvalitativní stav jejich populací. 3.4.2 Počet evidovaných stržených kusů spárkaté zvěře. 3.4.3 Míra poškození obnovy (viz 3.2.1).
4. Přírodě blízký vodní režim lesních ekosystémů.	4.1 Zvýšení rozlohy lesních ekosystémů s revitalizovaným <u>renaturalizovaným</u> vodním režimem.	4.1.1 Rozloha plochy, na níž bylo zrušeno systematické odvodnění.
	4.2 Začlenění zákazu údržby starých odvodňovacích systémů na LPF do příslušných směrnic a vnitřních předpisů NPS.	
5. Zachování cenných lesních mokřadů a rašelinišť ³ včetně druhů a společenstev na ně vázaných a zabezpečení jejich odpovídající ochrany.	5.1 Začlenění cenných lesních mokřadů a rašelinišť do odpovídajících dílčích ploch.	5.1.1 Podíl cenných lesních mokřadů a rašelinišť ⁸ v dílčích plochách A, B. 5.1.2 Podíl vyhlášeného Ramsar Site v dílčích plochách A,B..
	5.2 Zajištění odpovídající ochrany cenných lesních mokřadů a rašelinišť v rámci dílčích ploch C, D.	5.2.1 Plocha lesních mokřadů a rašelinišť ³ odpovídající ochranou v dílčí ploše C, D. 5.2.2 Začlenění principu ponechávání podstatné části hmoty k zetlení v daných porostech ³ (vyjma slt O,P,V) do příslušných směrnic a vnitřních předpisů NPS. 5.2.3 Soupis uvedených porostů ³ pro jednotlivá ÚP (včetně mapových podkladů a doporučení pro management) a lokalit pro nestátní vlastníky. 5.2.4. Podíl těchto lokalit do dílčí plochy D3.
	5.3 Stanovení pravidel a použitelných technologií pro údržbu cestní sítě protínající cenné lesní mokřady a rašeliniště ⁴ .	5.3.1 Seznam cest (nebo jejich částí) udržovaných dle stanovených pravidel a kontrola funkčnosti opatření po uplynutí jednoho roku od jejich provedení.

6. Získání komplexní informace o stavu všech lesů v NPŠ do roku 2020.	6.1 Finanční a personální zabezpečení monitoringu a jeho umožnění i na nestátních majetcích.	6.1.1 Podíl plochy lesů NPŠ pro něž je LHP zpracováno na podkladu monitoringu podle metodiky tvorby LHP na podkladě provozní inventarizace NPŠ.
7. Minimalizace rizika konfliktů s vlastníky cizích pozemků (v NPŠ i mimo NPŠ) v souvislosti s šířením lýkožrouta smrkového.	7.1 Existence pufracího pásma podél části hranice NPŠ s možností efektivních zásahů proti lýkožroutu smrkovému.	7.1.1 Počet oprávněných stížností.

2.2.0.2 Hlavní zásady managementu lesů

(pro účely této kapitoly jsou dílčí plochy D1-3 označeny souhrnně jako „D“)

2.2.0.2.1 Managementová opatření diferencovaná podle dílčích ploch (viz kapitola 2.1.0)

Lesní ekosystémy v NP Šumava jsou z pohledu managementu členěny do dílčích ploch, přičemž každé dílčí ploše přísluší konkrétní managementová opatření (výčet činností je uveden v kapitolách 2.1.0.1 a 2.1.0.2).

2.2.0.2.2 Obecné zásady managementu

Opatření realizovatelná v jednotlivých dílčích plochách jsou uvedena v kapitole Dílčí plochy (viz kapitola 2.1.0.1 a 2.1.0.2). Obecné zásady managementu specifikují vybraná aktivní opatření, přičemž veškerá managementová opatření v lesních ekosystémech jsou podřízena poslání NP.

Území všech dílčích ploch

- Postupně se systematicky ruší stará sekundární hydrická síť, která je příčinou narušení vodního režimu. Likvidují se drenážní sítě, revitalizují erozní rýhy, pojezdové trasy a koleje koncentrující vodu v době tání a přívalových srážek; přednostně se vychází z nejhůře narušených lokalit a postupuje se přednostně od horní části povodí. Důsledně se chrání půda jako jedna ze zásadních složek lesního ekosystému. Provádí se monitoring vlivu zvěře na ekosystém.

Území dílčích ploch B, C, D

- Počty jelenovitých se lovem udržují na únosných stavech viz 2.2.0.1. Do doby dosažení ekologicky únosných stavů jelenovitých se před škodami zvěří chrání především jedle a listnáče s nepřírozeň nízkým zastoupením. Smrk se před škodami zvěří aktivně nechrání. Funkčnost ochrany proti okusu a vytloukání se udržuje do dosažení výšky obnovy min. 1,7 m. Po jejím skončení navazuje u citlivých dřevin (tj. zejména jedle, borovice, javorů, jilmu) ochrana vybraného počtu jedinců proti loupání a ohryzu kmene. Proti poškození kmene se důsledně chrání i jedle v podúrovni.

Území dílčích ploch C, D

- Při nahodilých těžbách se nezarovnávají porostní okraje a nedotěžují se přeživší fragmenty porostů. Maximálně se šetří přirozená obnova a podrostlá etáž.

Území dílčí plochy D (pokud není v kapitole 2.1.0 uvedeno jinak - např. určitá omezení pro D1)

- Rekonstrukční a specifický management lesních ekosystémů se soustřeďuje přednostně do částí porostů (dílčích ploch) ve stupních přirozenosti „nepůvodní“ a „kulturní“ resp. do typů porostů (TP) „vzdálený“ a „přechodný“. V porostech a částech porostů ve stupni přirozenosti „přírodě blízký“ resp. TP „cílový“

je rekonstrukční či specifický management spíše výjimečný.⁵⁾ V částech porostů ve stupních přirozenosti „původní“ a „přírodní“ se rekonstrukční management nerealizuje. Ve výjimečných případech se jedná pouze o specifický management, tj. přípustné jsou v nich pouze činnosti uvedené v kap. 2.2.1 a 2.2.2.

- e) Péče o lesní ekosystémy v dílčích plochách s aktivním managementem je odvozena z poznatků o přirozených vývojových cyklech lesů. Uplatňují se metody managementu opouštějící model lesa věkových tříd.
- f) Management lesních ekosystémů podporuje, napodobuje a využívá přírodní procesy (zejména přirozenou obnovu, sukcesí, autoredukci a diferenciaci obnovy zástiněm).
- g) Management lesních ekosystémů se zaměřuje především na podporu druhové, genetické, prostorové a věkové diverzity s cílem přiblížení se přírodě blízkému stavu na daném typu stanoviště.
- h) Při uplatňování managementu na podporu věkové a prostorové diverzity a přirozených procesů se využívá principů přestavby a stabilizace lesních porostů včetně zásahů s variabilní intenzitou (variable density thinning VDT) a rozčlenění lesních porostů.
- i) Pro vyhodnocení účinnosti optimalizace managementových opatření budou vybrány a založí se alespoň dva vzorové objekty přírodě blízkého obhospodařování lesů, každý o rozloze cca 50 až 150 ha, kde budou uplatňovány, zkoumány a demonstrovány možnosti souladu ekologických a ekonomických hledisek obhospodařování lesů. Vhodné je vybrat alespoň jeden objekt v jižní a další ve střední až západní části NP.
- j) Pečuje se o genofond se zvláštním zřetelem na podporu méně zastoupených druhů (případně populací) lesních dřevin. Důsledně se využívají místní reprodukční zdroje při dodržování zásad přenosu osiva v lesních vegetačních stupních a přirozená obnova.
- k) K usměrnění druhové skladby, prostorové výstavby a obnovy lesních ekosystémů se bez rozdílu věku uplatňují zpravidla jednotlivé až skupinové účelové výběry. Úmyslné skupinové seče se připouštějí do velikosti 0,1 ha. Při prostorové diferenciaci mladých porostů (viz níže) se připouští velikost seče do 0,3 ha.
- l) Úmyslné holoseče s výjimkou výše uvedených skupinových sečí jsou vyloučeny.
- m) Ve všech růstových fázích lesa se důsledně šetří doupné stromy (ponechávají se do rozpadu) a při účelových výběrech se v porostech ponechává dostatek stromů s výskytem dřevních hub (hniloby) a stromů s dutinami (pro zvýšení hnízdních příležitostí a biologické diverzity); neuplatňují se tradiční hlediska zdravotního výběru.
- n) Ve výjimečných případech se soustřeďuje klest pro uvolnění přirozené obnovy jedle a listnáčů, ohrožených druhů rostlin či pro podsadby a výsadby (klest a tenké dřevo je mimořádně významným faktorem v koloběhu živin a plní i další funkce – půdoochrannou, mikroklimatickou, aj.).⁶⁾
- o) V dospělých porostech dílčí plochy D se ponechává maximální možné množství dřeva k zetlení včetně tlustých dimenzí. Upřednostňuje se ponechávání tzv. biotopových stromů, které zůstávají v lesních porostech na dožití. V plném rozsahu se ponechávají listnáče a jedle včetně ponechání veškeré jejich hmoty k zetlení. Vyšší objem dřeva k zetlení je vhodné ponechávat v 8. LVS a na podmáčených biotopech. Na rašelinných biotopech a na lokalitách, kde by vyklízení dřevní hmoty způsobilo poškození biotopu a také tam, kde je vyklízení dřeva neekonomické se ponechává veškerá hmota.
- p) Na taxativně stanovených plochách PUPFL charakteru bezlesí, popř. porostních okrajů tvořených rezistentními dřevinami se připouští pastva dobytka. Stanoví se podmínky, zejména režim a limitní intenzita pastvy (důvodem je zvýšení diverzity biotopu).

⁵⁾ Při diferenciaci managementu nelze zcela ztotožňovat stupně přirozenosti s typy porostů, přestože obecně platí, že čím vyšší (přírodě bližší) stupeň přirozenosti, tím blíže je typu porostu „cílový“.

⁶⁾ Při účelových výběrech by nemělo docházet k takové koncentraci zásahů, kdy je úklid těžebních zbytků nutný. Při plošných nahodilých těžbách mají těžební zbytky významnou půdoochrannou funkci. Z paseky se neodstraňují.

2.2.0.2.3 Zásady managementu diferencované podle růstových a vývojových fází lesa pro dílčí plochy D (pokud není v kapitole 2.1.0 uvedeno jinak - např. určitá omezení pro D1)

Holiny a porostní mezery včetně raných fází obnovy

- a) Holiny o rozloze větší než 0,1 ha se pro účely obnovy záměrně nevytvářejí. Výjimkou je pouze diferenciací rozlehlých mladých smrkových porostů, kde se připouští vytváření mezer do 0,3 ha (podrobněji viz níže)
- b) Proces zalesňování holin a porostních mezer nad 0,1 ha je postupný, je žádoucí jej prodloužit na co nejdelší dobu (desítky let). Plně se využívá doba odkladu zalesnění (rozhodnutí MŽP č.j. 80447/ENV/07/3823/620/07 ze 30.1. 2008).
- c) Umělá obnova se realizuje pouze tam, kde se nevyskytuje dostatečné množství přirozené obnovy s ohledem na časové rámce – viz odklad zalesnění. K holinám z nahodilých těžeb (s výjimkou malých holin do 0,05 až 0,1 ha s přihlédnutím ke tvaru holiny, věku okolního porostu, expozici, nadmořské výšce) se z hlediska jejich obnovy přistupuje diferencovaně.⁷
 - 1) V případech, kde místní podmínky napovídají, že bude docházet k přirozené obnově, se umělá obnova minimálně 23 let od vzniku holiny nerealizuje (je však vhodné důsledně chránit určité množství jedinců nedostatkových dřevin přirozené druhové skladby – viz bod j). Po této době se stav vyhodnotí. Jestliže je stav obnovy po této době nedostatečný (zejm. z hlediska druhové skladby), je možné na cca 50% výměry těchto ploch přistoupit k umělé obnově. Zbývajících cca 50 % obnovovaných ploch se ponechává sukcesi a postupnou přirozenou obnovu „hlavních dřevin“! Sukcesi se ponechávají zejména obtížně obnovitelné plochy a rašelinná stanoviště.
 - 2) V případech, kde je pravděpodobné, že přirozená obnova se nedostaví, nebo jen sporadicky (zejm. z hlediska druhové skladby), je možné na cca 30 % výměry těchto ploch přistoupit k umělé obnově. Zbývajících cca 70 % obnovovaných ploch se ponechává pro sukcesi a postupnou přirozenou obnovu „hlavních dřevin“! Sukcesi se ponechávají zejména obtížně obnovitelné plochy a místa, která již náletové dřeviny obsadily.
 - 3) Na svazích nad 10°, pokud nejsou bezprostředně ohroženy erozí, lze holiny do 1 ha a na rovinách a svazích do 10° holiny do 3 ha, ponechat sukcesi zcela.
- d) Umělá obnova (zalesňování) se omezuje na vnášení chybějících a nedostatkových dřevin přirozené druhové skladby nebo druhové skladby prokázané historickými podklady (preferuje se skupinovitá a hloučkovitá výsadba /0,05-0,15 ha/).
- e) Porosty ve stádiu rozpadu s převážně odumřelým horním stromovým patrem a s porostními mezerami se plošně nepodsazují, provádí se průběžný monitoring a sleduje se přirozená obnova.
- f) Pouze za předpokladu dlouhodobě účinné ochrany a následné péče nebo při uplatnění speciálních postupů biologické ochrany (např. zahuštění výsadby se zkrácenou dobou ochrany a komolením obvodových jedinců) se do raných stádií přirozené obnovy smrku (mimo rašelinná stanoviště) doplňují odrostky a poloodrostky nedostatkových dřevin přirozené druhové skladby a do porostních mezer a vhodných stádií sukcesních dřevin se podsazují silné sazenice jedle, buku nebo tisů atd.
- g) Uplatňují se hektarové počty sadebního materiálu vztahované k zalesňovanému podílu holiny po odečtení přirozené obnovy a plochy ponechané sukcesi (nikoli k celé ploše holiny).⁸⁾
- h) Obnova lesa na holinách nad 1 ha po nahodilých těžbách je průběžně monitorována bez ohledu na režim území.

⁷⁾ K závažným problémům, následujícím plošné kůrovcové rozpady smrkových porostů, patří vznik rozsáhlých, věkově málo diferencovaných a vlivem škod působených zvěří převážně opět smrkových mladých porostů, které se postupně zapojují. Tím se velmi sníží diverzita biotopů a možnost organismů migrovat do vhodnějších podmínek. Proto je velmi žádoucí, aby ve vznikajících mladých porostech zůstávaly mezery a rozvolněné partie, které se zachovají (nezapojují) minimálně 30 – 50 let. Menší věkový rozdíl se postupně setře. Pokud mezery v mladých porostech nejsou – je třeba je vytvořit. Investovat do sadby, která se za 10 – 20 let plošně odstraní je mrhání prostředky.

⁸⁾ Počty jedinců obnovy podle rozhodnutí MŽP č.j. 80447/ENV/07/3823/620/07 ze 30.1. 2008 se vztahují k době zajištění kultury, tj. cca za 30 let od vzniku holiny! Doba odkladu má vytvářet prostor pro věkovou, prostorovou a druhovou diverzifikaci vznikajícího porostu. Proto **není žádoucí uplatnění plných počtů jedinců obnovy uvedených ve výše zmíněném rozhodnutí brzy po vzniku holiny!** Obnovu je třeba časově rozložit.

- i) Holiny po nahodilých těžbách se využijí pro vnášení skupin světlomilných stanovištně vhodných druhů dřevin (třešeň ptačí, osika, jeřáb, bříza, vrba, borovice) a keřů (vrby, kalina, bez červený, líska, krušina aj.).
- j) Do doby než budou dosaženy únosné stavy zvěře se důsledně chrání dostatečný počet jedinců nedostatkových přimíšených dřevin (zejména jedle, buku, klenu, borovice, jilmu, tis, jeřábu, osiky) před poškozováním okusem a loupáním (ohryzem) působeným spárkatou zvěří. Přednostně se ochrana aplikuje u jedinců z přirozené obnovy.

Mladé porosty (odrůstající kultury a nárosty, mlaziny až tyčkoviny) do výšky 5 až 7 m

- a) Sukcesní dřeviny v obnově a mladých porostech smrku a stinných cílových dřevin se neodstraňují, výjimečně se připouští citlivé uvolnění nedostatkových dřevin původní druhové skladby (nikoliv smrku) pokud je sukcesní dřeviny utlačují. Předstih sukcesních dřevin před obnovou stinných dřevin vč. smrku je alespoň na části ploch žádoucí.
- b) Porosty s převahou sukcesních dřevin se ponechávají zpravidla samovolnému vývoji. Citlivé uvolnění nedostatkových přimíšených hlavních dřevin (zejména jedle, buku, tis, klenu, jilmu) lze uplatnit nikoli však plošně. Účelové výběry na podporu druhové diverzity se zaměřují na uvolňování dřevin přirozené druhové skladby nedostatkových v daném segmentu lesního ekosystému (zpravidla jedle, buku, jilmu, klenu, tis). Zásahy se přednostně soustřeďují do porostů v nichž má smrk zastoupení > 50 % na nerašelinných stanovištích.
- c) V mladých smrkových porostech a porostech s převahou smrku se uplatňují účelové výběry v porostní úrovni se střídavě značně rozdílnou intenzitou (zásahy s variabilní intenzitou (VDT variable density thinning) od velmi silných zásahů odebírajících až 100 % jedinců, po partie zcela ponechané bez zásahu. Rozdílná intenzita zásahů se uplatňuje na plochách od 0,03 do 0,30 ha. Velikost diverzifikovaných segmentů se přizpůsobuje podle nadmořské výšky, expozice, podílu příměsí a typu managementu. Ve vyšších a chladnějších polohách, v nesmíšených porostech a porostech určených k přefazení do I. zóny OP je obvykle větší. Zásah se vždy provádí ve prospěch přimíšených dřevin a předrůstavých stromů, porostní podúroveň se šetří.
- d) V souvislých, spontánně se nediferencujících jedlových skupinách se pozitivním výběrem v úrovni podpoří nadúrovňové a část úrovňových stromů. Podporované stromy je vhodné předem vyznačit a jejich kmeny před zásahem nebo souběžně s ním ochránit proti ohryzu a loupání. Podúroveň se šetří.
- e) V souvislých mladých rozlehlých smrkových nebo převážně smrkových porostech (obvykle > 2 ha, přičemž se přihlíží i ke tvaru porostu a jeho kontextu s okolím) se provede plošná diverzifikace vytvořením různě velkých mezer (cca. od 0,03 do 0,30 ha). Mezery se mohou zalesnit. Při vytváření mezer se důsledně šetří všechny nesmrkové příměsí. U mezer větších než 0,1 ha lze na ploše vytvářené mezery ponechat několik stromů jednotlivě nebo v hloučcích. Velikost mezer se přizpůsobuje nadmořské výšce, expozici, podílu příměsí a typu managementu. Ve vyšších a chladnějších polohách, v nesmíšených porostech a porostech určených k přefazení do I. zóny OP je velikost mezer obvykle větší.
- f) V území dílčí plochy D lze v souvislých porostech buku a jedle (event. ve skupinách borovice) provést výběr v úrovni. Podporují se vtroušené a přimíšené dřeviny původní druhové skladby (vč. smrku, pokud jeho zastoupení nedosahuje 30 % jeho přirozeného podílu).
- g) Porosty se rozčleňují z důvodu stabilizace a šetrnosti při realizaci managementových opatření.

Porosty od středního věku do dospělosti (do počátku pravidelné plodnosti)

- a) Uplatňuje se účelový výběr v úrovni zaměřený na podporu přimíšených a vtroušených dřevin (péče o koruny k podpoře fruktifikace) přirozené druhové skladby, včetně dřevin sukcesních a na podporu prostorové diverzity.
- b) Porosty se rozčleňují a stabilizují podporou zdravých, stabilních jedinců tvořících kostru porostu a podporou menšinově zastoupených stanovištně vhodných dřevin. Lze uplatnit rovněž zásahy s variabilní intenzitou (VDT variable density thinning).
- c) Při účelových výběrech se přechází na strukturní probírky, které jsou součástí přestaveb a stabilizace lesních porostů.
- d) Poškozené porosty, zejména smrkové poškozené loupáním, nebo hnilobou, nebo prolámané borové porosty se nerekonstruují. Přednostně se využívá samovolných rozpadů, světlin a porostních okrajů, které se zalesňují, eventuálně podsazují stinnými dřevinami přirozené druhové skladby. Podsady se chrání proti škodám zvěří a následně uvolňují. Uvedená opatření se uskuteční pouze v managementovém režimu umožňujícím dlouhodobě uplatňovat usměrňující zásahy (zejména ochranu

před škodami působenými zvěří a uvolňování podsadeb). V ostatních případech se rozpadající porosty ponechávají sukcesi.

- e) V souvislých samovolně se nediferencujících skupinách jedle a buku lze podpořit účelovým výběrem diferenciaci podle zásad uvedených pro mladé porosty.

Porosty v obnově

- a) Při účelových výběrech se postupuje podle principů přestaveb a stabilizace lesních porostů. Mezery a prosvětlená místa se v porostech v nichž lze dlouhodobě uplatňovat usměrňující zásahy (zejména ochranu před škodami působenými zvěří a uvolňování podsadeb) zalesňují či podsazují chybějícími dřevinami (zejména jedlí a bukem), pokud u nich není předpoklad dostatečné přirozené obnovy.
- b) Do doby uplatnění modifikované metody cílových stromů nebo doplňkově k této metodě se přechodně uplatňují níže uvedené postupy:
- V porostech nebo jejich částech starších 140 let se obnova výběry již nestimuluje.
 - Vznik přirozené obnovy se nestimuluje velkoplošně. Nástup obnovy se vyvolává pomístně a rozšiřuje se postupně. Zásadně se nedomycují zbytky mateřských porostů (ani nad bohatým přirozeným zmlazením či podsadbami) a neodsouvají se porostní stěny. Uvolňování obnovy se zpravidla ukončuje pokud obnova odrůstá na cca 30 – 50 % rozlohy porostu, nebo pokud zápoj mateřského porostu na >30 % jeho rozlohy poklesl pod cca 70 – 60 %. Šetří se doupné stromy a nedostatkové přimíšené dřeviny.
 - Chybí-li v porostech v obnově přirozená obnova přimíšených dřevin, které se v území vykytují přirozeně nebo je jejich výskyt historicky doložen (zejména jedle, případně buku) nebo je zastoupení těchto dřevin v obnově nedostatečné a je-li vzhledem ke stavu porostu nástup přirozené obnovy těchto dřevin již nepravděpodobný (např. pro pokročilost obnovy, absenci mateřských stromů apod.), pak se tyto dřeviny pomístně doplňují výsadbou v hloučcích případně skupinách (0,03 až 0,1 ha) na prosvětlená místa a chrání se před škodami zvěří. Tento postup se uplatňuje pouze pokud je předpoklad dlouhodobé ochrany a následné péče.
 - V porostech, v nichž byly ukončeny úmyslné obnovní zásahy, se v území dílčí plochy D dřevo vzniklé postupným rozpadem mateřského porostu již ponechává na místě (nevyklízí se); (v případě mimořádných situací se postupuje podle kapitoly 2.1.0.3. Řešení mimořádných situací).

2.2.1. Lesy původní – pralesy

Soupis porostních skupin tvořených lesy původními je uveden v příloze č. A10, zakres lesů původních je v mapové příloze B13.

Lesy původní

- jsou součástí území dílčích ploch A nebo B
- v porostních skupinách zařazených mezi lesy původní jsou realizovatelné pouze činnosti uvedené pro jednotlivé dílčí plochy (výčet činností uveden v kapitole 2.1.0.1)

2.2.2. Lesy přírodní

Soupis porostních skupin tvořených lesy přírodními je uveden v příloze č. A11, zakres lesů přírodních je v mapové příloze B13.

Lesy přírodní

- jsou součástí území dílčích ploch A nebo B
- v porostních skupinách zařazených mezi lesy přírodní jsou realizovatelné pouze činnosti uvedené pro jednotlivé dílčí plochy (výčet činností uveden v kapitole 2.1.0.1)

2.2.3. Lesy přírodě blízké

Soupis porostních skupin tvořených lesy přírodě blízkými je uveden v příloze č. A12, zakres lesů přírodě

blízkých je v mapové příloze B13,

Obecně platí, že v lesích přírodě blízkých mohou být v některých částech realizována:

- rekonstrukční managementová opatření (např. revitalizace vodního režimu, podpora nebo uvolnění nedostatkových vtroušených nebo přimíšených dřevin přirozené druhové skladby, stabilizace a prostorová diferenciacie mladých lesních porostů, případně porostů středního věku nebo podpora chybějících nebo málo zastoupených dřevin přirozené druhové skladby).

Konkrétní management v lesích přírodě blízkých je v NP Šumava diferencován podle dílčích ploch.

Lesy přírodě blízké

- v porostních skupinách zařazených mezi lesy přírodě blízké jsou realizovatelné pouze činnosti uvedené pro jednotlivé dílčí plochy (výčet činností uveden v kapitole 2.1.0.1 a 2.1.0.2)

2.2.4. Lesy kulturní

Soupis porostních skupin tvořených lesy kulturními je uveden v příloze č. A13, zákres lesů kulturních je v mapové příloze B13.

Konkrétní management v lesích kulturních je v NP Šumava diferencován podle jejich zařazení do dílčích ploch (v porostních skupinách zařazených mezi lesy kulturní jsou realizovatelné pouze činnosti uvedené pro jednotlivé dílčí plochy (výčet činností uveden v kapitole 2.1.0.1 a 2.1.0.2))

2.2.5. Lesy nepůvodní

Lesy nepůvodní jsou v NP Šumava okrajovou kategorií. Soupis porostních skupin tvořených lesy nepůvodními je uveden v příloze č. A14, zákres lesů nepůvodních je v mapové příloze B13.

V porostních skupinách zařazených mezi lesy nepůvodní jsou realizovatelné pouze činnosti uvedené pro jednotlivé dílčí plochy (výčet činností uveden v kapitole 2.1.0.1 a 2.1.0.2).

2.3 Zásady péče o nelesní ekosystémy

2.3.1 Nelesní ekosystémy přirozené

2.3.1.1 Vodní toky

Úvod:

Na území NP Šumava je správcem drobných vodních toků (DVT) Správa NP Šumava, vodohospodářsky významné toky a hraniční toky spadají pod správu podniku Povodí Vltavy s.p.

Stav a ochrana vodních útvarů:

Hlavním cílem ochrany tekoucích vod na území NP Šumava je zajistit přirozený popř. přírodě blízký stav vodních toků a společenstev na ně vázaných (ve volné krajině). V oblastech mimo obce a sídelní útvary (a důležité prvky infrastruktury) je cílem zachování příp. podpora přirozeného charakteru vodních toků zahrnující geomorfologii koryta i dynamiku toků včetně jejich záplavových území tak, aby umožnily rozlivy v neosídlených oblastech a zmírnily vzniklé povodňové jevy a rizika ohrožení níže v povodí (vznik majetkových škod v zastavěném území). Zvláštní pozornost je v tomto ohledu věnována zejména drobným tokům a potočným nivám v oblastech ovlivněných regulačními zásahy a plošným odvodňováním. Cílem je dále dosažení dobré kvality povrchových i podzemních vod včetně a eliminace lokálních zdrojů znečištění. Základním podkladem pro návrh opatření je vyhodnocení aktuálního stavu na podkladě monitoringu a podrobného terénního šetření vybraného toku. Po náběhu opatření pak slouží opět monitoring k hodnocení dopadu realizovaných opatření na stav vod.

Dlouhodobý cíl:

Příznivý stav stanovišť a druhů vázaných na vodní toky a jejich nivy.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- neznalost stavu ekosystému,
- management v povodí s dopady na odtokové poměry (lesnictví, zemědělství, zasněžování,...),
- nezajištění nebo nedodržování asanačních průtoků MVE,
- plošné nebo bodové zdroje znečištění,
- nevhodné rybářské využití,
- budování či obnova vodních nádrží v citlivých biotopech,
- úpravy břehů, čištění koryta,
- majetkoprávní a vlastnické vztahy v území (pozemky, vodní stavby),
- dostupnost finančních zdrojů pro realizaci nápravných opatření.

Zásady:

- ochrana a podpora dynamiky přirozených a přírodě blízkých vodních toků včetně jejich niv a záplavového režimu,
- při hospodářských činnostech (včetně zemědělských) důsledně bránit vzniku eroze, narušování půd a jejich hutnění,
- ochrana přirozeně probíhajících korytotvorných procesů, břehových porostů a ekosystémů tekoucích vod jako celku,
- zarybňování rybářských revírů na území NP i sousedících vod pouze odchovem z místních zdrojů (autochtonní populace) a při respektování konkrétních stanovištních poměrů ve vztahu k velikosti rybí obsádky (tzn. především trofických poměrů a úživnosti zájmových toků a revírů).

Cíle střednědobé	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Obnova geomorfologie a dynamiky drobných vodních toků, které byly narušeny regulačními zásahy.	1.1 Revitalizace všech regulovaných toků a jejich niv na území NPŠ podle schválené koncepce.	1.1.1 Koncepce DVT (2015). 1.1.2 Počet a délka revitalizovaných DVT nebo jejich úseků (do roku 2025 minimálně 6 km revitalizovaných úseků, prioritně přítoky Vltavy v oblasti Vltavského luhu). 1.1.3 Plocha obnovených niv.
2. Nerušený vývoj vodních společenstev.	2.1. Omezení až zrušení zarybňovací povinnosti, <u>při zachování zarybňování v souladu s péčí o EVL a ZCHD, omezení až vyloučení</u> rybolovu. 2.2 Regulace <u>(až vyloučení)</u> činností narušujících přirozený stav toků.	2.1.1 Složení a struktura vodních společenstev. 2.2.1 Evidence a způsob nápravy nežádoucího stavu.
3. Posilování populací ohrožených druhů ryb a případně dalších vodních organismů.	3.1 Odchov a vysazování ohrožených druhů ryb do drobných vodních toků (střevle, mník). 3.2 Úprava podmínek nebo posilování populací ohrožených druhů vodních organismů na podkladě schválených projektů (u druhů jako perlorodka v souladu se záchranným programem).	3.1.1 Evidence chovu a vysazovaných ryb. 3.1.2 Druhové složení a struktura rybích společenstev. 3.2.1 Indikátory dle projektů.
4. Zachování nebo zlepšení kvality vody	4.1 Navržení opatření k odstranění zdrojů znečištění DVT včetně nedostatků ve fungování ČOV	4.1.1 Evidence zdrojů znečištění vodních toků a opatření k jejich odstranění (postoupení vodoprávnímu úřadu)

	4.2 Zemědělství – zásady hospodaření na zemědělské půdě s ohledem na ochranu vodních toků	4.2.1 Podíl ploch, na které byly vzájemně odsouhlaseny dohody se zemědělci, podmínky hospodaření.
5. Správa drobných vodních toků odpovídající cílům ochrany NP	5.1 Zavedení elektronické evidence s propojením s GIS NP	5.1.1 Kompletní evidence DVT
	5.2 Pravidelné hodnocení stavu vybraných vodních toků (kvalita vody, erozní projevy, výskyt vybraných druhů živočichů a rostlin, ičtyofauna)	5.2.1 Zprávy o vyhodnocení stavu
6. Náprava vodního režimu narušeného sekundární hydrologickou sítí	6.1 Zmapování existence sekundární hydrologické sítě 6.2 Nápravná opatření k obnovení přírodě blízkého vodního režimu	6.1.1 Soupis projevů sekundární hydrologické sítě (databáze) 6.2.1 Soupis uskutečněných opatření se zhodnocením efektu
7. Získání pozemků v říčních a potočních nivách mimo sídelní útvary do vlastnictví státu pro umožnění ochrany (včetně revitalizací) vodních toků a jejich dynamiky	7.1. Výkup pozemků v říčních a potočních nivách od soukromých vlastníků 7.2. Převod pozemků ze SPÚ	7.1.1. Plocha vykoupěných pozemků (ha)
8. Převod práva hospodaření u vodních staveb vztahujících se k regulacím vodních toků na Správu NP pro umožnění revitalizace napřímených toků	8.1. Převod práva hospodaření u vybraných vodních staveb z MZe a SPÚ	8.1.1. Počet převedených staveb

Monitoring:

Monitoring kvality vody, složení rybích společenstev a vybraných živočišných druhů bude prováděn dle schválené koncepce DVT. Výsledky monitoringu budou pravidelně vyhodnocovány a využity pro optimalizaci managementu. Monitoring rybích společenstev bude probíhat v rámci činnosti rybářského hospodáře, kterým bude vedena evidence dle zákona o rybářství. Monitoring kvality vody DVT bude prováděn dle schváleného nastaveného rozsahu v návaznosti na prováděný monitoring Povodí Vltavy st.p. a ČHMÚ.

Komentář:

Pro úspěšné naplňování cílů je nezbytná komunikace a spolupráce s dotčenými subjekty a odborníky, jichž se problematika týká: obce, Povodí Vltavy, Český rybářský svaz, odborná pracoviště AVČR nebo univerzit, zemědělské subjekty.

2.3.1.2 Mokřady

Úvod:

Vysoké zastoupení mokřadů včetně rašelinišť je pro šumavskou krajinu zcela charakteristické a významně ovlivňuje způsob managementu a péče i o okolní nepodmáčené složky krajiny. Největších rozloh přitom dosahují lesní mokřady a rašeliniště (rašelinná a podmáčená smrčiny, blatkové bory, apod.), přirozené nelesní mokřady (např. aktivní vrchoviště, přechodová rašeliniště) jsou zde přítomny jen ostrůvkovitě a na menších plochách. Mokřady jsou neobyčejně významné z hlediska biodiverzity i vodního režimu území. Pro přirozené/primární mokřady, ať již lesní nebo nelesní, je optimálním způsobem péče citlivý management, lokálně s možností nápravy narušených stanovištních poměrů v časově omezeném krátkém přípravném období (např. revitalizace vodního režimu). Relativně dobré výchozí podmínky pro ochranu přirozených mokřadů jsou v současné době na státních pozemcích, na kterých je příslušná hospodařit Správa NP Šumava.

Následující části kapitoly (faktory, cíle i monitoring) jsou společné všem typům mokřadů na území NPŠ (nelesním i lesním, primárním i druhotně zformovaným v rámci lučního bezlesí) a je nutno je v tomto smyslu i zohledňovat, ačkoli různé typy mokřadů jsou díky striktně dané struktuře plánu péče rozděleny mezi několik různých kapitol:

Dlouhodobé cíle:

Zachovalé mokřadní ekosystémy (se zvláštním důrazem na ochranu rašelinišť) včetně úplného spektra společenstev a druhů na ně vázaných.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- koncepční změny v managementu NP,
- změny vlastnických poměrů pozemků na a v okolí cenných mokřadů (prodej do privátního vlastnictví),
- aktivní údržba stávajícího odvodnění v souvislosti se zemědělským a lesnickým hospodařením v okolí cenných mokřadů,
- rostoucí požadavky na budování nových či obnovu stávajících sídel ve volné krajině vč. infrastruktury (kanalizace, el. přípojky ap.),
- eutrofizace prostředí v souvislosti se zemědělským hospodařením (rozšiřování pastevních areálů, vyšší počty zimujícího skotu, problémy s ukládáním hnoje),
- finanční zdroje pro realizaci revitalizačních opatření a speciálního managementu na nelesních mokřadech,
- potenciál subdodavatelů pro realizaci speciálního managementu a nepostačující odbytiště pro sklizenou biomasu,
- nevhodný management nebo nevhodné využívání okolí cenných mokřadů,
- vztahy s klíčovými partnery v území.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Rašeliniště a mokřady se zachovaným přirozeným vodním režimem	1.1 Zpracování kompletní databáze rašelinišť a dalších mokřadů pro území NPŠ – stávající metoda inventarizace	1.1.1 Kompletní vrstva rašelinišť v GIS (do roku 2017) 1.1.2 Databáze rašelinišť a mokřadů NP Šumava
	1.2 Kategorizace a zmapování nerašelinných mokřadů včetně vyhodnocení antropogenní zátěže	1.2.1 Databáze kategorií nerašelinných mokřadů na území NPŠ (lesní i nelesní) (do roku 2017) 1.2.2 Kompletní vrstva rašelinných i nerašelinných mokřadů v GIS (do roku 2020) 1.2.3 Vrstva cenných mokřadů významných z hlediska stanovení zem. managementu (do roku 2017)
	1.3 Stanovení bezzásahového režimu primárních rašelinišť v rámci zonace a dílčích ploch – detailní mapy managementu	1.3.1 Plocha primárních rašelinišť v bezzásahovém režimu dílčích ploch A, B (do roku 2017)
	1.4 Výkup nebo směna ploch cenných mokřadů do státního vlastnictví (pozemky obcí a drobných vlastníků)	1.4.1 Plocha (ha) – % podíl cenných mokřadů ve státním vlastnictví
	1.5 Rozpracování zásad ochrany mokřadů do vnitřních směrnic - např. ponechání hmoty k zetlení, přibližování hmoty, aj.	1.5.1 Klíčové zásady začleněné do směrnic do konce roku 2017
	1.6 Uzavření dohod s velkými privátními subjekty o způsobu managementu mokřadů a zjm. rašelinišť (včetně údržby odvodnění) na privátních pozemcích, jež jsou součástí NPŠ	1.6.1 Uzavřené dohody do roku 2017 -20
	1.7 Uzavření dohody se zemědělskými subjekty o pravidlech managementu mokřadů a zjm. rašelinišť a jejich bezprostředního okolí (včetně způsobu údržby odvodnění) na pozemcích, jež jsou součástí NPŠ	1.7.1 Do roku 2017 – dohoda jako součást akceptovaných pravidel pro zemědělské hospodaření na území NPŠ

	1.8 Revitalizace odvodněných mokřadů (včetně rašelinišť) na 25% plochy ²¹ - dle priorit stanovených schválenou koncepcí Programu revitalizace šumavských mokřadů a rašelinišť	1.8.1 Plocha revitalizovaných mokřadů a zjm. rašelinišť (ha) do roku 2025 minimálně 500 ha prioritně: Rokytecké slatě Pod Smrkovým vrchem Gayerrück Filipohut'ské polesí Vchynice-Tetov Javoří Vltavský luh Stožec - pod rotou Stožec – u Bonarky Stožec – u srubu Ovesná Nová Pec
--	--	--

Monitoring:

V roce 2005 byla založena základní síť monitorovacích ploch na odvodněných a neodvodněných rašeliništích zahrnujících biotopy horských vrchovišť, rašelinných a podmáčených smrčín a ostricových lučních rašelinišť. V současné době monitorovací síť zahrnuje 98 ploch. Celkem je sledováno 5 rašeliništních komplexů.

Na všech lokalitách jsou měřeny následující parametry: hladina podzemní vody, chemismus podzemní vody v měsíčních intervalech, chemismus na profilu rašeliny, množství srážek (kontinuálně), odtokové poměry (kontinuálně) a chemismus povrchových vod na výstupu z povodí (měsíční odběry), vegetace na trvalých plochách.

Odvodněná rašeliniště jsou monitorována minimálně 3 roky před revitalizací. Design monitoringu je stejný v období před a po revitalizaci.

Výsledky monitoringu jsou přímo využívány pro ochranu mokřadních ekosystémů a jejich obnovu na narušených lokalitách. Přinášejí informace o reakci rašelinišť na provedené revitalizace, obnově vzácných společenstev, o kvalitě vody a odtokových poměrech v revitalizovaných povodích. Jsou také cenným zdrojem informací pro zhodnocení vývojových trendů v jednotlivých typech nenarušených mokřadů, které jsou monitorovány jako kontrolní lokality.

Komentáře:

Ad1: Mapování rašelinišť proběhlo v letech 1999-2004 (zmapováno cca 80 % rašelinišť) dle metodiky stanovené na základě typů vegetace a mocnosti profilu rašeliny. V současné době je mapování dokončováno včetně ploch na území CHKO Šumava.

2.3.2 Nelesní ekosystémy ovlivněné činností člověka a ponechané samovolnému vývoji

2.3.2.1 Plochy se sukcesí dřevin

Úvod:

V důsledku historického vývoje na území NP Šumava byla řada ploch kulturního bezlesí ponechána bez péče, což vedlo ke změně druhového složení lučních společenstev a na části ploch (zejména odvodněné mokřady, narušované půdy, mělké půdy, okraje lesních komplexů) k nastartování procesu sukcese dřevin. Sukcesní plochy mají dnes různý charakter od raných stádií s roztroušenými mladými dřevinami po již vzrostlé zapojené porosty s charakterem lesa.

Od roku 2009 je při přípravě nových LHP arbitrárně stanovována hranice mezi lesem a bezlesím na podkladu aktuálních leteckých snímků dle skutečného stavu pozemků (viz kapitola 2.3.3.1.) a zejména na základě vyskytujících se předmětů ochrany. Dle této hranice bude na částech ploch s již pokročilou sukcesí vzrostlých

²¹ cca 10 % (přes 400 ha) je v současné době již revitalizováno

dřevin požádáno o prohlášení za pozemky plnící funkce lesa. Ostatní plochy pak budou řešeny v rámci managementu bezlesí, přičemž ponechání samovolnému vývoji je považováno za jednu z kategorií speciálních managementů v širším pojetí. Ponecháním částí bývalého sekundárního bezlesí sukcesi dřevin, tj. samovolnému vývoji, je podporován přirozený proces návratu lesa. Tento děj je významným atributem území NP. „Předlesní“ stádia představují specifický biotop významný pro řadu druhů (např. jeřábek lesní).

Dlouhodobý cíl:

Ponechání ploch s pokročilou sukcesí dřevin samovolnému vývoji.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- neměnná koncepce využívání území a lesního managementu,
- nesprávný management,
- chybějící monitoring ploch se sukcesí dřevin.

Cíl	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Nerušený vývoj společenstev na vybraných plochách.	1.1 Zanesení ploch ponechaných cílenému samovolnému vývoji do mapových podkladů s managementem území (návrhy optimálních managementů, managementové mapy, mapy dílčích ploch)	1.1.1 Výměra ploch ponechaných cílenému samovolnému vývoji. 1.1.2 Mapová vrstva v GIS.

Komentář:

Ponecháním porostů se sukcesí dřevin jejich samovolnému vývoji je podporován přirozený proces návratu lesa. Plochy původně kulturního bezlesí s pokročilou sukcesí dřevin, která nebude potlačována, se vymezí nejpozději při tvorbě managementových map pro jednotlivá ÚP dle harmonogramu přípravy nových LHP. Vymezené plochy se ponechají samovolnému vývoji. Tyto plochy budou přiřazeny k lesním pozemkům nebo jako samostatná kategorie managementu v mapách s návrhy optimálních managementů. Plochy jsou zpravidla zařazeny do dílčích ploch B nebo A.

Blokace sukcese, tj. vyřezání dřevin – blíže viz kapitola 2.3.3.2, by mělo být aplikováno zejména v lokalitách, ve kterých bude zajištěn následný management za účelem udržení významných biotopů či druhů vázaných na sekundární bezlesí nebo které budou ze stejných důvodů udržovány v raných předlesních stádiích viz 2.3.3.2. „Luční bezlesí“

Monitoring:

Monitoring sukcesních ploch s dřevinami, u kterých se očekává vývoj směrem k lesu, bude zajišťován v rámci monitoringu a biomonitoringu lesa, případně v rámci externích výzkumných úkolů.

2.3.3 Nelesní ekosystémy ovlivněné člověkem a vyžadující další péči

2.3.3.1 Mokřady

Úvod:

Plošně méně zastoupenou částí mokřadů, ale z hlediska biodiverzity velmi významnou složkou, jsou sekundární mokřady zformované na odlesněných plochách (luční rašeliniště a mokřady). Tento typ mokřadů byl v minulosti často využíván tradičními zemědělskými technologiemi. Jeho zachování není zpravidla možné zajistit bez aktivního managementu.

Ochrana sekundárních mokřadů v rámci kulturního bezlesí je obecně nedostačující. Neexistují pravidla pro zemědělské hospodaření na a v okolí mokřadů (zejména omezení údržby stávající odvodňovací sítě a omezení zdrojů eutrofizace). Cenné luční mokřady a rašeliniště vyžadující aktivní management jsou z větší části ponechány ladem, což vede k postupné degradaci společenstev a ochuzení biodiverzity. Lokálně jsou udržovány

nevhodným způsobem (např. nevhodnou pastvou), který rovněž způsobuje degradaci a může vést až k jejich zániku. V okolí obcí lokálně hrozí poškozování cenných rašelinných mokřadů v důsledku zástavby a výstavby inženýrských sítí. Značný podíl nelesních mokřadů není dosud ve vlastnictví státu s příslušností hospodaření Správy NP Šumava, případně je již ve vlastnictví privátním. Realizace revitalizačních opatření na obnovu vodního režimu je na bezlesí limitována vlastnickými poměry a prováděným zemědělským managementem.

Dlouhodobý cíl:

Ochrana a zachování mokřadních ekosystémů včetně úplného spektra společenstev a druhů na ně vázaných.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- aktivní údržba stávajícího systematického odvodnění v souvislosti se zemědělským hospodařením v okolí cenných mokřadů,
- finanční zdroje pro realizaci speciálního managementu na nelesních mokřadech,
- potenciál subdodavatelů pro realizaci speciálního managementu a nepostačující odbytiště pro sklizenou biomasu,
- eutrofizace prostředí v souvislosti se zemědělským hospodařením (zvyšující se podíl pastevních areálů, zatížení množstvím paseného dobytka a vyprodukovaným organickým odpadem) a výstavbou v okolí cenných mokřadů,
- vlastnické poměry.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Zachování a podpora cenných společenstev druhotných nelesních mokřadů v rámci speciálního managementu (minimálně 400 ha)	1.1 Stanovení dílčích managementů vymapovaných mokřadních a rašelinných komplexů na bezlesí a stanovení priorit pro jejich realizaci	1.1.1 Aktualizovaná GIS vrstva managementu druhotných mokřadních komplexů na bezlesí 1.1.2 Výměra ploch mokřadních komplexů na bezlesí
	1.2 Aktivní údržba vybraných území formou ručního kosení nebo občasných prořezávek dřevin na vybraných lokalitách dle stanovených priorit	1.2.1 Do roku 2020 alespoň 400 ha s prováděným managementem (zásahy nemusí být prováděny každoročně)
2. Minimalizace nepříznivých dopadů zemědělského hospodaření	2.1 – stejné jako opatření 1.7 v kapitole 2.3.1.2 (Dohoda se zem. subjekty o způsobu managementu mokřadů a rašelinišť a jejich bezprostředního okolí)	2.1.1 Počet uzavřených dohod
	2.2 Zmapování a asanace silných zdrojů eutrofizace v okolí cenných mokřadů a rašelinišť	2.2.1 Aktualizovaná vrstva GIS 2.2.2 Počet asanovaných lokalit včetně popisu opatření a jejich účinnosti
3. Přesné informace o systému odvodnění nelesních mokřadů	3.1 Zmapování sítě odvodňovacích kanálů a zhodnocení aktuálního stavu	3.1.1 Vrstva GIS do roku 2020
4 Obnova přírodního vodního režimu na silně odvodněných lokalitách	4.1 Revitalizace odvodněných lokalit	4.1.1 Plocha revitalizovaných mokřadů: do roku 2025 ca 250 ha
5. Získání informací o retenčních vlastnostech území	5.1 Vytvoření metodiky monitoringu a sítě monitoračních bodů	5.1.1 Zahájení monitoringu na monitorovacích bodech v roce 2020

Monitoring:

Zajišťují pracovníci Správy NP Šumava – periodické sledování trvalých ploch, kontrola realizovaných speciálních managementů (Viz monitoring – kapitola 2.3.1.2).

2.3.3.2 Luční bezlesí⁹

Zachování kvalitního bezlesí, jehož primárním cílem je udržení vysoké biodiverzity území, vyžaduje zajistit mu odpovídající šetrnou péči podporující diverzitu v krajině. Klíčové je nastavení managementů, vymezení území, kde budou uplatněny a jejich úspěšná realizace.

Vzhledem k tomu, že většina stávající péče o nelesní území je zajišťována prostřednictvím zemědělských farem, se do možností realizace managementu zásadním způsobem promítá i zemědělská politika státu a nastavení dotačního systému, které lze ovlivňovat jen ve velmi omezené míře.

Péče o lokality s výskytem cenných rostlinných společenstev, významných nelesních biotopů nebo s populací zvláště chráněných a pro Šumavu typických druhů rostlin je řešena také individuálně formou speciálních managementů. Realizace speciálních managementů je zajišťována dodavatelsky, službami hrazenými převážně z dotačních zdrojů resortu MŽP nebo SFŽP. Hlavní pozornost je věnována jak evropsky významným lokalitám druhově bohatých smilkových luk na silikátových podložích v horských oblastech, tak i dalším významným biotopům vřesovišť, nevápnitých mechových slatinišť a přechodových rašelinišť. Pravidelně je touto formou zajišťována péče o populace zvláště chráněných rostlinných druhů jako je hořeček mnohotvarý český (*Gentianaella praecox*, *subsp. bohemica*), hvozdík pyšný (*Dianthus superbus*), prstnatec Traunsteinerův (*Dactylorhiza traunsteineri*) a další.

Pro zajištění vhodné péče je důležité zpřístupnění návrhů optimálního managementu širšímu okruhu pracovníků Správy NP Šumava, zejména na ÚP. Návrhy zemědělského hospodaření budou obdobně jako u LHP zapracovány do společného mapového díla přehledně znázorňujícího navržený management pro veškeré nelesní pozemky ve vlastnictví státu, na kterých má Správa NP Šumava příslušnost hospodařit.

Dlouhodobé cíle:

- **Zachovat biodiverzitu nelesních ploch na všech úrovních (druhů, biotopů) při zachování rozmanitosti, struktury a funkce existujících ekosystémů.**
- **Zachovat a případně zlepšit stav lučních ekosystémů prostřednictvím stávajícího rozsahu zemědělsky obhospodařovaných ploch.**
- **Zachovat, případně zlepšit stav lokalit s výskyty významných rostlinných společenstev nebo populací zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.**

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- nestátní vlastnictví pozemků,
- nastavení zemědělské a dotační politiky státu,
- přetrvávající negativní vlivy z dob intenzivního hospodaření (staré skládky organického materiálu, ruderalizované plochy v důsledku nadměrné eutrofizace, odvodnění apod.),
- rozšiřování zástavby do volné krajiny,
- finanční zdroje pro zajištění realizace speciálních managementů významných biotopů.

Zásady:

- zemědělství a péče o nelesní ekosystémy jsou primárně zaměřeny na podporu a zachování biodiverzity všech úrovní,
- běžné zemědělské hospodaření je prováděno výhradně v režimu extenzivních a šetrných způsobů hospodaření,
- podpora zemědělských subjektů schopných zajistit speciální maloplošný management,
- veškeré zemědělské managementy se stanovují s ohledem na předměty ochrany EVL (stanoviště i druhy) a PO (např. tetřev, jeřábek, chrástal) – viz kap. 2.5.4,
- prořezávky na sukcesních plochách s celkovou pokryvností náletových dřevin menší než 50 % plochy směřovat k zachování nebo zlepšení luční vegetace v bylinném podrostu s prioritou u lokalit se zvláště chráněnými druhy,
- na lokalitách s celkovou pokryvností náletových dřevin 50 – 80 % plochy provádět prořezávky pouze v místech s výskytem kriticky a silně ohrožených druhů nebo v místech zachovaného výskytu velmi významných a ohrožených společenstev (např. R2.2, R2.3, T2.2, T2.3, T8.2),
- na lokalitách s výskytem dřevin nad 80 % plochy prořezávky neprovádět,

⁹ Lučním bezlesím jsou míněny zejména souvislé nelesní enklávy větší výměry (zejména louky a pastviny), pojem nesouvisí s pojmem bezlesí používaným v rámci zákona o lesích.

- při vysoké pokryvnosti dřevin redukovat náletové dřeviny na jedné lokalitě jen o 1/3. Vždy respektovat pravidlo zachování mozaiky,
- zásahy na plochách bezlesí, které nejsou zemědělsky obhospodařované, provádět z důvodu ochrany silně a kriticky ohrožených zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů ([díleční plocha „F“](#)).

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – mílníky
1. Vymezení rozsahu lučního bezlesí.	1.1 Porovnání aktuálních leteckých snímků se stavem katastru nemovitostí.	1.1.1 Výměra území klasifikovaného jako bezlesí.
	1.2 Návrh na změny druhu pozemku, tam kde neodpovídají skutečnému stavu.	1.2.1 Počet parcel s realizovanou změnou.
2. Funkční databáze aktuálních optimálních managementů.	2.1 Rozčlenit plochu bezlesí do hlavních kategorií managementu.	2.1.1 Výměra ploch v jednotlivých kategoriích managementu. 2.1.2 Vrstva GIS ploch jednotlivých managementů a dle ÚP.
	2.2 Zanesení návrhů optimálních managementů do map s managementem území pro jednotlivá ÚP.	2.2.1 Výměra vyřešeného území. 2.2.2 Databáze managementových ploch dle jednotlivých ÚP. 2.2.3 Výsledné zprávy z monitoringu dopadu navržených kategorií managementu na jednotlivých ÚP.
	2.3 Vytvoření managementových plánů pro jednotlivá ÚP.	2.3.1 Managementové plány jednotlivých ÚP.
	2.4 Navržení a nastavení monitoringu dopadu navržených kategorií managementů na společenstva a druhy.	2.4.1 Výsledky monitoringu dopadu navržených kategorií managementů na společenstva a druhy.
	2.5 Vyhotovení aktualizace stavu bezlesí na podkladě terénního monitoringu.	2.5.1 Metodika inventarizace. 2.5.2 Výměra inventarizovaných ploch.
3. Příznivý stav biotopů v oblastech vyčleněných k zemědělskému využívání.	3.1 Nájemní smlouvy na pozemky k zemědělskému hospodaření se stanoveným managementem.	3.1.1 Počet nájemců a výměra pronajatých ploch.
	3.2 Stanovená a schválená koncepce a zásady pro hospodaření na území NP Šumava s podporou existence malých ekofare.	3.2.1 Stanovená a schválená koncepce a zásady pro hospodaření na území NP a počet malých ekofare.
	3.3 Vedení evidence zemědělských subjektů.	3.3.1 Databáze vybraných údajů z evidence zemědělských subjektů (počet zemědělských subjektů, výměra obhospodařovaných pozemků).
	3.4 Využívání dotačních titulů.	3.4.1 Výměra pozemků v AEO. 3.4.2 Výměra pozemků v EZ.
4. Příznivý stav biotopů na plochách nevhodných k běžnému zemědělskému hospodaření.	4.1 Realizace speciálních managementů Správou NP Šumava.	4.1.1 Počet lokalit a jejich výměra.
	4.2 Speciální management stanovený v nájemních smlouvách na pozemky pro zemědělské hospodaření.	4.2.1 Výměra ploch se speciálním managementem stanoveným v nájemních smlouvách. 4.2.2 GIS vrstva speciálních managementů.
	4.3 Realizace speciálních managementů externími subjekty.	4.3.1 Počet lokalit a jejich výměra.
	4.4 Vyřešení problematiky likvidace biomasy vzniklé realizací speciálních managementů.	4.4.1 Vyřešení problematiky ano/ne.
	4.5 Vytvoření evidence prováděných speciálních managementů.	4.5.1 Evidence byla vytvořena a funguje ano/ne.

	4.6 Monitoring dopadu zemědělského hospodaření.	4.6.1 Zprávy z výsledků monitoringu a pravidelných kontrol a jejich vyhodnocení.
5. Vytvoření podmínek pro prosazení optimálních managementů	5.1 Dokončení převodů pozemků od SPÚ ČR.	5.1.1 Výměra převedených pozemků.
	5.2 Spolupráce s nestátními vlastníky pozemků na realizaci optimálních managementů.	5.2.1 Dohody o realizaci optimálních managementů s nestátními vlastníky pozemků.

Poznámka: Střednědobé cíle 1 a 2 budou naplňovány v harmonogramu přípravy nových LHP.

Komentáře:

K cíli 1

V důsledku historického vývoje v NP Šumava na řadě míst skutečný stav pozemků neodpovídá jejich stavu evidovanému v katastru nemovitostí. Údaje o podílu nelesních ploch vycházející z katastru jsou tedy do určité míry zavádějící. Evidovaný stav pozemků neodpovídající skutečnosti pak mnohdy ztěžuje zajištění vhodného managementu. Od roku 2009 je při přípravě nových LHP stanovována hranice mezi lesem a bezlesím na podkladě aktuálních leteckých snímků dle skutečného stavu pozemků. U pozemků, jejichž stav neodpovídá evidovaným údajům, bude požádáno o uvedení údajů do souladu se skutečným stavem – jedná se zejména o změnu druhu pozemků a o geometrické rozdělení parcel tam, kde evidovanému druhu pozemku neodpovídá celá parcela.

K cíli 2

Návrhy optimálních zemědělských managementů představují významný podklad, ze kterého se vychází při zajišťování vhodného managementu. Postupně v návaznosti na LHP by mělo dojít k dopřesnění návrhů optimálních managementů a zanesení obou podkladů do jednoho společného mapového díla zachycujícího management navržený na státním majetku, na kterém má Správa NP Šumava příslušnost hospodařit.

Návrhy zachycují i území ponechaná samovolnému vývoji, která však zatím mají ještě charakter bezlesí. Hlavní kategorie, do kterých lze rozdělit území bezlesí dle navrhovaného managementu, jsou plochy ponechané samovolným procesům, plochy vhodné k zemědělskému hospodaření a plochy určené ke speciálním managementům. Tyto kategorie jsou dále členěny na detailní typy managementů dle charakteru nelesních společenstev.

K cíli 3:

Zemědělské hospodaření představuje v současné době jediný reálný způsob jak zajistit péči na větší části území. Mělo by docházet k co možná největšímu sblížení skutečně prováděného hospodaření s návrhy optimálních managementů.

Na pozemcích ve vlastnictví státu s příslušností Správy NP Šumava hospodařit je vhodný management prosazován pachtovními smlouvami se stanovenými podmínkami hospodaření. Stanovení obecných podmínek zemědělského hospodaření akceptovaných formou dohody se zemědělskými subjekty na celém území NP je nezbytné pro prosazování vhodného přístupu při hospodaření i mimo majetek státu.

K cíli 4

Speciální managementy mají zajistit péči lokalitám, které nelze udržovat běžnou zemědělskou činností, ale mají význam pro udržení biodiverzity. Mají charakter šetrného zemědělského hospodaření simulujícího povětšinou tradiční postupy a specifických zásahů (např. prořezávky dřevin, údržba a obnova původních odvodňovacích systémů), nově budou vymezovány sukcesní plochy s řízenou sukcesí (periodicky obnovovanou). V širším pojetí pak do ploch určených ke speciálním managementům spadají i plochy ponechávané samovolnému vývoji (viz kap. 2.3.2.1.).

Před každým plánovaným managementovým zásahem je zapotřebí vyřešit otázku dalšího naložení s vzniklou biomasou. Nakládání s vzniklou biomasou bude řešit koncepce péče o bezlesí.

K cíli 5

Státní vlastnictví pozemků, na kterých má Správa NP Šumava příslušnost hospodařit, umožňuje snadněji realizovat vhodný management nebo pronajmout půdu k zemědělskému hospodaření se stanovenými podmínkami, které vyhovují potřebám ochrany přírody.

Zásadní vliv na možnost realizovat optimální managementy pak mají dotační tituly z oblasti péče o krajinu. Nastavení podmínek zemědělských dotačních titulů často znemožňuje realizovat takové hospodaření, které by vyhovovalo potřebám ochrany přírody. Je třeba usilovat o takové nastavení dotačního systému, které by minimalizovalo rizika vyplývající z plošného přístupu k péči o krajinu a umožňovalo flexibilně reagovat na potřeby ochrany přírody.

Monitoring:

Pracovníci Správy NP Šumava zajišťují kontroly zemědělského hospodaření, monitoring stavu lokalit se speciálním managementem a monitoring lokalit s trvalými monitorovacími plochami. Z trvalých ploch jsou získávány fytoecologické snímky s několikaletou periodou. Kontroly zemědělského hospodaření probíhají vždy před obnovením nájemní smlouvy, v průběhu nájemního období dle potřeby. Na lokalitách se speciálním managementem by měl být zaznamenán jejich stav před započítáním managementu, dále pak opakovaně po několika letech v závislosti na frekvenci zásahů.

2.3.3.3 Jezera

Úvod:

Na území NP Šumava se nachází tři ledovcová jezera. Úroveň hladiny všech jezer je historicky navýšena a je respektována.

Dlouhodobý cíl:

Nerušný vývoj jezerních ekosystémů.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- dálkově přenášené znečištění,
- eutrofizace vody a zavlčení nepůvodních druhů do relativně zranitelných ekosystémů (acidifikací uvolněné niky),
- funkčnost hrází a jejich manipulačních objektů,
- návrhy na výstavbu turistické infrastruktury v těsné blízkosti jezer (nocoviště pro turisty, občerstvení přímo na hrázi apod.)

Cíle střednědobé	Opatření	Ukazatele – milníky
1. Stabílní populace šídlatky ostnovýtrusné v Plešném jezeře.	1.1 Výzkumný projekt zaměřený na šídlatky s cílem definování optimálního managementu a identifikace rizikových faktorů.	1.1.1 Zprávy o stavu populace.
2. Optimální výška hladiny.	2.1 Opravy a údržba hrází a manipulačních objektů.	2.1.1 Provozní záznamy a zápisy z kontrol.

Komentář:

Jezera jsou přístupná pouze po značených stezkách a jsou na nich a v nich vyloučeny veškeré aktivity, které nesouvisí s vědeckým výzkumem. Jsou akceptovány pouze činnosti směřující k zajištění současného stavu – opravy poškozených hrází a údržba manipulačních objektů nebo zamezení nepřírodního zanášení jezer, které je výsledkem erozní činnosti prokazatelně umělého původu. Průběžně se bude reagovat na skutečnosti, které by mohly negativně ovlivnit přirozený vývoj jezerních ekosystémů. Vše bude dokladováno provozními záznamy.

Monitoring:

Monitoring šídlatky a ekosystému jezer je prováděn v rámci LTER externími subjekty (Hydrobiologický ústav AVČR, PřFUK, Botanický ústav AV ČR, Česká geologická služba apod.).

Monitoring bezpečnostního stavu hrází a funkčnosti jejich manipulačních objektů je zajišťován v rámci činnosti správy DVT příslušným útvarům Správy NP Šumava.

2.3.3.4 Umělá vodní díla

Úvod:

Zahrnuje umělé nádrže, rybníky, rybí líheň s odchovným zařízením, bývalé plavební nádrže, systém Schwarzenberského plavebního kanálu, derivační kanály MVE a jejich odběrné objekty, Vchynicko-Tetovský plavební kanál (část využívaná pro MVE Vydra), úpravy vodních toků (vodní toky umělé).

V současné době je řada nádrží nefunkční, zarůstající a většina funkčních není v právním stavu. Jejich obnova podléhá řádnému vyhodnocení ve vztahu k biotopům NATURA 2000 s cílem zlepšení stavu biotopu a jeho biodiverzity. ~~Mnohé z někdejších nádrží jsou dnes již součástí celistvého území ponechaného samovolnému~~

~~vývoji a na jejich místě se obnovují cenná přírodní přirozená společenstva.~~

Specifický vliv má VD Lipno dotýkající se vzdutím území NP, které podstatně ovlivňuje ichtyofaunu toku Vltavy a jejích přítoků. Náhony pro MVE představují poměrně velký problém pro přirozené části toků pod odběrnými objekty, kde až km úseky toků nemají zajištěn ani asanační (minimální) průtok (viz kapitola 2.3.1.1 Vodní toky).

Dlouhodobý cíl:

~~Funkční umělá vodní díla udržovat ve funkčním stavu pouze v případech kulturních historických památek, potřebnosti z důvodu ochrany přírody nebo jiného veřejného zájmu. Stávající umělá vodní díla udržovat ve funkčním stavu pokud se jedná o kulturní historické památky nebo jsou potřebná z důvodu ochrany přírody nebo jiného veřejného zájmu. Obnova nefunkčních nádrží je možná pouze v případech, kdy nedojde k poškození biotopů NATURA 2000 a zvláště chráněných druhů.~~

Zásady:

- Nebudovat ani neobnovovat vodní nádrže v oblastech s výskytem cenných biotopů, zejména pak v území ponechaném samovolnému vývoji (díleč plochy A,B) a v území dílečích ploch C, D1)
- stávající nádrže nebo náhony je možné udržovat v rámci revitalizačních opatření jako zařízení sloužící ochraně přírody a krajiny, ochraně technických památek či jinému veřejnému zájmu (požární ochrana)
- historické objekty prohlášené nemovitou kulturní památkou a zapsané v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek je možné obnovovat pouze pokud nebude znamenat poškození předmětů ochrany NP, EVL nebo PO, obdobně postupovat při výstavbě nebo obnově a za stejných podmínek umožnit výstavbu nebo obnovu vodních nádrží v dílečích plochách D2,D3,E a G.
- Řešit nezajištění a nedodržování asanačních průtoků provozovateli MVE společně s ČIŽP nebo s vodoprávním úřadem.

Naformátováno: Odstavec se seznamem, Doleva, Odsazení: Předšazení: 0,63 cm, Přístupy klávesou tabulátor: není na 0,75 cm

Cíle střednědobé	Opatření	Ukazatele – milníky
1. Stávající funkční vodní nádrže v řádném právním stavu	1.1 Evidence funkčních nádrží 1.2 Zpracování chybějící dokumentace a uvedení nádrží do právního stavu	1.1.1 Přehled o umělých vodních nádržích a jejich aktuálním stavu 1.2.1 Podíl nádrží v řádném právním stavu
2. Administrativní Z rušení nefunkčních a nadbytečných vodních děl	2.1 Evidence a posouzení potřebnosti všech umělých vodních děl	2.1.1 Podíl zrušených VD

Monitoring:

Provést vyhodnocení vlivu VD Lipno na ekosystém toku Vltavy a jejích přítoků (viz též kapitola 2.5.4 - perlorodka říční).

Provedení monitoringu derivačních kanálů MVE a funkčnosti rybích přechodů na jezích MVE.

2.4 Opatření pro obnovu přirozeného stavu abiotických složek přírodního prostředí

2.4.1 Revitalizace

2.4.1.1 Mokřady

Úvod:

Zejména na pozemcích v majetku státu jsou podporovány revitalizační projekty zaměřené na nápravu narušeného vodního režimu a záchranu mokřadů poškozených nevhodným hospodařením a zásahy v minulosti. Při jejich plánování se vychází z inventarizace rašeliníšť a mokřadů a schválené koncepce pro revitalizace mokřadů.

Revitalizační projekty nejsou, až na výjimky, podporovány ze strany vlastníků.

Dlouhodobý cíl:

Mokřadní ekosystémy s obnovenou hydrologickou funkcí a úplným spektrem společenstev a druhů na ně vázaných.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- aktivní údržba stávajícího odvodnění v souvislosti se zemědělským a lesnickým hospodařením v okolí cenných mokřadů,
- finanční zdroje pro realizaci revitalizačních opatření,
- vlastnické poměry.

Střednědobé cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Mokřady s obnovenou hydrologickou funkcí.	1.1 Revitalizace vodního režimu primárních mokřadů navrhovaných do bezzásahového režimu.	1.1.1 GIS vrstva primárních mokřadů s etapovitostí revitalizací 1.1.2 Cca 500 ha do roku 2025.
	1.2 Revitalizace ostatních cenných mokřadů dle stanovených priorit.	1.2.1 Cca 250 ha do roku 2025.
Viz též střednědobý cíl 6 v kap.2.3.1.1 - Náprava vodního režimu narušeného sekundární hydrologickou sítí a cíl 5 v kap. 2.2.0.1 Stanovení pravidel a použitelných technologií pro údržbu cestní sítě protínající cenné lesní mokřady a rašeliniště	1.3 Odstranění Rekonstrukce nevhodných cest protínajících cenné mokřady a nové technické řešení tělesa cesty tak, aby nedocházelo k destabilizaci vodního režimu.	1.3.1 Délka revitalizovaných (odstraněných) cest.

Naformátováno: Písmo: 9 b., Kurzíva

Naformátováno: Písmo: 9 b., Kurzíva

Komentáře:

Program „Revitalizace šumavských mokřadů a rašelinišť“ je na území Národního parku Šumava realizován od roku 1999. Hlavním cílem je zachrana cenných, ale člověkem narušených mokřadů a týká se v první řadě odvodněných oblastí. Revitalizována jsou vždy celá dílčí povodí, přičemž pramenné oblasti a horní částí povodí jsou řešeny přednostně. Revitalizační program je postupně realizován na základě schválené koncepce, která určuje kritéria pro stanovení místních priorit při realizaci projektů na území NPŠ, metodiku přípravy projektů i technologické postupy a metodu provedení vlastních revitalizačních opatření. Veškeré práce jsou, až na lokální výjimky (např. na okraji komunikací), prováděny ručně bez použití těžké techniky. Do současné doby bylo na území NPŠ revitalizováno téměř 500 ha mokřadů a rašelinišť. Revitalizace jsou jednorázovým opatřením a rašeliniště (s výjimkou některých typů lučních rašelinišť) jsou posléze ponechána samovolnému vývoji. Revitalizace jsou úzce propojeny s projektem Monitoringu rašelinišť a četnými akcemi pro veřejnost (např. Dny pro rašeliniště).

Monitoring:

Viz kapitola 2.3.1.2

2.4.1.2 Vodní toky

Úvod:

Některé drobné toky byly v souvislosti s melioracemi nebo plavením dřeva upraveny – napříměny a opevněny, ale většina těchto úprav již ztratila svůj smysl. Proto je vhodné vrátit meliorované toky do jejich přirozeného dynamického stavu.

Dlouhodobý cíl:

Příznivý morfologicko-ekologický stav vodních toků.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- administrativa, vlastnické poměry,
- finanční prostředky na revitalizaci,
- kvalita projektové dokumentace,
- řádně prováděná investorská činnost.

Cíle střednědobé	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Dynamicky se vyvíjející koryta na části upravených toků na území NP.	1.1 Inventarizace upravených DVT.	1.1.1 Evidence upravených částí toků. <i>viz též kap. 2.3.1.1 , střednědobý cíl 5. Správa drobných vodních toků odpovídající cílům ochrany NP</i>
	1.2 Revitalizace upravených částí toků.	1.2.1 Schválená koncepce revitalizace . 1.2.2 Upravené a revitalizované toky (km), do r. 2025 cca 6 km. 1.2.3 Vyhodnocení účinnosti realizovaných opatření .
2. Průchodné vodní toky pro vodní organismy.	2.1 Monitoring průchodnosti DVT.	2.1.1 Zprávy a vyhodnocení průchodnosti.
	2.2 Navržení a realizace opatření ke zprůchodnění DVT.	2.2.1 Zprávy z projednání navržených opatření. 2.2.2 Seznam a popis realizovaných opatření.

Monitoring:

Evidence revitalizačních akcí, případně zjištění revitalizačního efektu na vhodně zvolených parametrech zajišťují pracovníci Správy NP Šumava, případně externisté. Monitoring stavu drobných vodních toků, včetně stavu vodohospodářských děl na nich je zajišťován v rámci správcovství DVT NP Šumava.

2.5 Zásady péče o fytogenofond a zoogenofond

2.5.1 Péče o zvláště chráněné, ohrožené a vzácné taxony rostlin

Dlouhodobý cíl:

Životaschopné populace vzácných a ohrožených druhů rostlin cestou ochrany a managementu jejich biotopů.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- systém koncepce a realizace projektů ochrany Správy NP Šumava pro jednotlivé rostlinné druhy,
- expanze náletových dřevin na řadě nelesních lokalit,
- obhospodařování,
- rozvojové aktivity – výstavba,
- turistické využití území.

Zásada:

- druhovou ochranu zajistit především ochranou odpovídajících biotopů,
- postupovat v souladu s přijatými záchrannými programy.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Dobře prosperující lokality výskytu vzácných a ohrožených druhů v NP.	1.1 Monitoring aktuálního výskytu ohrožených druhů rostlin.	1.1.1 Roční zprávy z monitoringu lokalit (druh/rok).
	1.2 Vypracování koncepce projektů ochrany rostlinných druhů.	1.2.1 Do roku 2017.
	1.3 Zpracování projektů ochrany rostlinných druhů.	1.3.1 Rozšíření a početnost populací včetně zachycení v GIS vrstvě.

	1.4 Realizace managementu ¹⁰ a monitoring jeho dopadu.	1.4.1 Počet realizovaných lokalit (ha) + GIS vrstva a zpráva z výsledků monitoringu.
--	---	--

Péče o vybrané zvláště chráněné, ohrožené a vzácné druhy rostlin

Druh	Opatření	Monitorovací kritéria, milníky
1. Ostřice šlahounovitá (<i>Carex chorrorrhiza</i>)	1.1 Ochrana biotopu, bez zásahu příp. revitalizace odvodněných rašelinišť.	1.1.1 Pokryvnost druhu na vytyčených TMP. 1.1.2 Celkový rozsah porostu v místě výskytu lokálních populací (v m ²).
Tři sublokality v oblasti Modravských slatí (1x Novohuťské močály, 2x Blatenské slatě). Dvě ze tří lokalit byly ohroženy povrchovým odvodněním. V roce 2006 byla na obou narušených lokalitách provedena revitalizační opatření (zablokování kanálů) za účelem obnovení přirozeného vodního režimu. Ohrožení – zásahy do vodního režimu.		
2. Ostřice dvoudomá (<i>Carex dioica</i>)	2.1 Speciální management - ruční kosení, prořezávky dřevin.	2.1.1 Odhad početnosti lokálních populací. 2.1.2 Celkový rozsah porostu v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Vzácně na území NPS – Zhůří, Chalupské a Novosvětské slatě. Ohrožení – absence vhodného managementu, sukcese dřevin, eutrofizace prostředí, odvodnění.		
3. Šafrán bělokvětý (<i>Crocus albiflorus</i>)	3.1 Pravidelné kosení.	3.1.1 Odhad početnosti lokálních populací. 3.1.2 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
V území ojediněle – mírně vlhčí chudé horské mezické louky. Tři známé lokality na území NPS – Strážný, Žďárek a Picket u Prášil. Ohrožení – absence vhodného managementu, eutrofizace, příliš intenzivní pastva.		
4. Prstnatec májový rašelinný (<i>Dactylorhiza majalis subsp. Turfosa</i>)	4.1 Místně prořezávky dřevin.	4.1.1 Odhad početnosti lokálních populací. 4.1.2 Počty jedinců na lokalitě a TMP.
Výskyt řidce v okolí Kvildy (Olšinka, Pod políčky, svahový mokřad u vrcholu Hůrka), Horské Kvildy (svahový mokřad u úpatí vrcholu Sokol) a Modravy. Ohrožení – místně příliš intenzivní pastva, sukcese dřevin.		
5. Prstnatec Traunsteinerův (<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>)	5.1 Ruční kosení, prořezávky dřevin.	5.1.1 Počty jedinců na lokalitě.
Vzácně na vlhkých rašelinných loukách. Znamé dvě lokality na území NPS – u Želnavy a Záhvozdí ve Vltavském luhu. Ohrožení – absence vhodného managementu, sukcese dřevin.		
6. Hvozdík pyšný (<i>Dianthus superbus</i>)	6.1 Pravidelné kosení.	6.1.1 Odhad početnosti lokálních populací. 6.1.2 Celkový rozsah porostu v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Vzácně v okolí Volar – 2 sublokality u obce Dobrá. Ohrožení – absence vhodného managementu.		
7. Rosnatka anglická (<i>Drosera anglica</i>)	7.1 Bez managementu, revitalizace odvodněných lokalit.	7.1.1 Odhad početnosti lokálních populací. 7.1.2 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS. 7.1.3 Pokryvnost druhu na TMP.
Vzácně činná horská vrchoviště v oblasti šumavských plání (zejména Modravské slatě), plus Stará Jímka na Prášílsku. 8 známých lokalit. Ohrožení – bez ohrožení, lokálně změny vodního režimu u odvodněných rašelinišť, lokálně sešlap po častém vedení exkurzí.		
8. Pětprstka žežulník	8.1 Šetrná pastva, prořezávky.	8.1.1 Odhad početnosti lokálních

¹⁰ Aktivní péče (management) se týká především druhů vázaných na luční bezlesí či lidskou činností narušených biotopů (odvodnění) primárního bezlesí (vrchoviště, rašeliniště).

(<i>Gymnadenia conopsea</i>)		populací. 8.1.2 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Poměrně vzácně na území NPŠ – okolí Smí, Prášílsko, aj. Ohrožení – absence vhodného managementu, rozvojové záměry ve III. zóně.		
9. Běloprstka bělavá (<i>Leucorchis albidia</i>)	9.1 Kosení, šetrná pastva, prořezávky.	9.1.1 Monitoring zajištěn externě - JČU ČB (TMP).
Roztroušeně zejména v oblasti šumavských plání. Ohrožení – absence vhodného managementu, sukcese dřevin, rozvojové záměry, budování infrastruktury ve volné krajině.		
10. Vstavač kukačka (<i>Orchis morio</i>)	10.1 Šetrná pastva, prořezávky.	10.1.1 Počty jedinců na lokalitě. 10.1.2 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Smilkové trávníky teplejších poloh, na území NPŠ vzácně-jediná lokalita u Čenkovy Pily. Ohrožení – nedostatečný management, sukcese dřevin.		
11. Vstavač mužský (<i>Orchis mascula</i>)	11.1 Prořezávky dřevin, kosení.	11.1.1 Počty jedinců na lokalitě. 11.1.2 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Na území NPŠ vzácně (jednotlivé lokality). Ohrožení – absence vhodného managementu, sukcese dřevin.		
12. Vstavač osmahlý (<i>Orchis ustulata</i>)	12.1 Kosení.	12.1.1 Počty jedinců na lokalitě. 12.1.2 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Na území NPŠ vzácně – jediná lokalita u Rejštejna. Ohrožení – udržení vhodného managementu - kosení.		
13. Vřesovec čtyřřády (<i>Erica tetralix</i>)	13.1 Bez managementu.	13.1.1 Počty jedinců na lokalitě a TMP. 13.1.2 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v cm ²) - GPS.
Na území NPŠ vzácně – jediná lokalita v Mrtvém luhu. Ohrožení – miniaturní lokální populace, přirozená sukcese rašeliniště.		
14. Bradáček srdčitý (<i>Listera cordata</i>)	14.1 Pokud možno porosty ponechat samovolnému vývoji, v příp. managementu pouze šetrná asanace kůrovcem napadených stromů bez přibližování dřevní hmoty, revitalizace vodního režimu.	14.1.1 Počty jedinců na lokalitě a TMP. 14.1.2 Celková plocha výskytu v místech lokálních populací (v m ²) – GPS.
Na území NPŠ roztroušeně zejména v oblasti šumavských plání, vzácně pak Prášílsko, Vltavský luh.		
15. Plavuňka zaplavovaná (<i>Lycopodiella inundata</i>)	15.1 Bez zásahu, příp. prořezávky náletových dřevin, stržení drnu.	15.1.1 Pokryvnost druhu na TMP. 15.1.2 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Na území NPŠ vzácně – jednotlivé lokality zejména v oblasti šumavských plání, Prášílsko. Ohrožení – sukcese dřevin, budování infrastruktury ve volné krajině.		
16. Stulík malý (<i>Nuphar pumila</i>)	16.1 Bez zásahu.	16.1.1 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Na území NPŠ vzácně – jednotlivé lokality v oblasti Vltavského luhu. Ohrožení – eutrofizace prostředí, sukcese tůň.		
17. Rozchodník huňatý (<i>Sedum villosum</i>)	17.1 Prořezávky.	17.1.1 Pokryvnost druhu na TMP. 17.1.2 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Na území NPŠ vzácně – jednotlivé lokality např. v okolí Smí, Knížecích plání. Ohrožení – absence vhodného managementu, sukcese dřevin.		
18. Zevar nejmenší (<i>Sparganium</i>)	18.1 Bez managementu.	18.1.1 Celkový rozsah porostů

minimum)		v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Na území NPS vzácně – jednotlivé lokality v oblasti Vltavského luhu. Ohrožení – eutrofizace prostředí, sukcese tůň.		
19. Kropenáč vytrvalý (<i>Swertia perennis</i>)	19.1 Bez managementu.	19.1.1 Počty jedinců na lokalitě. 19.1.2 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Vzácně v oblasti Modravských slatí.		
20. Bublinatka jižní (<i>Utricularia ochroleuca</i>)	20.1 Bez managementu.	20.1.1 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Na území NPS vzácně – jednotlivé sublokality v oblasti Vltavského luhu. Ohrožení – eutrofizace prostředí, sukcese tůň.		
21. Suchopýrek alpský (<i>Trichophorum alpinum</i>)	21.1 Kosení, prořezávky.	21.1.1 Pokryvnost druhu na TMP. 21.1.2 Celkový rozsah porostů v místě výskytu lokálních populací (v m ²) - GPS.
Na území NPS vzácně – jednotlivé lokality např. v okolí Srní, Prášílsko, Strážensko. Ohrožení – absence vhodného managementu, sukcese dřevin.		
22. Šidlatka ostnovýtrusná (<i>Isoetes echinospora</i>)	22.1 Bez managementu.	22.1.1 Monitoring zajištěn externě.
Jediná lokalita – v mělkých vodách při březích Plešného jezera.		

Monitoring:

Dlouhodobý a kontinuální monitoring vybraných zájmových druhů a úspěšnosti jejich projektů ochrany. Údaje o výskytu druhů jsou průběžně ukládány do nálezoové databáze AOPK.

2.5.2 Péče o genové zdroje lesních dřevin

Úvod:

Autochtonní populace jsou plně adaptované na lokální podmínky, které využívají pro svoji kontinuální existenci. Jejich ochrana je velmi důležitá nejen z regionálního, ale i z širšího biogeografického pohledu.

Dlouhodobý cíl:

Zachování genofondu autochtonních populací lesních dřevin a podpora jejich genetické variability.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- vysazování nepůvodních druhů,
- zánik původních populací.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Zachování genofondu původních populací lesních dřevin (zejména jedle, buku, klenu, smrku, jilmu, jeřábu, tisů, borovice, jalovce).	1.1 Do roku 2017 dokončit výběr původních lesních porostů na základě historických dat (Pokračování aktivní spolupráce se Státními oblastními archivy na studiu historických podkladů).	1.1.1 Seznam původních lesních porostů pro jednotlivá územní pracoviště uvedený v GIS vrstvě.
	1.2 Spolupráce s LČR a VLS v rámci PLO 13 – výměna genetického materiálu a informací.	1.2.1 Roční zprávy o výsledcích spolupráce.
	1.3 Péče o klonové archivy a semenné sady (jedle, smrk, tis) ; rozšíření klonového archivu smrku ztepilého o původní smrk 8. LVS.	1.3.1 Roční zprávy o realizované péči.

	1.4 Zjištění možnosti využití semenných sadů či stávajících klonových archivů jako zdrojů reprodukčního materiálu.	1.4.1 Plocha uznaných semenných sadů dle jednotlivých dřevin.
	1.5 Zjištění genetické původnosti smrkových porostů na základě historických dat, popřípadě genetických analýz (II. – III. věková třída).	1.5.1 Doklady o genetické původnosti.
	1.6 Genetické analýzy populací smrku ztepilého.	1.6.1 Zprávy z genetických analýz.
	1.7 Speciální management populace jalovce obecného a jeho monitoring – např. intenzivní opakované uvolňování, pastva.	1.7.1 Četnost a kvalitativní stav populace podaný ve zprávě o monitoringu.
	1.8 Pokračování ve výběru a uznávání vhodných zdrojů genetického materiálu všech šumavských dřevin v rámci tvorby LHP.	1.8.1 Doklady o počtu uznaných zdrojů.

Zásady:

- pro umělou obnovu v NPŠ využívat výhradně kvalitní sadební materiál místního původu (preferovat vlastní zdroje),
- podporovat lokální původní populace dřevin, zejména: jedle, buku, klenu, jilmu, jeřábu, tisu, jalovce, smrku a ekotypů borovice lesní; pomístním účelovým výběrem podporovat jejich plodnost (využití pro přirozenou obnovu, sběr osiva, případně vegetativní reprodukční materiál),
- zajistit místní populaci původního smrku ztepilého,
- maximálně využívat přirozené obnovy a u klimaxových dřevin následného selekčního tlaku mateřského porostu,
- zajistit dostatek generativního, případně vegetativního reprodukčního materiálu sběrem v uznaných, či geneticky vhodných lokalitách (porostech),
- zajistit efektivní ochranu klíčových dřevin a jejich genofondu před negativními limitujícími vlivy okolí (zvěř, buň, hlodavci.),
- dlouhodobě zvyšovat zastoupení dřevin, jejichž četnost je proti přirozenému zastoupení výrazně snížena a kde je v důsledku „naředění populace“ omezena výměna genetické informace (zejména tis, jilm, lokálně i jedle a buk), pro jedli zajistit provoz semenného sadu a reintrodukovat ji na vhodná stanoviště dle rekonstrukce jejího přirozeného zastoupení.

Monitoring:

Monitoring lesních porostů autochtonních populací lesních dřevin je potřeba řešit terénními šetřeními průběžně na celém území NP. Terénní šetření je nutné doplnit historickým průzkumem na podkladě archivních materiálů, které se dochovaly pro podstatnou část území NP Šumava. Získané poznatky je vhodné podpořit studiem genetické struktury populací s využitím molekulárně genetických markerů. Realizovat pravidelné roční zprávy z výsledku monitoringu.

2.5.3 Redukce geograficky nepůvodních a invazních rostlinných druhů

Dlouhodobý cíl:

Eliminace populací nepůvodních a invazních druhů rostlin.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- degradace cenných biotopů invazními druhy (vytlačování původních druhů),
- pravidelný monitoring a včasná likvidace populací agresivních druhů,

- rizika spojená s expanzí druhu na narušených stanovištích a postupným nárůstem trofie na invadovaných stanovištích (lupina mnoholistá).

Zásada:

- metody asanace vybraných druhů se liší v závislosti na typu invazního druhu a míry invaze dané lokality, přednostně je potřeba řešit zásahy na přírodovědně citlivých stanovištích (výskyt významných a zvláště chráněných druhů rostlin, výskyt významných vegetačních typů).

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Eliminace vybraných agresivních invazních druhů/zmenšení populací (s ohledem na nařízení EP a Rady č. 1143/2014)	1.1 Mapování změn rozšíření.	1.1.1 Počet zjištěných lokalit (nálezová databáze + lokalizace v GIS).
	1.2 Vytvoření územní strategie pro vybrané druhy (včetně CHKO Šumava).	1.2.1 Schválená strategie.
	1.3 Realizace asanačního managementu.	1.3.1 Počet asanovaných lokalit/ha ošetřených ploch. 1.3.2 Účinnost (%) – změna plošného rozsahu invazních druhů na vybraných lokalitách.
	1.4 Kontrola a monitoring realizovaného asanačního managementu.	1.4.1 Zprávy z kontrol a monitoringu realizovaných asanačních managementů.

Monitoring:

Monitoring nepůvodních a invazních druhů rostlin je potřeba provádět terénními šetřeními průběžně na celém území NP. Jen tak je možné odhalit výskyt invazních druhů a včas je zlikvidovat. V případě některých agresivních druhů (např. lupina mnoholistá) je potřeba na konkrétních lokalitách dlouhodobě monitorovat přítomnost invazního druhu a posuny vegetačního složení (realizace pracovníky NPŠ, externími spolupracovníky a studenty v rámci diplomových prací). O výsledku monitoringu se zpracovávají roční zprávy s doporučením ke zlepšení eliminace invazních druhů a jejich populací.

2.5.4 Péče o zvláště chráněné, ohrožené a vzácné taxony volně žijících živočichů (včetně managementu zvěře)

Úvod:

Ochrana volně žijících živočichů se na území NP provádí v první řadě prostřednictvím ochrany jejich biotopů. Specifický přístup vyžaduje ochrana populací následujících klíčových druhů a skupin živočichů. Mezi klíčové druhy živočichů z hlediska ochrany a managementu patří zvláště druhy ohrožené, druhy mizející, druhy, pro které je Šumava jediným nebo významným refugiem z pohledu území České republiky nebo i celé Evropy. Vhodný management je dále potřeba uplatňovat u živočichů, kteří mohou mít bezprostředně silný vliv na lesní ekosystémy (viz kůrovcovití, kopytníci).

Dlouhodobé cíle :

- Zachování příznivého stavu, příp. zlepšení současného stavu populací zvláště chráněných, vzácných a ohrožených druhů živočichů.**
- Eliminace nepůvodních druhů fauny.**
- Dosažení rovnováhy mezi velkými býložravci a jejich predátory.**

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- systém koncepce a realizace projektů ochrany pro jednotlivé živočišné druhy,
- vhodný způsob managementu stanovišť jednotlivých druhů,
- rušení populací nebo narušení jejich biotopů, rostoucí tlak na vyšší turistické využití a budování turistické infrastruktury v doposud klidných oblastech,
- ~~zástavba území~~, snižování ~~ploch rozlohy~~ vhodných biotopů,
- koordinace ochrany druhů se správci [a vlastníky](#) okolních území (NPBL, LČR, VLS, [nestátní soukromí](#))

vlastníci ~~lesů~~, nájemci honiteb).

Zásady:

- zajištění ochrany společenstev živočichů primárních ekosystémů ochranou těchto stanovišť či vhodným managementem v případě jejich narušení v minulosti,
- postupovat v souladu s přijatými záchrannými programy,
- vhodnými krátkodobými i dlouhodobými zásahy zajistit uchování biodiverzity význačných druhů a cenných společenstev živočichů vázaných na sekundární ekosystémy, zejména na antropogenní bezlesí,
- zajištění ochrany velkých vagrantních druhů či druhů s velkými teritorii, kde jádrem jejich výskytu je NP a CHKO Šumava. U těchto druhů je velmi důležitá koordinace za hranice NP a CHKO,
- na základě monitoringu a výsledků externího výzkumu volit vhodné typy managementu pro jednotlivé klíčové druhy a realizovat jeho provádění,
- v případě protichůdných typů managementu pro jednotlivé skupiny druhů volit jejich kombinaci optimálně rozloženou v území tak, aby byla zachována maximální diverzita (totéž platí i ve vztahu k vegetaci – viz kap 2.6),
- rozhodování o managementu vychází ze shrnutí znalostí a výsledků výzkumu daného druhu či společenstva živočichů a ekologických vazeb a z principu ochrany a podpory spontánních přírodních procesů,
- u druhů citlivých na rušení nebo jejichž některá fáze anuálního biocyklu je citlivá na rušení z hlediska úspěšnosti zachování jejich populací jako je např. období rozmnožování, hnízdění a vyvádění mláďat (čáp, sokol, tetřev, tetřev, rys), zajistit vhodnými opatřeními ochranu před rušením,
- ochrana doupných stromů mimo stromy kácené z důvodů provozních a bezpečnostních.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Životaschopná společenstva a populace druhů primárních stanovišť.	1.1 Ponechání rašelinišť samovolnému vývoji vyjma jednorázových revitalizačních zásahů.	1.1.1 Výsledky monitoringu s početností druhů a jejich rozšíření a plocha těchto stanovišť.
	1.2 Bezzásahovost a úplná ochrana pralesovitých přirozených lesních stanovišť.	1.2.1 Počet a plocha těchto stanovišť s výsledky monitoringu.
	1.3 U pozměněných lesních ekosystémů management směřující k obnově stability a k přirozenému stavu druhové, věkové skladby a prostorové výstavby lesa.	1.3.1 Poměr typů porostů (TP vzdálený x TP přechodný x TP cílový).
	1.4 Ochrana lokalit s výskytem suťových akumulací ve vrcholových i údolních polohách a ledovcových karů.	1.4.1 Databáze a GIS vrstva suťových akumulací ve vrcholových i údolních polohách a ledovcových karů.
	1.5 Uchovat přirozený charakter DVT, zachovat břehové porosty a jejich přirozený vývoj, přičemž je třeba podporovat přirozenou dynamiku toků.	1.5.1 Databáze a GIS vrstva přirozených DVT.
	1.6 Zajistit biologickou funkci vodních toků i pro migrující druhy hlavně rybovitých obratlovců, tj. zprůchodnit toky pro tyto druhy, odstranit umělé příčné překážky na tocích, případně zajistit vybudování funkčních přechodů.	1.6.1 Výsledky hodnocení průchodnosti rybích přechodů.
2. Prosperující populace druhů vázaných na sekundární bezlesí.	2.1 Stanovení priorit a zvolení optimálního managementu (geobotanické a zoologické hledisko nemusí být v daném území shodné).	2.1.1 Početnost druhů. 2.1.2 Rozšíření druhů.
3. Prosperující populace druhů s velkými teritorii nebo velkou migrační schopností.	3.1 Spolupráce na managementu resp. ochraně mimo vlastní NP a CHKO jak na našem území, tak v sousedním Bavorsku a Rakousku (např. rys ostrovid, los, vydra říční, bobr evropský).	3.1.1 Doklady o koordinaci.
4. Příznivý stav druhů se speciálním managementem.	4.1 Na základě výzkumu a monitoringu populací jednotlivých klíčových druhů tvořit speciální projekty ochrany a rozhodovat o	4.1.1 Databáze projektů. 4.1.2. Rozsah území s omezeným vstupem.

	optimálním způsobu ochrany.	přechodně chráněných ploch apod Početnost populací druhů a jejich rozšíření.
	4.2 Vyhodnocování početnosti populací vybraných druhů v několikaletých cyklech.	4.2.1. Početnost populací druhů a jejich rozšíření.
5. Únosné stavy druhů, které mají narušenou přirozenou rovnováhu (chybějící predátoři, vysoká natalita a disperze).	5.1 Jelen evropský – výrazné snížení populační hustoty, zlepšení struktury populace ve smyslu poměru pohlaví a věkové struktury a tak dosažení vyváženějšího vztahu s prostředím - negativní vliv eliminovat vhodným managementem lovu.	5.1.1 Výsledky monitoringu populace jelena a data o jeho lovu.
	5.2 Snížení stavu – prase divoké a kontrola jejich početnosti – z hlediska veterinárního managementu.	5.2.1 Výsledky monitoringu populace uvedených druhů a data o jejich lovu.
	5.3 Koordinace za hranicemi NP.	5.3.1 Databáze předávaných informací.

Péče o vybrané zvláště chráněné, ohrožené a vzácné druhy volně žijících živočichů

Druhovú ochranu je důsledně spojována s ochranou příslušných biotopů viz výše. Samostatná opatření jsou proto navržena pouze pro vybrané druhy nebo skupiny živočichů (předměty ochrany v PO a EVL Šumava, další druhy z přílohy I Směrnice o ptácích nebo z přílohy II Směrnice o stanovištích, které však nejsou předmětem ochrany v PO nebo EVL Šumava, vzácné a indikační druhy, další významné taxony, jejichž šumavské populace jsou klíčové pro existenci druhu v ČR).

Vybrané druhy	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. perlorodka říční <i>Margaritifera margaritifera</i>	1.1 Eliminace poškozování ekosystémů s výskytem perlorodky. 1.2 Revitalizace přítoků v oblasti Vltavského luhu. 1.3 Vyhodnocení stavu populace pstruha obecného jako hostitele glochidií. 1.4 Vyhodnocení dopadu migrace ryb z VD Lipno na ichtyofaunu toku Vltavy a jejích přítoků. 1.5 Posilování populace perlorodky polopřirozeným odchovem. 1.6 Posilování populace perlorodky invadovanými pstruhy 1.7 Posilování populace pstruha obecného v Teplé a Studené Vltavě a jejích přítocích. 1.8 Regulace rybářského využití toku Vltavy a jeho přítoků. 1.9 Regulace vodáckého využití toku Vltavy. 1.10 Úpravy pramenišť. 1.11 Výstavba a údržba odchovných reprodukčních prvků. 1.12 Speciální luční management. 1.13 Úprava břehů a průtočnosti koryta.	1.1.1 – 1.13.1 Výsledky monitoringu stavu ekosystému (makrofyta, chemie, perlorodka, ryby) a vyhodnocení provedených opatření
Na území NP jediná lokalita výskytu na Teplé Vltavě pod Soumarským Mostem. Opatření k ochraně a posílení populace perlorodky se provádí v souladu se Záchraným programem perlorodky říční v ČR.		
2. střevlík ménětrísův <i>(Carabus menetriesi pacholei)</i>	2.1 Monitoring a ochrana přirozených stanovišť druhu – rašelinných biotopů. 2.2 Navržení aktivní ochrany a managementu narušených rašelinných biotopů – revitalizace. 2.3 Kontrola dodržování ochranného režimu (vstupy a zejména přísná regulace sběru dospělců).	2.1.1 Výsledky monitoringu druhu. 2.1.2 Vyhodnocení monitoringu navržených opatření.
Druh silně vázaný na rašelinné biotopy a proto je nejdůležitějším opatřením ochrana těchto biotopů a jejich bezprostředního okolí. Hlavním managementovým opatřením jsou revitalizace odvodněním narušených rašelinišť – likvidace lesnických meliorací v blízkém okolí lokalit s výskytem druhu. (viz kap. 2.2.0.1 a kap. 2.4.1.1).		
3. obojživelníci	3.1 Zachování tůň a jiných malých vodních ploch. 3.2 Inventarizace a ochrana drobných trvalých i periodických vodních ploch a mokřadů na druhotných i ruderálních stanovištích. 3.3 Redukce úhynu migrujících obojživelníků (trvalé „žabí“ podchody, instalace periodických zábran během jamí migrace,	3.1.1 Výsledky monitoringu obojživelníků. 3.2.1 Výsledky monitoringu trvalých nebo periodických

	přip. instalace dopravních značek, apod.). 3.4 Kontrola tůní a louží na lesních cestách v době rozmnožování obojživelníků.	vodních ploch.
Šumava jako pramenná oblast oplývá množstvím drobných i periodických vodních ploch a mokřadů na druhotných a ruderalních stanovištích, které jsou biotopem obojživelníků. Podpora těchto biotopů je v rámci Programu revitalizace šumavských mokřadů a rašelinišť.		
4. mihule potoční (<i>Lampetra planeri</i>)	4.1 Monitoring stavu lokalit výskytu (kvalita vody a biotopu) a navržení opatření ke zlepšení. 4.2 Revitalizace toků. 4.3 Zprůchodňování toků pro zajištění možnosti volné migrace.	4.1.1 Výsledky monitoringu. 4.2.1 Seznam opatření ke zlepšení.
Většina DVT Šumavy a jejich přítoky odpovídají nárokům mihule a jejím vývojovým stádiím, zejména je důležité neměnit průtokové poměry a kvalitu vody a v případě revitalizací nebo jiných zásahů do koryt DVT je nutné dotčený úsek řádně prošetřit s ohledem na poškození biotopu nebo přímo jedinců mihule.		
5. vranka obecná (<i>Cottus gobio</i>)	5.1 Monitoring stavu lokalit výskytu a navržení opatření ke zlepšení. 5.2 S ohledem na ochranu vranky individuálně posuzovat umělé vysazování lososovitých ryb. 5.3 Zachování dostatečného průtoku vody i pod odběrnými objekty pro malé vodní elektrárny. 5.4 Revitalizace toků 5.5 Zprůchodňování toků pro zajištění možnosti volné migrace.	5.1.1 Výsledky monitoringu. 5.2.1 Seznam opatření ke zlepšení.
Vranka jako indikátor čistoty vody pstruhového pásma je důležitým ukazatelem kvality DVT Šumavy. Kromě toho je významným organismem v potravním řetězci oligotrofních až betamezosaprobních pstruhových vod. Pro zabezpečení její ochrany je nezbytná ochrana kvality vody před znečištěním organickými látkami a přísunem splavenin, které působí změnu charakteru dna (zanášení šetrkové vrstvy). Z tohoto důvodu je nezbytný monitoring kvality prostřednictvím indikačních organismů a v případě splavenin zjištění příčin s navržením a realizací opatření k jejich asanaci.		
6. čáp černý (<i>Ciconia nigra</i>)	6.1 Při managementu lesů podporovat přirozenou druhovou skladbu dřevin a směřovat i k věkové a prostorové rozrůzněnosti porostů. 6.2 Zajistit klid na hnízdních lokalitách, managementové zásahy (především lesní těžby, výsadby a přibližování dřeva) v období duben - srpen. Provádět dále než 500 m od obsazeného hnízda (v protisvalu i více). 6.3 Možná podpora hnízdních příležitostí instalací hnízdních podložek.	6.1.1 Výsledky monitoringu, mapová vrstva GIS.
Čáp černý hnízdí roztroušeně v PO Šumava, kde je jedním z kritériových druhů. Počet hnízdních párů se pohybuje cca kolem 10 v PO Šumava. Důležitým opatřením je znalost distribuce hnízd v území a zajištění klidu na zjištěných hnízdištích.		
7. jeřábek lesní (<i>Bonasa bonasia</i>)	7.1 Podporovat olši, břízu, vrbu podél vodních toků. 7.2 Umožnit spontánní sukcesi dřevin na světlinách, průsecích a opuštěných polích a loukách. 7.3 Ponechat části lesa samovolnému vývoji vč. ponechání stojících i padlých odumřelých stromů. 7.4 Umožnit vytváření keřového patra a chránit bohatě vyvinuté bylinné patro včetně brusnicovitých rostlin. 7.5 Regulovat turistický i provozní ruch na turistických nebo účelových cestách s dominantním výskytem jeřábka lesního v období hnízdění a vyvádění mláďat. (např. Paštecká cesta) 7.6 Vyloučit nebo používat „viditelné typy“ oplocenek v lokalitách s dominantním výskytem jeřábka lesního.	7.1.1 Výsledky monitoringu, mapová vrstva GIS. 7.3.1 Mapa lokalit a stavu managementu sukcesních dřevin s dominancí jeřábka.
Populace jeřábka je v PO Šumava zatím považovaná za stabilní (jedna z největších v Evropě). Je však nezbytné na podkladě monitoringu zjistit skutečný stav populace a zajistit optimální podmínky směřující k managementu dominantních biotopů jeřábka.		
8. tetřev obecný (<i>Tetrao tetrix</i>)	8.1 Chránit přirozená stanoviště, zejména rašeliniště, vyloučit odvodňování mokřadů. 8.2 Podporovat pestrou mozaiku biotopů zahrnující plochy s pionýrskými dřevinami, zejména břízu, včetně jejich zastoupení v lesních porostech a v okolí rašelinišť, zároveň	8.1.1 Výsledky monitoringu, mapová vrstva GIS. 8.2.1 Zprávy o provedeném

	s ponecháním dostatku volných bezlesých enkláv, včetně kosených luk (viz kap.2.3.3.2). 8.3 Zabezpečit nerušený průběh toku na tokaništích a hnízdění s omezením vstupu do těchto lokalit (březen – červen) - přechodně chráněné plochy. 8.4 V zimním období odklonit turistické lyžařské trasy od lokalit výskytu. 8.5 Nezalesňovat uměle nelesní plochy na hnízdištích a potenciálních hnízdištích . 8.6 Nezalesňovat uměle plochy po rozpadu stromového patra zejména v oblasti horských smrčín (viz kap.2.2.0.2.3). 8.7 Nepoužívat pletivové oplocenky bez zviditelňujících prvků, resp. používat „viditelné“ oplocenky. 8.8 V místech výskytu vyloučit nebo regulovat pastvu dobytka, zejména v období toku. 8.9 Vyloučit aplikaci chemických látek, biocidů, při ochraně zemědělských kultur a v lesích. 8.10 Důsledně posuzovat veškeré rozvojové aktivity, které by ovlivnily lokality výskytu včetně negativních kumulativních vlivů, a to v širokých prostorových a časových měřítcích. 8.11 Zabránit další fragmentaci tetřívkem obývaných stanovišť a zhodnocení možností opatření vedoucí k lepšímu propojení lokálních populací – nerozšiřovat nebo omezit turistickou infrastrukturu, zejména lyžařské trasy. 8.12 V některých lokalitách je možné provádět speciální management tokanišť jednak na bezlesí, jednak v lesích, a to různými metodami, od nezalesňování (viz výše) až po aktivní vytváření vhodného habitatu cílenými zásahy. 8.13 Neposilovat populaci importem ani vypouštěním jedinců z umělých chovů. 8.14 Zamezit zvyšování dopravního ruchu v lokalitách s jeho výskytem (např. silniční komunikace Hartmanice – Železná Ruda). 8.154 Snížit ztráty na hnízdech a mláďatech zvýšenou regulací stavu prasete divokého v místech hnízdění, ale současně do těchto míst neumísťovat krmeliště.	managementu a jeho vyhodnocení.
Tetřívek je v ČR a zejména v PO Šumava dlouhodobě ubývajícím druhem. Hlavním způsobem ochrany druhu jsou aktivity směřující k ochraně přirozených stanovišť, dále speciální management stanovišť, a snížení stresových faktorů a fragmentace populace v oblastech výskytu.		
9. tetřev hlušeč (<i>Tetrao urogalus</i>)	9.1 V místech výskytu dodržovat specifické zásady lesnického managementu (umožnění samovolného vývoje přirozených smrčín, v zásahových oblastech lesní práce pokud možno směřovat mimo období 15.3.-15.7., úmyslně netěžít v porostech na tokaništích, vyloučit úmyslné holoseče, chránit při zásazích v lese plodonosné dřeviny, keře a polokeře, chránit mraveniště. 9.2 Nezalesňovat uměle plochy po rozpadu stromového patra, zejména v oblasti horských smrčín (viz kap.2.2.0.2.3), včetně nelesních enkláv a drobných světlín, nepoužívat pletivové oplocenky, popř. používat „viditelné“ typy oplocenek, vyloučit aplikaci chemických látek, doporučuje se nepoužívat chemické látky, biocidy4 v lesích. 9.3 Neposilovat populace importem z umělých chovů, <u>regulovat počty prasete divokého</u>. 9.4 Zajistit klid pro hnízdění ptáků od 15.3. do 15.7. (klidová území) vůči turistickému ruchu, v exponovaných oblastech výrazně regulovat počet návštěvníků, nebudovat nové lesní cesty, turistické trasy vymezovat pouze po předchozím posouzení v kontextu celé oblasti výskytu. . 9.5 Zabránit fragmentaci tetřevem obývaných lokalit, zlepšit propojení lokálních populací.	9.1.1. Výsledky monitoringu, mapová vrstva GIS. 9.2.1 Dokumentace LHE.

PO Šumava je jedinou oblastí ČR s reprodukce schopnou populací tetřeva hlušce. Jedná se o významnou reliktní populaci v horách středních nadmořských výšek ve střední Evropě. Ochrana druhu spočívá především v ochraně přirozených biotopů horských smrčín a rašelinišť a regulace návštěvnosti..		
10. chřástal polní (<i>Crex crex</i>)	10.1 V místech výskytu dodržovat specifické zásady managementu pro tento druh (nutné začlenění do nájemních smluv), tj. obhospodařovat louky až po 15.8., zachovat podíl neudržovaných ploch, louky v dané lokalitě nekosit naráz (nejcennější lokality nekosené až do poloviny srpna), regulovat pastvu dobytka, v ohrazených trvalých velkoplošných pastvinách instalovat vnitřní ohradníky kolem pramenišť a dalších podmaččených ploch ještě před začátkem pastvy. 10.2 Navrhovat a podporovat využívání dotačních titulů podporující populace chřástala u soukromých vlastníků. 10.3 Nezbytná opatření pružně přizpůsobovat jeho aktuálnímu výskytu v dané hnízdní sezóně 10.4 Nepoužívat chemické látky. 10.5 Zamezit zvyšování dopravního ruchu v lokalitách s jeho výskytem (např. silniční komunikace Hartmanice – Železná Ruda).	10.1.1 Výsledky monitoringu, mapová vrstva GIS. 10.2.1 Výsledky kontrol dodržování stanoveného managementu.
Výskyt tohoto druhu je vázán na charakteristické luční stanoviště, kde je nutné uplatňovat specifický management a jeho dodržování.		
11. kulíšek nejmenší (<i>Glaucidium passerinum</i>), sýc rousný (<i>Aegolius funereus</i>), datel černý (<i>Dryocopus martius</i>), datlík tříprstý (<i>Picoides tridactylus</i>), strakapoud bělohřbetý (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	11.1 Ochrana těchto druhů je primárně zajištěna ochranou biotopu se zvláštním zřetelem na: zachování zbytků lesních porostů přirozeného charakteru, podporu přirozené druhové skladby dřevin směřující k věkové a prostorové rozrůzněnosti porostů, ponechání některých stromů až do fáze rozpadu pro zajištění dostatečné nabídky hnízdních možností, zachování doupných stromů, nezalesňování drobných nelesních proluk.	11.1.1 Výsledky monitoringu, mapová vrstva GIS.
Sýc rousný, kulíšek nejmenší, datlík tříprstý jsou tzv. boreomontánní druhy, které jsou vázány svým výskytem různou měrou na přirozené horské lesy. Datel černý hnízdí roztroušeně po celém území, s těžištěm výskytu v přirozených smíšených lesích, strakapoud bělohřbetý je vázán výhradně na přirozené smíšené lesy (květnaté či horské kyselé bučiny) pralesovitého charakteru. Zásadní je ochrana přirozených lesních stanovišť a jejich spontánní vývoj.		
12. sokol stěhovavý (<i>Falco peregrinus</i>)	12.1 Vyloučit rušení na hnízdištích (usměrňovat pohyb turistů a vyloučit rušení na hnízdních lokalitách včetně lesnických zásahů zejména v období 1.2.-31.7.). 12.2 V případě nutnosti hlídat hnízda.	12.1.1 Výsledky monitoringu, mapová vrstva GIS.
Původní druh dravce, v evropském měřítku včetně ČR je populace dlouhodobě rostoucí. Populace v PO Šumava je považována za stabilizovanou s celkem 7 hnízdišti. Zásadním faktorem je klid na hnízdištích v období hnízdění.		
13. puštík bělavý (<i>Strix uralensis</i>)	13.1 Chránit přirozené smíšené lesní porosty, ponechávat mrtvé a odumírající stromy v porostech, ponechávat doupné stromy 13.2 Nezalesňovat uměle nelesní enklávy. 13.3 Podporovat hnízdní možnosti vyvěšováním vhodných hnízdních budek ve vhodných lokalitách. 13.4 Reintrodukční program – možnost pokračování.	13.1.1 Výsledky monitoringu, mapová vrstva GIS.
Původní druh sovy, současný výskyt je výsledkem reintrodukčního projektu. Početnost je v současnosti odhadována na 15 - 30 párů. Monitoring a vyhodnocení aktuálního stavu populace je nezbytným předpokladem pro další postup v managementu, resp. reintrodukčního programu.		
14. lejsek malý (<i>Ficedula parva</i>)	14.1 Chránit smíšené lesy pralesovitého charakteru. 14.2 Realizovat lesnické postupy vedoucí k přirozené druhové skladbě i věkové a prostorové struktuře porostů.	14.1.1 Výsledky monitoringu, mapová vrstva GIS.
Lejsek malý je úzce vázaný na bučiny a přirozené smíšené lesy, ochrana a podpora těchto stanovišť je základním		

prvkem ochrany druhu.		
15. bekasina otavní (<i>Gallinago gallinago</i>)	15.1 Chránit mokřady na bezlesých plochách. 15.2 Nezalesňovat uměle nelesní stanoviště. 15.3 Vyloučit v podmáčených stanovištích pastvu dobytka. 15.4 Neprovádět odvodňování. 15.5 Neprovádět kosení. <u>Kosení provádět lehkou technikou nebo ručně po 15.8.</u>	15.1.1 Výsledky monitoringu, mapová vrstva GIS.
Ochrana druhu spočívá v ochraně přirozených hnízdišť – nelesních zamokřených stanovišť.		
16. kos horský (<i>Turdus torquatus</i>)	16.1 Chránit staré smrkové porosty, zejména v oblastech přirozeného výskytu smrku – zónálních smrčín. 16.23 Realizovat lesnické postupy vedoucí k přirozené druhové skladbě i věkové a prostorové struktuře porostů. 16.34 Nezalesňovat uměle nelesní stanoviště.	16.1.1 Výsledky monitoringu, mapová vrstva GIS.
Kos horský patří mezi boreomontánní druhy, jeho výskyt na Šumavě má reliktní charakter. Vázán především na horské smrčiny, je závislý na ochraně a přirozeném vývoji těchto stanovišť.		
17. vrápenec malý, netopýr velký, ostatní druhy netopýrů (<i>Rhinolophus hipposideros</i> , <i>Myotis myotis</i> , aj.)	17.1 Zachovat podzemní prostory (jeskyně, důlní díla, sklepy apod.) sloužící jako významná zimoviště; zabezpečit jejich vchody před rušením. 17.2 Aktivní management pro zajištění vhodného mikroklimatu zimoviště. 17.3 Zajistit ochranu letních kolonií (především kolonií samic s mláďaty); individuálně posuzovat úpravy objektů se známými letními koloniemi (úpravy provádět vždy mimo období rozmnožování). 17.4 Zachovat zbytky lesních porostů přirozeného charakteru, podporovat přirozenou druhovou skladbu dřevin směřující k věkové a prostorové rozrůzněnosti porostů. 17.54 Ponechat stromy až do fáze rozpadu pro zajištění dostatečné nabídky úkrytů, zachování doupných stromů. 17.65 Nezalesňovat uměle nelesní enklávy ani drobné světliny a proluky v lesích. 17.76 Nepoužívat biocidy.	17.1.1 Výsledky monitoringu populace, mapová vrstva GIS.
Ochrana uvedených druhů vyžaduje především ochranu jejich zimovišť, letních kolonií s mláďaty a drobných dočasných úkrytů.		
18. vydra říční (<i>Lutra lutra</i>)	18.1 Ochrana přirozeného charakteru toků, včetně břehů, břehových porostů a celé nivy a jejich spontánní dynamiky. 18.2 Ochrana populace na celém území NP a CHKO (např. prevence pytláctví, informační kampaně, osvěta, propagace a využívání možností plynoucích ze zákona o náhradách škod, apod.). 18.3 Minimalizace veškerých technických zásahů v tocích, při stavbách a rekonstrukcích mostů přes vodní toky zachovat dostatečně široké suché břehy po obou stranách toku, zachovat průchodnost toků pro vydry u příčných staveb na tocích. 18.4 Identifikace kolizních a nebezpečných míst pro vydry na komunikacích, vhodné zabezpečení takových lokalit.	18.1.1 Evidence veškerých pozorování, monitoring vývoje populace
Vydra říční se vyskytuje na celém území NP Šumava, na většině tocích, ovšem vzhledem k nižší potravní nabídce není její hustota vysoká. Hlavními ohrožujícími faktory jsou pytláctví a autodoprava.		

19. rys ostrovid (<i>Lynx lynx</i>)	19.1 Zajistit ochranu na celém území NP a CHKO a širším navazujícím územím (např. prevence pytláctví, informační kampaně, osvěta, propagace a využívání možností plynoucích ze zákona o náhradách škod, apod.). 19.2 Zamezit zvyšování dopravního ruchu v lokalitách s jeho výskytem. 19.3 Pokračovat v komplexním výzkumu ekologie rysa. 19.4 Zachovat zbytky lesních porostů přirozeného charakteru, podporovat přirozenou druhovou skladbu dřevin směřující k věkové a prostorové rozrůzněnosti porostů, zajištění dostatečné nabídky úkrytů. 19.5 Zajistit dostatečně velká klidová území pro udržení kapacity prostředí v jádrovém území rozšíření rysa. 19.6 Vyloučit lov smce obecného.	19.1.1 Evidence veškerých pozorování a monitoring populace.
Území NP a CHKO Šumava společně se sousedním NP Bavorský les představuje jádrové území reintrodukované populace rysa, přičemž hustota se pohybuje v rozmezí 0,4 - 1 dospělého jedince na 100 km ² . Nejvlivnějším rizikovým faktorem pro přežití populace je nelegální lov, v poslední době přibývá negativní vliv dopravy. Efektivní ochrana a management druhu v NP spočívá především v zajištění kapacity jádrového území populace.		
20. bobr evropský (<i>Castor fiber</i>)	20.1 V NP ponechání bez managementu vyjma případů střetů s privátními vlastníky pozemků a staveb a silničních komunikací. 20.2 Střety řešit individuálně dle lokálních podmínek a též s ohledem na fázi ročního cyklu druhu <u>bez fyzické eliminace jedinců.</u> 20.3 Management druhu vhodně plánovat a provádět kompatibilně s koncepcí managementu bobra v ČR.	20.1.1 Výsledky monitoringu populace.
Původní druh, který se na Šumavě opětovně vyskytuje od poloviny 90. let min. století včetně území NP. V území NP přispívá k přirozeným procesům v nivách vodních toků a diverzifikaci těchto stanovišť. Zejména mimo NP je management druhu vhodně plánovat a provádět kompatibilně s koncepcí managementu bobra v ČR.		

Monitoring:

U převážné většiny druhů je zajišťován pracovníky Správy NP Šumava ve spolupráci s externisty.

Komentář:

Těžiště činností týkajících se živočichů spočívá v monitoringu jejich početnosti a distribuce v území a z dílčích výzkumných úkolů, které vedou k poznání životních zvyklostí jednotlivých druhů, nároků na prostředí a jejich interakci. Aktivní činnosti vedoucí k záměrné úpravě životního prostředí jednotlivých druhů jsou výjimečné, přestože u některých druhů jsou předpokladem jejich další existence (tetřívky, chřástal). Zásady a opatření uvedené výše se většinou uplatňují při aplikaci managementu lesa nebo při záměrech veřejného využití území.

2.5.5 Regulace nepůvodních živočišných druhů

Mezi nepůvodní druhy živočichů vyskytující se na území NP Šumava patří zejména muflon (*Ovis musimon*), daněk skvrnitý (*Dama dama*), sika východní (*Cervus nippon nippon*), psík mývalovitý (*Nyctereutes procyonoides*), mýval severní (*Procyon lotor*) a norek americký (*Mustela vison*).

Dlouhodobý cíl:

Eliminace populací těchto druhů.

Opatření:

- Průběžně likvidovat uvedené druhy odstřelem, popř. odchytém.
- Osvěta a preventivní opatření (např. ve spolupráci s Českým rybářským svazem atp.).
- Zajistit průběžný monitoring a evidenci invazních druhů (zejména sika východní, norek americký).

2.6 Zásady péče o EVL a PO

2.6.1 Evropsky významná lokalita Šumava

Úvod:

V roce 2005 byla do Národního seznamu evropsky významných lokalit zapsána EVL Šumava CZ 0314024 (Nařízení vlády 132/2005Sb., novelizováno NV č.208/2012 Sb.) EVL Šumava zahrnuje celé území NP a většinu CHKO Šumava, přírodní park Kochánov a část území NPR Blanice. Pro EVL Šumava zpracovává AOPK ve spolupráci se Správou NP Soubor doporučených opatření (SDO). Z připravovaného dokumentu vychází i v PP uvedené opatření k jednotlivým druhům a stanovištím.

Dlouhodobý cíl:

Ochrana typů přírodních stanovišť a druhů, které jsou předmětem ochrany EVL Šumava a jejich zachování v příznivém stavu.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- způsob managementu,
- regionální rozvoj,
- náhodné přírodní události extrémního charakteru.

Druhy podle přílohy II Směrnice o stanovištích, které jsou předměty ochrany EVL Šumava:

1361 Rys ostrovid (*Lynx lynx*)
1355 Vydra říční (*Lutra lutra*)
1163 Vranka obecná (*Cottus gobio*)
1096 Mihule potoční (*Lampetra planeri*)
1029 Perlorodka říční (*Margaritifera margaritifera*)
1324 Netopýr velký (*Myotis myotis*)
1303 Vrápenec malý (*Rhinolophus hipposideros*)
1914* Střevlík Ménétriesův (*Carabus menetriesi pacholei*)
4094* Hořeček český (*Gentianella praecox subsp.bohemica*)
1393 Srpnatka fermežová (*Hamatocaulis vernicosus*)

Stanoviště podle přílohy I Směrnice o stanovištích, které jsou předměty ochrany EVL Šumava:

3130 Oligotrofní až mezotrofní stojaté vody nížinného až subalpínského stupně kontinentální a alpínské oblasti a horských poloh a jiných oblastí, s vegetací tříd *Littorelletea uniflorae* nebo *Isoëto-Nanojuncetea*
3150 Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition*
3260 Nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů *Ranunculion fluitantis* a *Callitriche-Batrachion*
4030 Evropská suchá vřesoviště
5130 Formace jalovce obecného (*Juniperus communis*) na vřesovištích nebo vápnitých travnicích (výskyt pouze v CHKO)
6230* Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podloží v horských oblastech (a v kontinentální Evropě v podhorských oblastech)
6410 Bezkolencové louky na vápnitých, rašelinných nebo hlinito-jílovitých půdách (*Molinion caeruleae*)
6430 Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně
6510 Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*)
6520 Horské sečené louky
7110* Aktivní vrchoviště
7140 Přechodová rašeliniště a třasoviště
8220 Chasmodytická vegetace silikátových skalnatých svahů
9110 Bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*
9130 Bučiny asociace *Asperulo-Fagetum*
9180* Lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklicích
91D0* Rašelinné lesy
91E0* Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
9410 Acidofilní smrčiny (*Vaccinio-Piceetea*)

Péče o předměty ochrany EVL Šumava:

Péče o živočišné druhy (předměty ochrany EVL) jsou uvedeny v kapitole 2.5.4.

Obecné zásady péče o předměty ochrany EVL jsou uvedeny v kapitole 2.1.2.

Předmět ochrany/ kód společenstva	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
hořeček český * (<i>Gentianella praecox subsp.bohemica</i>)	- pastva nebo kosení s odstraněním pokosené hmoty: seč – optimálně 2 x ročně (termín od května do konce června a od poloviny října do zámrazu), minimálně 1 x ročně pastva (ovce, kozy, méně vhodný skot, koně) - optimálně 2 x ročně (termín od května do konce června a od poloviny října do zámrazu), minimálně 1 x ročně - narušení drnu (vláčení, vyhrabávání, vertikutace), interval vhodný: 1x ročně (interval minimální: 1x za 2 roky), termín provádění: od roztátí sněhu cca do 25. dubna nebo po podzimní seči s odstraněním biomasy otav (příp. po pastvě) - zdůvodněné vyřezávky dřevin nebo jiná jednorázová asanační opatření, termín realizace – kdykoli během roku, cíl - odstranění náletových (vysázených) dřevin, ale také odstranění nahromaděného opadu, stařiny, srovnání nerovností na ploše lokality a její příprava na pravidelné obhospodařování seči nebo pastvou	Početnost, rozšíření, vitalita
Druh pastvin a krátkostébelných luk mizí v důsledku absence jakéhokoli hospodaření. Pro zachování druhu jsou nutná pokračující aktivní opatření.		
srpnatka fermežová (<i>Hamatocaulis vernicosus</i>)	- udržení optimální hladiny vody v mokřadech – zachování stálého vodního režimu - revitalizace mokřadů (zablokování odvodňovacích prvků, zvýšení hladiny podzemní vody, případně je spojeno s revitalizací navazujícího toku) - zamezení zarůstání a eutrofizace mokřadů: ruční kosení s odstraněním biomasy – většinou srpen (červen – srpen), optimálně 1 x ročně, minimálně 1 x za 2 roky vyřezávání náletů – pouze v případě potřeby (více než 5 % pokryvnosti náletových dřevin na ploše je považováno za kritické), v době vegetačního klidu, vhodné odstraňovat včetně kořenů	Rozšíření (počet lokalit, pokryvnost)
Rašelinný druh je nejvíce ohrožen odvodněním a absencí extenzivního využívání biotopu, na Šumavě byl nalezen na rašelinných loukách na několika lokalitách zejména na Prášílsku nebo Borovoladsku .		
3130 V6	- bez managementu	Rozšíření, vitalita
Velmi vzácně se vyskytující stanoviště s šidlatkou (<i>Isoetes</i>), v NP výskyt pouze v mělkých příbřežních vodách v Plešném jezeře (<i>Isoetes echinospora</i>). Vzhledem k poměrně dobře regenerující populaci po zlepšení chemických parametrů jezerní vody je nejvhodnější ponechat lokalitu samovolnému vývoji (viz kapitola 2.3.3.3).		
3150 V1	- bez managementu - v případě nadměrného zanášení šetrná obnova	Rozšíření, druhová skladba
Roztroušeně se vyskytující mokřadní společenstva zejména v jihozápadní části NP – např. odstavená říční ramena ve Vltavském luhu s výskytem vzácných a ohrožených druhů (např. <i>Utricularia sp.</i> , <i>Nuphar pumila</i> , aj.) Celková rozloha cca 17 ha.		
3260 V4	- bez managementu - ochrana před poškozováním	Rozšíření, druhová skladba
Chudá společenstva schopná růstu v proudících vodách se poměrně často vyskytují v přirozených šumavských tocích, kde jsou tvořena převážně několika druhy mechů (např. rodu <i>Fontinalis</i>) a řas, případně některých cévnatých rostlin (<i>Callitriche sp.</i> , <i>Batrachium sp.</i> .) - viz kap.2.3.1.1. Nejbohatší společenstva je možné najít v řece Vltavě a jsou předmětem dlouhodobého monitoringu v souvislosti s výskytem perlorodky říční (<i>Margaritifera margaritifera</i>)- viz též kapitola 2.5.4. Celková rozloha společenstva je cca 160 ha.		
4030 T8.2B, T8.3	- občasné extenzivní pastva ovci - odstraňování náletových dřevin .	Rozšíření, druhová skladba
Vřesovištní nebo brusnicová společenstva s velmi maloplošným výskytem, většinou na náhorní plošině nebo svazích s opuštěnými pastvinami, v mozaice s jinými trávníky, často zarůstají smrkem. Celková rozloha v NP je necelých 70 ha.		
6230* T2.1, T2.3	- extenzivní pastva, nejlépe ovci - občasné kosení s odvozem biomasy	Rozšíření, druhová skladba

	- odstraňování náletu	
(T2.3) Maloplošný, poměrně běžný, druhově bohatý typ smilkových trávníků nižších poloh, smilka je dominujícím druhem chudého typu ve vyšších polohách zejména na náhorní plošině. Vyskytuje se roztroušeně po celé Šumavě. Typ T2.1 se nachází téměř výhradně maloplošně na náhorní plošině často s hořcem šumavským. Celková rozloha v NP je cca 1450 ha.		
6410 T1.9	- kosení s následným odstraněním biomasy - odstranění náletových dřevin	Rozšíření, druhová skladba
Střídavě vlhké bezkolencové louky se vyskytují spíše roztroušeně na rašelinných až minerálních půdách většinou glejových. Biotop byl mapován včetně typu bez bezkolence modrého ve vyšších polohách v nivách se svízelem severním a hvozdíkem pyšným. Celková výměra v NP je téměř 120 ha. Těžištěm výskytu je Vltavský luh.		
6430 M5, A4.2, A4.3, T1.6	- občasné kosení, ruční nebo lehkou mechanizací s odvozem biomasy (1x za 5-10 let) - odstraňování náletů - odstraňování invazních rostlin - revitalizace vodního režimu	Rozšíření, druhová skladba
Tužebníková lada jsou nejvíce zastoupeným biotopem ve skupině (98 %) a pro ně platí uvedená managementová pravidla. Biotop se poměrně často vyskytuje v nivě Teplé Vltavy nebo Řasnice, na Strážensku nebo Českožlebsku, roztroušeně na celém území NP s celkovou rozlohou cca 330ha. Subalpínské vysokobylinné nivy a devětsílové lemy horských toků jsou velmi vzácné (např. v karech ledovcových jezer) či liniově vyskytující se biotopy a ponechávají se bez managementu, pokud nejsou zasaheny výskytem invazních rostlin (v okolí toků).		
6510 T1.1	- pravidelné kosení s následným odstraněním biomasy - odstraňování náletových dřevin	Rozšíření, druhová skladba
Mezofilní ovsíkové louky chudšího podhorského typu jsou běžné v nižších polohách (CHKO), často degradovány vinou intenzivního zemědělství nebo naopak absencí managementu. Těžiště výskytu je spíše v západní části území v okolí Svojší, Srní nebo Dobré Vody (celková výměra: cca 200ha). Louky není vhodné přihnůjovat nebo vápnit.		
6520 T1.2	- pravidelné kosení s následným odstraněním biomasy - pastva extenzivní možná - extenzivní hnojení	Rozšíření, druhová skladba
Horské trojštětové louky jsou nejběžněji mapovaným typem luk na Šumavě, často degradovaných vinou intenzivního zemědělství nebo naopak absencí managementu, s celkovou výměrou více než 1600ha. Vyskytují se zejména na Srnsku, Filipohuťsku nebo Strážensku, roztroušeně na celém území.		
7110* R3.1, R3.3	- bez managementu - v případě potřeby obnova přírodě blízkého vodního režimu.	Rozšíření, druhová skladba
Otevřená vrchoviště a vrchovištní šlenky patří k nejcennějším a nejzachovalejším biotopům v NP a jsou součástí ekosystému vrchoviště (horských či údolních) s výskytem mnoha vzácných a ohrožených druhů, vázaných pouze na tyto biotopy. Všechny se nacházejí na lesní půdě. Těžiště výskytu v NP se nachází na Modravsku, Kvildsku, Vltavském luhu a v údolí Křemelné (celková výměra téměř 380 ha). Jediným vhodným managementem je v případě narušení vodního režimu zahrazení odvodňovacích kanálů – veškeré práce se vzhledem k citlivosti biotopů provádí ručně (viz kap. 2.4.1.1).		
7140 R2.2, R2.3	- bez managementu, - v případě potřeby revitalizace vodního režimu - na vybraných lokalitách speciální management – občasné ruční kosení (nebo lehkou mechanizací) s odstraněním biomasy (1 x za 2-3 roky) - případně vyřezávky náletu	Rozšíření, druhová skladba
Bezlesé mokřadní rašelinné biotopy se vyskytují poměrně běžně, roztroušeně po celém území, maloplošně. Těžiště výskytu je v NP (např. Kvildsko, Gerlova Huť, Strážensko, údolí Vydřího potoka, Vltavský luh). Mohou být nejvíce ohrožovány zásahy do vodního režimu, eutrofizací nebo mechanickým narušením (technikou nebo zvířaty), je nezbytné provádět monitoring stavu (viz kap.2.3.3.1). Dobře zachovalé a zavodněné lokality nevyžadují dlouhodobě žádný management. Rozhodně nesmí být hnojeny a je potřeba chránit je před případnými splachy živin z okolí. Na území NP jsou tyto biotopy relativně druhově chudé a průměrně zachovalé s celkovou rozlohou necelých 1120 ha. Jejich převážná část se nachází na nelesní půdě.		
8220 S1.2	- bez managementu.	Druhová skladba
Většinou malé skalky rozpadající se v hromady balvanů, stinné, často s pozůstatky reliktních borů. Vyskytují se maloplošně na svazích nebo vrcholech, roztroušeně v celém území (např. údolí Vydry a Křemelné). Porosty na skalách s převahou kapradin nebo pouze mechů nevyžadují žádný management. Celková výměra cca 50 ha.		

9110 L5.4	Optimálním přístupem je ponechat tento typ přírodního stanoviště samovolnému vývoji. V případě potřeby se revitalizuje vodní režim. V praxi je na části území možné přechodně a v určitých částech i trvale aplikovat i aktivní management, který však nemá a nebude mít negativní vliv na tento předmět ochrany. Při tom je nutné dodržovat/provádět zejména následující zásady/opatření: - aktivní management se realizuje pouze v odůvodněných případech (k realizaci aktivních opatření se přistupuje zejména s ohledem na stav biotopu (stanoviště) na dané lokalitě ovlivněný předchozí lidskou činností) a zaměřuje se především na podporu druhové, genetické, prostorové a věkové diverzity s cílem přiblížení se přírodě blízkému stavu na daném typu stanoviště; tento rekonstrukční management využívá prvky přírodě blízkého lesního hospodaření - vyloučení holosečného hospodaření - nezalesňují se uměle nelesní enklávy a drobné světliny - při případných zásazích v lesních porostech se chrání plodonosné keře a dřeviny - veškeré úmyslné těžební zásahy v dospělých porostech se vztahují pouze na smrk ztepilý (případně borovici lesní) a geograficky nepůvodní druhy dřevin (jiné dřeviny nejsou předmětem těžby) - sterilní souše se netěží s výjimkou lokalit určených pro samovýrobu a s výjimkou okolí značených stezek a turisticky frekventovaných cest, kde se však ponechávají k zetlení - podpora přirozené obnovy stanovištně původních dřevin (ochrana proti okusu, ohryzu a loupání zvěří; zejména s ohledem na tetřevovitě je nutné maximálně omezit až vyloučit používání drátěných oplocenek - na vhodných stanovištích vnášení chybějící nebo málo zastoupené jedle nebo zajištění podmínek pro její přirozenou obnovu (to se týká i dalších v obnově chybějících druhů dřevin přirozené druhové skladby) - v porostech, kde je výskyt jedle pod úrovní jejího přirozeného zastoupení, je nutný alespoň současný podíl zachovat; tam, kde se vyskytuje ve větším množství, je vhodné zajistit její podíl odpovídající přirozené skladbě lesa - na lokalitách s předpokládaným přirozeným výskytem borovice lesní nebo smrku nezvyšovat uměle jejich celkové zastoupení nad hodnoty odvozené od modelů předpokládané přirozené druhové skladby - vyloučení používání chemických prostředků na ochranu lesa (biocidů) - v oblastech, kde se zasahuje proti lýkožroutu smrkovému, by se mělo zajistit včasné zpracování a asanace smrkové hmoty při nahodilých těžbách (vždy ale při dodržení zásady, že zásah nebude mít negativní vliv na tento předmět ochrany) - udržování stavů zvěře na úrovni neohrožující odrůstání všech druhů dřevin přirozené druhové skladby - ponechávání části nebo veškeré dřevní hmoty k zetlení (k zetlení se ponechává, kromě určitého objemu hmoty SM veškerá dřevní hmota (biomasa) listnatých dřevin a jedle.	Rozšíření, druhová skladba, plocha porostů ponechaná samovolnému vývoji, plocha porostů s charakterem „cílového“ typu porostu
Jeden z nejvíce zastoupených lesních biotopů s mozaikovitým výskytem v celém území. Byl mapován zpravidla jako přechodný typ lesního společenstva mezi klimaxovými smrčinami a květnatými bučinami (cca do 1000 m n.m.), v mnoha případech s vyšším zastoupením smrku. Zásahy do vodního režimu nejsou žádoucí. Celková výměra v NP je přibližně 11 300 ha.		
9130 L5.1	Optimálním přístupem je ponechat tento typ přírodního stanoviště samovolnému vývoji. V případě potřeby se revitalizuje vodní režim. V praxi je na části území možné přechodně a v určitých částech i	Rozšíření, druhová skladba, plocha porostů ponechaná samovolnému vývoji,

	trvale aplikovat i aktivní management, který však nemá a nebude mít negativní vliv na tento předmět ochrany. Při tom je nutné dodržovat/provádět zejména následující zásady/opatření: - aktivní management se realizuje pouze v odůvodněných případech (k realizaci aktivních opatření se přistupuje zejména s ohledem na stav biotopu (stanoviště) na dané lokalitě ovlivněný předchozí lidskou činností) a zaměřuje se především na podporu druhové, genetické, prostorové a věkové diverzity s cílem přiblížení se přírodě blízkému stavu na daném typu stanoviště; tento rekonstrukční management využívá prvky přírodě blízkého lesního hospodaření - vyloučení holosečného hospodaření - nezalesňují se uměle nelesní enklávy a drobné světliny - při případných zásazích v lesních porostech se chrání plodonosné keře a dřeviny - veškeré úmyslné těžební zásahy v dospělých porostech se vztahují pouze na smrk ztepilý (případně borovice lesní) a geograficky nepůvodní druhy dřevin (jiné dřeviny nejsou předmětem těžby) - sterilní souše se netěží s výjimkou lokalit určených pro samovýrobu a s výjimkou okolí značených stezek a turisticky frekventovaných cest, kde se však ponechávají k zetlení - podpora přirozené obnovy stanoviště původních dřevin (ochrana proti okusu, ohryzu a loupání zvěří; zejména s ohledem na tetřevovitě je nutné maximálně omezit až vyloučit používání drátěných oplocenek - na vhodných stanovištích vnášení chybějící nebo málo zastoupené jedle nebo zajištění podmínek pro její přirozenou obnovu (to se týká i dalších v obnově chybějících druhů dřevin přirozené druhové skladby) - v porostech, kde je výskyt jedle pod úrovní jejího přirozeného zastoupení, je nutný alespoň současný podíl zachovat; tam, kde se vyskytuje ve větším množství, je vhodné zajistit její podíl odpovídající přirozené skladbě lesa - na lokalitách s předpokládaným přirozeným výskytem borovice lesní nebo smrku nezvyšovat uměle jejich celkové zastoupení nad hodnoty odvozené od modelů předpokládané přirozené druhové skladby - vyloučení používání chemických prostředků na ochranu lesa (biocidů) - v oblastech, kde se zasahuje proti lýkožroutu smrkovému, by se mělo zajistit včasné zpracování a asanace smrkové hmoty při nahodilých těžbách (vždy ale při dodržení zásady, že zásah nebude mít negativní vliv na tento předmět ochrany) - udržování stavů zvěře na úrovni neohrožující odrůstání všech druhů dřevin přirozené druhové skladby - ponechávání části nebo veškeré dřevní hmoty k zetlení (k zetlení se ponechává, kromě určitého objemu hmoty SM veškerá dřevní hmota (biomasa) listnatých dřevin a jedle.	plocha porostů s charakterem „cílového“ typu porostu
Bučiny s bohatším bylinným patrem, jižní část NP je těžištěm výskytu této jednotky (Radvanovice, Strážný), vzácně v celém území s výjimkou vysokých poloh. Celková rozloha v NP je cca 1400ha.		
9180* L4	Optimálním a žádoucím přístupem je ponechat tento typ přírodního stanoviště samovolnému vývoji. V případě potřeby se revitalizuje vodní režim. V praxi je na části území možné přechodně aplikovat i aktivní management, který však nemá a nebude mít negativní vliv na tento předmět ochrany. Při tom je nutné dodržovat/provádět zejména následující zásady/opatření: - aktivní management se realizuje pouze v odůvodněných případech (k realizaci aktivních opatření se přistupuje zejména s ohledem na stav biotopu (stanoviště) na dané lokalitě ovlivněný	Rozšíření, druhová skladba, plocha porostů ponechaná samovolnému vývoji, plocha porostů s charakterem „cílového“ typu porostu

	předchozí lidskou činností) a zaměřuje se především na podporu druhové, genetické, prostorové a věkové diverzity s cílem přiblížení se přírodě blízkému stavu na daném typu stanoviště; tento rekonstrukční management využívá prvky přírodě blízkého lesního hospodaření - vyloučení holosečného hospodaření - nezalesňují se uměle nelesní enklávy a drobné světliny - při případných zásazích v lesních porostech se chrání plodonosné keře a dřeviny - sterilní souše se netěží s výjimkou okolí značených stezek a turisticky frekventovaných cest, kde se však ponechávají k zetlení - veškeré úmyslné těžební zásahy se vztahují pouze na smrk ztepilý a geograficky nepůvodní druhy dřevin (jiné dřeviny nejsou předmětem těžby) - podpora přirozené obnovy stanovištně původních dřevin (ochrana proti okusu, ohryzu a loupání zvěří; zejména s ohledem na tetřevovitě je nutné maximálně omezit až vyloučit používání drátěných oplocenek - na vhodných stanovištích vnášení chybějící nebo málo zastoupené jedle nebo zajištění podmínek pro její přirozenou obnovu (to se týká i dalších v obnově chybějících druhů dřevin přirozené druhové skladby) - v porostech, kde je výskyt jedle pod úrovní jejího přirozeného zastoupení, je nutný alespoň současný podíl zachovat; tam, kde se vyskytuje ve větším množství, je vhodné zajistit její podíl odpovídající přirozené skladbě lesa - na lokalitách s předpokládaným přirozeným výskytem borovice lesní nebo smrku nezvyšovat uměle jejich celkové zastoupení nad hodnoty odvozené od modelů předpokládané přirozené druhové skladby - vyloučení používání chemických prostředků na ochranu lesa (biocidů) - v oblastech, kde se zasahuje proti lýkožroutu smrkovému, by se mělo zajistit včasné zpracování a asanace smrkové hmoty při nahodilých těžbách (vždy ale při dodržení zásady, že zásah nebude mít negativní vliv na tento předmět ochrany) - udržování stavů zvěře na úrovni neohrožující odrůstání všech druhů dřevin přirozené druhové skladby - ponechávání veškeré dřevní hmoty k zetlení (výjimka je v odůvodněných případech možná, ale její užití je nepravděpodobné)	
Vzácný biotop balvanitých strmých svahů mapovaný hlavně na Radvanovickém hřebtu nebo v mozaice s acidofilními bučinami v kaňonu Vydry s celkovou rozlohou cca 40 ha.		
91D0* R3.2, L9.2A, L10.1, L10.2, L10.4	Optimálním a žádoucím přístupem je ponechat tento typ přírodního stanoviště samovolnému vývoji. V případě potřeby se revitalizuje vodní režim. V praxi je na části území možné přechodně a v některých plošně nevýznamných částech i trvale aplikovat i aktivní management, který však nemá a nebude mít negativní vliv na tento předmět ochrany. Při tom je nutné dodržovat/provádět zejména následující zásady/opatření: - vyloučena realizace jakýchkoliv usměrňujících pěstebních a těžebních managementových opatření - vyloučení holosečného hospodaření - nezalesňuje se, neprovádí se umělá obnova - aktivní management se realizuje pouze v odůvodněných případech a omezuje se na realizaci nahodilých těžeb (vždy ale při dodržení zásady, že zásah nebude mít negativní vliv na tento předmět ochrany) - při případných zásazích se chrání plodonosné keře a dřeviny	Rozšíření, druhová skladba, plocha porostů ponechaná samovolnému vývoji, plocha porostů s charakterem „cílového“ typu porostu

	- sterilní souše se netěží s výjimkou okolí značených stezek a turisticky frekventovaných cest, kde se však ponechávají k zetlení - v odůvodněných případech podpora přirozené obnovy stanoviště původních dřevin (tj. ochrana proti okusu, ohryzu a loupání zvěří; zejména s ohledem na tetřevovitě je nutné vyloučit používání drátěných oplocenek) - vyloučení používání chemických prostředků na ochranu lesa (biocidů) - udržování stavů zvěře na úrovni neohrožující odrůstání všech druhů dřevin přirozené druhové skladby - ponechávání veškeré dřevní hmoty k zetlení; přes toto stanoviště nesmí být prováděno pozemní soustřeďování hmoty vytěžené z okolních porostů.	
Několik typů cenných společenstev vázaných na rašelinný substrát – vrchoviště s klečí, rašelinné smrčiny, březiny nebo blatkové bory. Častý je výskyt v okolí otevřených vrchovišť – nejrozšířenější v oblasti Modravsko, Kvildsko, údolí Křemelné nebo Vltavského luhu. V NP zaujímají celkovou rozlohu necelých 2900 ha.		
91E0* L2.1, L2.2	Optimálním a žádoucím přístupem je ponechat tento typ přírodního stanoviště samovolnému vývoji. V případě potřeby se revitalizuje vodní režim. V praxi je na části území možné přechodně a v některých plošně nevýznamných částech i trvale aplikovat i aktivní management, který však nemá a nebude mít negativní vliv na tento předmět ochrany. Při tom je nutné dodržovat/provádět zejména následující zásady/opatření: - nerealizuje se výchova porostů - vyloučení holosečného hospodaření - v odůvodněných případech jsou realizovatelné pouze účelové výběry pro uvolňování (stimulaci) „čekající“ přirozené obnovy - veškeré úmyslné těžební zásahy se vztahují pouze na smrk ztepilý (případně borovice lesní) a geograficky nepůvodní druhy dřevin (jiné dřeviny nejsou předmětem těžby) - k zalesňování a umělé obnově se prakticky nepřistupuje, zásadně se nezalesňuje a neprovádí umělá obnova smrkem, nezalesňují se uměle nelesní enklávy a drobné světliny - při případných zásazích se chrání plodonosné keře a dřeviny - sterilní souše se netěží s výjimkou okolí značených stezek a turisticky frekventovaných cest, kde se však ponechávají k zetlení - v odůvodněných případech podpora přirozené obnovy stanoviště původních dřevin (tj. ochrana proti okusu, ohryzu a loupání zvěří; zejména s ohledem na tetřevovitě je nutné maximálně omezit až vyloučit používání drátěných oplocenek) - v oblastech, kde je zdůvodněno zasahování proti lýkožroutu smrkovému, by se mělo zajistit včasné zpracování a asanace smrkové hmoty při nahodilých těžbách (vždy ale při dodržení zásady, že zásah nebude mít negativní vliv na tento předmět ochrany) - vyloučení používání chemických prostředků na ochranu lesa (biocidů) - udržování stavů zvěře na úrovni neohrožující odrůstání všech druhů dřevin přirozené druhové skladby - ponechávání veškeré dřevní hmoty k zetlení (výjimka je v odůvodněných případech možná, ale její užití je nepravděpodobné).	Rozšíření, druhová skladba, plocha porostů ponechaná samovolnému vývoji, plocha porostů s charakterem „cílového“ typu porostu
Společenstva kolem horských toků nebo na malých podmáčených lokalitách. Roztroušeně se vyskytuje v celém území. Celková výměra je cca 200 ha.		
9410 L9.1, L9.2B, L9.3	Optimálním přístupem je ponechat tento typ přírodního stanoviště samovolnému vývoji. V případě potřeby se revitalizuje vodní režim. V praxi je na části území možné přechodně a v určitých částech i trvale aplikovat i aktivní management, který však nemá a nebude	Rozšíření, druhová skladba, plocha porostů ponechaná samovolnému vývoji, plocha porostů

	mít negativní vliv na tento předmět ochrany. Při tom je nutné dodržovat/provádět zejména následující zásady/opatření: - aktivní management se realizuje pouze v odůvodněných případech (k realizaci aktivních opatření se přistupuje zejména s ohledem na stav biotopu (stanoviště) na dané lokalitě ovlivněný předchozí lidskou činností) a zaměřuje se především na podporu druhové, genetické, prostorové a věkové diverzity s cílem přiblížení se přírodě blízkému stavu na daném typu stanoviště; tento rekonstrukční management využívá prvky přírodě blízkého lesního hospodaření - vyloučení holosečného hospodaření - nezalesňují se uměle nelesní enklávy, zvodnělá místa a drobné světliny - umělá obnova smrkem ztepilým se zásadně neprovádí - při případných zásazích v lesních porostech se chrání plodonosné keře a dřeviny - veškeré úmyslné těžební zásahy se vztahují pouze na smrk ztepilý (případně na geograficky nepůvodní druhy dřevin (jiné dřeviny nejsou předmětem těžby)) - sterilní souše se netěží s výjimkou s výjimkou okolí značených stezek a turisticky frekventovaných cest, kde se však ponechávají k zetlení - podpora přirozené obnovy stanovištně původních dřevin (ochrana proti okusu, ohryzu a loupání zvěří; zejména s ohledem na tetřevovitě je nutné vyloučit používání drátěných oplocenek) - na vhodných stanovištích (7. a 6. lvs) vnášení chybějící nebo málo zastoupené jedle nebo zajištění podmínek pro její přirozenou obnovu (to se týká i dalších v obnově chybějících druhů dřevin přirozené druhové skladby) - vyloučení používání chemických prostředků na ochranu lesa (biocidů) - v oblastech, kde se zasahuje proti lýkožroutu smrkovému, by se mělo zajistit včasné zpracování a asanace smrkové hmoty při nahodilých těžbách (vždy ale při dodržení zásady, že zásah nebude mít negativní vliv na tento předmět ochrany) - udržování stavů zvěře na úrovni neohrožující odrůstání všech druhů dřevin přirozené druhové skladby - ponechávání části nebo veškeré dřevní hmoty k zetlení (k zetlení se ponechává, kromě určitého objemu hmoty SM, veškerá dřevní hmota (biomasa) listnatých dřevin a jedle.	s charakterem „cílového“ typu porostu
Společenstva se vyskytují zejména v nejvyšších polohách NP (cca od 1100 m n. m.) – Modravsko, Prášílsko nebo Trojmezí. Kromě horských klimaxových smrčín zahrnuje podmačené smrčiny, které většinou souvisejí s ostatními mokřadními společenstvy jako jsou rašeliniště nebo rašelinné lesy. Relativně častý biotop roztroušený po celém území NP o celkové výměře více než 18000ha. Značná část biotopů byla ovlivněna orkátem Kyrill a následnou expanzí lýkožrouta smrkového.		

Monitoring:

U jednotlivých biotopů jsou zvoleny trvalé monitorovací plochy, jejichž sledování pro potřeby reportingu zajišťuje AOPK. Pro zjišťování stavu společenstev je dále využíván projekt Biomonitoringu lesních ekosystémů ponechaných samovolnému vývoji a Provozní inventarizace lesů, které jsou prováděny v podrobnější síti než je monitoring AOPK, a to pracovníky Správy NP Šumava i externisty. Stav nelesních biotopů je sledován zatím pouze pomocí kontrol provedení (účinnosti) opatření (Program péče o krajinu, případně jiné dotační tituly). Systematický monitoring je plánován v rámci průběžně aktualizované inventarizace bezlesí (viz kap. 2.3.3.2). Monitoring naturových druhů je opět garantován AOPK a provádí se ve spolupráci se specialisty ze Správy NP Šumava.

2.6.2 Ptačí oblast Šumava

Úvod:

Výsledkem implementace Směrnice o ptácích bylo vyhlášení ptačích oblastí. PO Šumava byla vyhlášena 8.12.2004 Nařízením vlády č. 681/2004 Sb. o celkové rozloze 97 501 ha. Kromě území národního parku zahrnuje oblast Královského hvozdů, okolí Kašperských Hor, Boubínsko a pravý břeh Lipna.

Dlouhodobý cíl:

Zachování a obnova ekosystémů významných pro druhy ptáků, pro které je oblast vyhlášena, v jejich přirozeném areálu rozšíření a zajištění podmínek pro zachování populací těchto druhů ve stavu příznivém z hlediska ochrany.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- způsob managementu stanovišť jednotlivých druhů, podpora jejich existence,
- rušení populací nebo narušení jejich životního prostředí či životního cyklu rekreačními aktivitami nebo jinou intenzivní činností (nevhodnými způsoby hospodaření v lesních ekosystémech i na bezlesí),
- výzkumné a monitorovací činnosti, které přispějí k poznání biologie druhu a přinesou informace o jejich populačních trendech.

Předmětem ochrany ptačí oblasti jsou populace těchto druhů ptáků a jejich biotopy:

A108 Tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*)
A107 Tetřevka obecná (*Tetrao tetrix*)
A104 Jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*)
A030 Čáp černý (*Ciconia nigra*)
A122 Chrástka polní (*Crex crex*)
A236 Dálek černý (*Dryocopus martius*)
A217 Kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*)
A223 Sýc rousný (*Aegolius funereus*)
A241 Datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*)

Ochranné podmínky pro předmět ochrany ptačí oblasti jsou stanoveny v NV č. 681/2004 Sb.

Pro jednotlivé předměty ochrany se doporučují opatření – viz kapitola 2.5.4.

Monitoring:

U většiny druhů je zajišťován pracovníky Správy NP Šumava ve spolupráci s externími odborníky v šestiletých cyklech.

2.7 Návrh řešení možných střetů ve vztahu k předmětu a cíli ochrany NP a střetů při realizaci a naplnění cílů EVL a PO

Předměty a cíle ochrany NP ze zřizovacího předpisu nejsou v zásadním rozporu s předměty a cíli ochrany lokalit soustavy Natura 2000.

Vymezení území ponechaného samovolnému vývoji (díleč plochy A,B) vylučuje možný střet cílů ochrany NP a předmětů ochrany EVL a PO Šumava.

V území, kde je trvale nebo dočasně prováděn běžný management (ať již lesních nebo nelesních ekosystémů) může docházet ke střetu s cíli druhové ochrany (hnízdíště, tokaniště, populace vzácných rostlinných druhů aj.). V takových případech je upřednostňována ochrana druhů, které mají zpracovaný a schválený záchranný program případně interní projekt ochrany. Jsou upřednostňovány i nároky ostatních vzácných a ohrožených druhů, obvykle v celkovém kontextu (stav populací, rozšíření, atd. – obecně řečeno management vzácných druhů lokálně koriguje základní nastavení managementu biotopu).

Lokality společného výskytu předmětů ochrany - vzácných druhů navzájem nebo druhů a biotopů s různými nároky na management jsou posuzovány jednotlivě na základě stanovených priorit. Ty zohledňují především vzácnost předmětu ochrany, zastoupení v NP a nadregionálně, aktuální stavy populací resp. zachovalost v případě biotopu, areály rozšíření, metapopulace a jejich propojení. Významný je i celkový kontext v území

(funkční vazby a propojení - např. rozlivy v přirozených nivách, vodní režim mokřadů), mozaikovitost (váha biodiverzity na druhové versus biotopové úrovni, apod.), proveditelnost managementu, klíčové zdrojové lokality versus okrajový výskyt apod. Klasickým příkladem jsou střety mezi nároky na management některých lučních biotopů a druhů avifauny (čas a způsob provedení, mozaikovitost se sukcesními stadii, atd.), lučních biotopů a bezobratlých (čas a způsob provedení), atd. Optimálním řešením je v takových situacích mozaikovitost a vyváženost managementu. Poměrně časté jsou střety mezi managementem lučních biotopů a ochranou mokřadů (mokřady vyžadují určitý vodní režim, místy potřeba revitalizace, často jsou oligotrofní), které mnohde proveditelnost zemědělské údržby ve svém okolí komplikují (snižují dostupnost okolních pozemků, vyžadují limity např. pro pastvu a její realizaci včetně zázemí – zimoviště, napájení, intenzitu, faremní rozvrh a přesuny stád, požadavky na lehkou techniku při kosení mokřých luk, limity hnojení v okolí, apod.). Podobně je tomu i v případě drobných vodních toků.

Dalším příkladem mohou být například mimořádně členité mozaiky drobných biotopů v údolních nivách větších toků (na horním toku Vltavy (Vltavský luh), Křemelné, Vydřího potoka). Dynamika toku včetně režimu záplav zde může lokálně omezit managementy na ochranu některých lučních biotopů příp. některých druhů na ně vázaných (zejm. bezobratlí), na druhé straně je klíčem a původcem vysoké biodiverzity na úrovni biotopů a zajišťuje přirozené funkce nivy v krajině (retence vody, tlumení záplav, filtrace a koloběh živin). Omezeno je zde např. odklizení posečené biomasy aluviálních lučních biotopů (příp. lučních rašeliníšť) a někdy i jen pouhý přístup na lokalitu. Místy je tomu tak i díky provedené revitalizaci vodního režimu v sousedních rašeliníštních biotopech a mokřadech nebo v důsledku revitalizace vodního toku (obnova zvládnutých meandrujících koryt toků).

Pokud není možné v takových místech realizovat variantní opatření (deponie hmoty na místě nebo její spalení), pak má v těchto mokřadních komplexech prioritu ochrana vodního režimu a ekologických funkcí říční nivy spolu se zlepšením stavu rašeliníšť (zejména 7110, 91D0, primární biotopy typu 7140) či jiných primárních mokřadů. Management lučních biotopů je zde naopak prováděn jen v minimálním (ještě proveditelném) rozsahu a úsilí na jejich zachování a zlepšení stavu je soustředěno do dostupných oblastí. Na jiných místech, tam kde je to možné, se podobné problémy řeší také mozaikovitostí managementu.

Při realizaci opatření naplňujících **další cíle NP** jako jsou zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů jakož i využití území k turistice a rekreaci jsou střety s naplňováním základních cílů EVL a PO mnohem častější. Každý případ je pak posuzován v rámci celé naturové lokality, případně i v kontextu ČR, aby bylo vyloučeno negativní ovlivnění dosažení cílů EVL a PO, případně aby realizace posuzovaných opatření byla odůvodněna podporou předmětů ochrany. Střetovými projekty tak mohou být zařízení turistické infrastruktury – zejména zařízení umístěvaná mimo obce jako jsou nově proznačované cesty, cyklostezky, parkoviště, občerstvovací stánky, herní areály a jiná zařízení pro návštěvníky. Dalším příkladem je obnova (případně údržba) vodohospodářských děl, které svůj původní účel již ztratily (klauzy pro plavení dřeva, nádrže pro vojenské účely). I tyto záměry jsou individuálně zdůvodňovány z pohledu základních cílů ochrany NP a naturových lokalit, protože i když jsou v současné době prohlášeny za kulturní památky, tak jejich obnova není možná jen na základě této skutečnosti. Jejich případná obnova nesmí poškozit předměty ochrany EVL nebo PO.

3. PÉČE O KRAJINU NP

3.1 Opatření pro zachování a zlepšení krajinného rázu a limity ochrany přírody pro výstavbu

Úvod:

Šumavskou krajinu tvoří **přírodní a kulturní krajina**, přičemž obě složky se do určité míry překrývají (část kulturní krajiny je překryta projevy přírodních procesů na místech několik desítek let ponechaných bez managementu). V současné době vidíme jako základní cíl péče o kulturní krajinu národního parku zachování dosud živoucí, trvale obdělávané zemědělské krajiny, sídelních enkláv se sídly s typickou urbanistickou strukturou a historicky podmíněnou architekturou, dále zachování historické struktury starých cest, snosů, mezí i na lesních nebo opuštěných pozemcích jako prvků paměti krajiny. Sídelní enklávy s trvale žijícím obyvatelstvem a hospodářským zázemím by měly mít zajištěn trvale udržitelný rozvoj postavený na šetrném zemědělství a měkkých formách turistického a rekreačního využití.

V roce 2009 došlo k zadání zpracování díla „Zachování krajinného rázu NP a CHKO Šumava“, jehož výstupem je zmapování sídelních enkláv v NP Šumava z hlediska krajinného rázu a cennosti objektů či částí sídel a návrh způsobu usměrňování rozvoje a výstavby v území. [Dále má být území rozvíjeno podle schválené Politiky územního rozvoje ČR.](#)

Dlouhodobý cíl:

Na území trvale udržované kulturní krajiny ochrana a udržení specifického krajinného rázu horské šumavské krajiny, sídelní útvary rozvíjet v souladu s místními specifickými prvky urbanismu a architektury.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- využívání a udržování zemědělského půdního fondu a nástroje podporující údržbu krajiny,
- ochrana pozemků určených k plnění funkcí lesa z důvodů zachování lesa pro plnění všech jeho funkcí,
- ochrana mokřadů, vodních toků a vodních ploch,
- ochrana primárního bezlesí,
- prostorové uspořádání území, vycházející ze současného stabilizovaného stavu využívání území a jeho hlavních funkčních ploch (lesní pozemky, primární bezlesí, zemědělská půda, zastavěné území, vodní toky, vodní plochy, komunikace, významné krajinné prvky a části ÚSES),
- ochrana kulturních památek,
- sídelní struktura a investiční aktivita v území.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
I – Přírodní krajina		
1. Ochrana atributů přírodní krajiny	1.1 Zmapování a detailní identifikace hodnot přírodní krajiny.	1.1.1 Vytvoření mapy a souboru identifikovaných znaků hodnot krajiny.
	1.2 Stanovení kritérií a nástrojů ochrany identifikovaných znaků krajiny.	
	1.3 Pravidelný monitoring vývoje přírodní krajiny.	2.3.1 Stanovení monitorovacího programu- perioda 5 let.
	1.4 Vyhodnocení retenční schopnosti přírodní a kulturní krajiny.	1.4.1 Monitoring retenčních schopností krajiny (toky, půda, mokřady), 1x za 10 let
	1.5 Ochrana přírodních dominant.	
II. Kulturní krajina		

	1.1 Zachycení objektů a částí sídel hodných ochrany.	1.1 – 1.4 Do roku 2017.
	1.2. Koncepce péče o historické objekty a částí sídel hodných ochrany.	
	1.3. Koncepce péče o staré cesty, aleje, a snosy.	
	1.4 Zpracování koncepce péče o bezlesí uvnitř zastavěného a zastavitelného území/údržba zeleně/.	
	1.5 Využívat zpracované koncepce jako podklad při přípravě územních plánů.	1.5.1 Dle harmonogramu změn ÚP.
	1.6 PR kampaň – respekt ke krajině, duch místa, tradice.	1.6.1 Ankety , semináře, exkurze, jiná propagace atraktivit kulturní krajiny (průběžně).

Zásady zachování základních funkcí šumavské krajiny:

- zachování dlouhodobě obhospodařovaných zemědělských ploch,
- ochrana významných krajinných prvků,
- posilování územních prvků ekologické stability,
- obnova přirozené funkce vodních toků a původních biokoridorů v okolí těchto toků,
- rekultivace narušených a devastovaných lokalit (bývalé roty PS, nefunkční zemědělské objekty atd.)
- eliminace změn krajinného reliéfu (těžba nerostných surovin a humolitů, objemné zemní práce apod.);
- minimalizace vlivu prvků infrastruktury na krajinný ráz (stožáry, vysílače operátorů mobilních sítí, elektrická vedení, pole solárních panelů mimo zástavbu apod.);
- ochrana míst s významnými výhledy a horizonty před rušivými prvky.

V přírodní krajině:

- omezit stavební činnost,
- podporovat spontánní přírodní procesy mimo nezbytnou technickou infrastrukturu.

Naformátováno: není zvýrazněné

Naformátováno: Odsazení: Vlevo: 0,75 cm, Bez odrážek a číslování

V kulturní krajině:

- v sídelních útvech podporovat tradiční prvky architektury, definované Architektonickým manuálem NP Šumava při vyloučení místně nepůvodního charakteru a forem zástavby,
- rozvoj stávajících sídelních útvarů provádět v souladu s místními specifickými prvky urbanizmu a architektury, stavby pro bydlení a ubytování umísťovat v zastavěném území obcí nebo na plochách na toto území bezprostředně navazujících a zamezit tak výstavbě ve volné krajině (viz Urbanistický manuál NP Šumava),
- v dochované rozptýlené zástavbě nepodporovat bránit další ~~roz~~ zahušťování zástavby,
- podporovat plynulé zapojení nových staveb do terénu a krajiny, zejména minimalizací zpevněných ploch,
- zachovat dostatečné množství veřejné zeleně v rámci sídelních útvarů, podporovat vytváření veřejné zeleně v sídelních enklávách,
- zamezení vzniku zástavby typu příměstských satelitů,
- podporovat ochranu historických krajinných prvků (kamenné snosy a tarasy),
- podporovat podzemní umístění produktovodů,
- udržovat drobnou historickou sakrální architekturu v krajině,
- podporovat estetické zkulturnění stávajících veřejných parkovišť (výsadba zeleně, zelené ostrůvky, použití zatravněvacích dlaždic, materiálové členění plochy apod.).

3.2 Opatření pro jiné typy ochrany území (ÚSES, CHOPAV atd.)

Územní systémy ekologické stability (ÚSES)

Nadregionální, regionální a lokální systémy ekologické stability (ÚSES) jsou podle zákona č. 114/1992 Sb. nástroji obecné ochrany přírody a krajiny. Stavební zákon č. 183/2006 Sb., ukládá povinnost vymezovat, projednávat i schvalovat územní systémy ekologické stability v rámci pořizování územně-plánovacích dokumentací. Celkové pojetí vymezení ÚSES na všech hierarchických úrovních vychází z dlouhodobých koncepčních zásad, které by měly naplňovat **celosvětovou strategii trvale udržitelného rozvoje společnosti** ve smyslu § 6 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí.

Cílem zabezpečování ÚSES v krajině je **uchování a podpora ekologické stability krajiny**:

- zajištění příznivého působení na okolní, ekologicky méně stabilní části krajiny a jejich prostorové oddělení,
- podpora možnosti polyfunkčního využívání krajiny.

Pro naplnění dílce stavebního zákona o implementaci ÚSES do zásad územního rozvoje krajů a územních plánů obcí v NP Šumava Správa NP Šumava zadala plány ÚSES pro správní území jednotlivých obcí a tyto byly s nimi projednány. Zpracování bylo koordinováno tak, aby vznikl jednotný ÚSES pro území NP Šumava, respektující všechny hierarchické úrovně a návaznosti směrem na území CHKO Šumava i přes státní hranici.

Správa NP Šumava zodpovídá za regionální a lokální ÚSES, MŽP pak za část ÚSES nadregionálních biocenter a biokoridorů.

Dlouhodobý cíl:

Vytvoření plně funkčního ÚSES na území NP Šumava.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Smysluplně vymezený funkční lokální a regionální ÚSES na celém území NP.	1.1 Dokončení aktualizace ÚSES a odborná oponentura.	1.1.1 Do roku 2016 bude ÚSES aktualizovaný pro celé území NP.
	1.2 Zpracovaný ÚSES předávat příslušným orgánům pro aktualizaci ÚAP, spolupráce při tvorbě a aktualizaci ÚPD obcí.	1.2.1 Průběžně v termínech zpracování ÚPD pro jednotlivé obce.
	1.3 Zajištění managementu skladebných prvků ÚSES v souladu s principy péče o území NP Šumava.	1.3.1 Průběžně po dobu platnosti plánu péče.
	1.4 Pravidelný monitoring stavu ÚSES (součást monitoringu vývoje krajiny).	1.4.1 Stanovení monitorovacího programu a zahájení monitoringu – od 1.1.2015, perioda 5 let.

Chráněná oblast přirozené akumulace vod (CHOPAV)

Celé pohorí je vodohospodářsky chráněno jako CHOPAV Šumava (třetí největší oblast v ČR o výměře 1681,41 km²), byla vyhlášena nařízením vlády č. 40/1978 Sb.). V období platnosti plánu péče nejsou plánována žádná opatření.

3.3 Plánované výkupy, nájmy, směny a převody pozemků

Současný stav nájmu pozemků, tak jak je popsán v rozborové části, bude měněn zejména v souvislosti s optimalizací zemědělských managementů a koncepce zásad péče o bezlesí. Při obnově nájemních smluv dochází v některých případech i ke změnám nájemců nebo ploch.

Nestátní lesní pozemky jsou a budou v některých případech i nadále pronajímány Správě se záměrem jejich získání do státního vlastnictví v budoucnu (výkup, směna), aby na nich bylo možné efektivněji uplatňovat zásady péče o lesní ekosystémy a interní směrnice. Nezbytným předpokladem pro řešení těchto záležitostí je aktivní spolupráce s vlastníky. Výhledově usilovat o výkupy nebo směny lesních pozemků ve vlastnictví obcí za lesy ve vlastnictví státu mimo území NP. Odkoupení lesních pozemků od soukromých vlastníků se uskutečňuje průběžně dle aktuální nabídky.

Státní pozemky ve správě SPÚ jsou požadovány k převodu pod správu Správy. Správa NP Šumava bude akceptovat převody státních pozemků dle platné legislativy v souladu se schválenou ÚPD.

4. MONITORING, VÝZKUM A DOKUMENTACE

Úvod:

Monitoring a výzkum v NP je nepostradatelným podkladem pro zodpovědnou péči o chráněné území, sledování a vyhodnocování vlivu prováděného managementu. Základní výzkum má poskytovat data k přírodně-geografickým podmínkám, trendům vývoje populací živočichů a společenstev rostlin i celých biotopů. Dalším důležitým podkladem zodpovědného managementu chráněného území je funkční systém socio-ekonomického monitoringu poskytující účinnou zpětnou vazbu nejdůležitějších aktivit. V kulturní evropské krajině představují národní parky poslední fragmenty přírodního prostředí, ve kterých probíhají přírodní a evoluční procesy na úrovni jedinců, druhů, společenstev i celých ekosystémů. Tato území představují cenné referenční plochy umožňující sledovat a zkoumat děje, které se v hospodářsky využívané krajině nevyskytují všechny a nebo pouze v redukováných formách.

Monitoring a výzkum v území NP Šumava je zejména zaměřen na podchycení a dokumentaci dlouhodobých změn všech předmětů ochrany přírody NP, významných biotických a abiotických složek přírody NP, a to jak v územích bez přímého vlivu člověka, které jsou ponechána samovolnému vývoji, tak v částech NP, ve kterých jsou prováděna aktivní managementová opatření. V území NP dále probíhají krátkodobé projekty s cílem zdokumentovat a zkoumat aktuální změny a fenomény. Neméně významným úkolem je detailní inventarizace, jejímž cílem je důkladná znalost výskytu a aktuálního stavu biotopů, populací významných a ohrožených druhů a cenných lokalit plošně na celém území NP.

S ohledem na charakter území, distribuci zkoumaných fenoménů, mozaikovitost biotopů a mobilitu druhů je mnohdy nezbytné realizovat projekty monitoringu a výzkumu v přesahu hranic NP Šumava – do CHKO Šumava, NP Bavorský les atd.

Při výzkumu v NP je třeba dbát na to, aby používané výzkumné metody co nejméně ovlivnily přirozený vývoj ekosystémů. V terénu mají mít zpravidla přednost neinvazivní a nedestruktivní metody. Národní park Šumava svým územím navazuje na území Národního parku Bavorský les s dlouhou tradicí interního i externího výzkumu. Stěžejní oblasti spolupráce jsou definována uzavřenými dohodami a memorandy. Zejména se jedná o Memorandum o vzájemné spolupráci mezi správami národních parků Šumava a Bavorský les z roku 1999. Významným dalším prvkem spolupráce na poli výzkumu a monitoringu je pravidelné společné pořádání konference Aktuality šumavského výzkumu.

4.1 Koordinace monitoringu a výzkumu

Dlouhodobý cíl

Metodicky správně a odborně prováděný monitoring a výzkum abiotických a biotických složek v území poskytující zásadní informace pro management území.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- ~~finanční zajištění monitoringu,~~
- ~~personální zajištění odboru ochrany přírody,~~
- režim přidělování grantových prostředků.

Zásady:

- sjednotit koordinaci externích studií a výzkumů zadávaných v zájmovém území NP a navazujícího okolí (CHKO, BR) různými složkami Správy NP Šumava,
- realizaci výzkumů externích subjektů, které je možné realizovat i mimo NP, nezatěžovat atraktivní lokality v NP,
- v celém zájmovém území (NP, CHKO, BR) zadávat externí studie pouze v souladu s koncepcí výzkumu,
- sjednotit výzkum a monitoring prováděný různými subjekty na stejných předmětech výzkumu,
- zajišťovat vzájemnou informovanost mezi výzkumnými týmy.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
------	----------	---------------------------------

1. Databáze informací o předmětech ochrany a faktorech, které je ovlivňují.	1.1 Průběžná aktualizace koncepce výzkumu – stanovení priorit.	1.1.1 Výroční zpráva o realizovaných projektech.
	1.2 Vymezení témat monitoringu a výzkumu řešených interními a externími pracovníky.	1.2.1 Výroční zpráva o realizovaných projektech.
	1.3 Koordinace výzkumu a dlouhodobého monitoringu v širším přeshraničním území Česko – Bavorsko – Rakousko – společná LTSE (Long-Term Socio-Ecological Research) platforma.	1.3.1 Dohody o spolupráci v rámci LTSE platformy. 1.3.2 Počet společných projektů realizovaných v rámci LTSE platformy.
	1.4 Zvýšení informovanosti o aktuálně probíhajících i v minulosti realizovaných projektech výzkumu a monitoringu.	1.4.1 Průběžná aktualizace on-line databáze projektů.
2. Fungující systém zadávání a financování výzkumu na území NP.	2.1 Dohody o spolupráci se státními organizacemi, univerzitami a dalšími vědeckými subjekty provádějící monitoring a výzkum na území NP (AOPK, ČHMÚ, ČGS, ČSO aj.).	2.1.1 Počet smluvně ošetřených projektů na území NP.

Pozn.: Zpřístupnění a prezentace výsledků viz kapitola 4.4

4.2 Monitoring a výzkum prováděný Správou NP

Dlouhodobý cíl

Zajistit dlouhodobý monitoring a výzkum hlavních složek šumavských ekosystémů, populací klíčových druhů a návštěvnosti území NP.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- zajištění dlouhodobého a metodicky správně prováděného výzkumu a monitoringu v socio-ekonomické oblasti, tzn. význam NP pro hospodářství regionu, tak i sociálně-ekologické vztahy zkoumající do jaké míry jsou ovlivněny přirozené procesy v NP jednak jeho návštěvníky, ale i vlivy v jeho okolí,
- personální a finanční zajištění monitoringu,
- větší zapojení terénních pracovníků Správy NP Šumava do sběru dat a jejich ukládání do nálezkové databáze AOPK,
- posílení především v oblasti GIS, DPZ a analýza a správa dat.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Dlouhodobý monitoring lesů, rašelinišť, bezlesí a vodních ekosystémů.	1.1 Biomonitoring lesních ekosystémů ponechaných samovolnému vývoji.	1.1- 1.6 Zprávy o výsledcích projektů. 1.1- 1.6 Zprávy o výsledcích projektů.
	1.2 Provozní inventarizace lesa.	
	1.3 Šetření obnovy.	
	1.4 Monitoring a ekologický výzkum rašelinišť.	
	1.5 Monitoring účinnosti managementových opatření.	
	1.6 Monitoring kvality vody a stavu vodních společenstev.	
	1.7 Financování dlouhodobých projektů v rámci rozpočtu Správy NP Šumava, realizovaných v souladu s koncepcí.	1.7.1 Celková suma / podíl prostředků na dlouhodobé projekty v rozpočtu Správy NP Šumava.
2. Dlouhodobý monitoring klíčových druhů.	2.1 Monitoring předmětů ochrany PO a EVL.	2.1(2). 1 Závěrečné roční zprávy o výsledcích monitoringu.

	2.2 Monitoring vybraných živočišných a rostlinných druhů.	
	2.3 Naplňování nálezové databáze AOPK, zpracování uložených dat.	2.3.1 Počet nových záznamů – 1 x ročně, interpretační zprávy.
3. Základní monitoring návštěvnosti v území.	3.1. Vytvoření metodicky transparentní koncepce monitoringu návštěvnosti.	3.1.1. Metodika a proškolení terénních pracovníků – rok 2015.
	3.2 Průzkum návštěvnosti (prováděný terénními pracovníky Správy NP Šumava + z automat. sčítačů).	3.2.2 Zpráva o návštěvnosti .
	3.3 Socioekonomický výzkum zohledňující dopady existence národního parku na regionální rozvoj	3.3.1. Závěrečná zpráva
4. Funkční systém terénního sběru dat.	4.1 Implementace monitoringu do každodenních pracovních aktivit pracovníků Správy NP Šumava.	4.1.1 Celkový počet / podíl záznamů do nálezových databází získaných od terénních pracovníků.

4.3 Monitoring a výzkum prováděný jinými subjekty

Dlouhodobý cíl

Na území NP i v širším navazujícím prostoru podporovat externí výzkumné projekty přispívající k poznání vývoje a charakteru území NP.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- možnost koordinace výzkumných projektů aplikovaných na území NP,
- získávání dat a výsledků pořízených externími výzkumníky na území NP.

Zásady:

- dohlížet na dodržování ochranných podmínek NP v rámci realizovaných výzkumných aktivit,
- získaná data a poznatky plně využívat při managementu NP,
- požadovat praktická doporučení pro management od autorů monitorovacích a výzkumných prací jako nedílnou součást závěrečné zprávy.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Integrovaný a multidisciplinární výzkum s praktickými dopady na management území .	1.1 Při koordinaci externím výzkumníků působících na území NP podporovat projekty v souladu s koncepcí výzkumu a propojitelné s již existujícími projekty.	1.1.1 Zprávy o výsledcích projektů .
	1.2 Formou odborných seminářů a konferencí podporovat externí výzkumníky k realizaci projektů integrovaného výzkumu.	1.2.1 Počty odborných seminářů, konferencí .
2. Minimalizace rušení citlivých druhů živočichů z důvodů provádění výzkumu v NP.	2.1 Zajistit diferencované směřování výzkumných aktivit do jednotlivých částí NP; území NP rozčlenit podle citlivosti předmětů ochrany k rušení (lokality, sezónnost).	2.1.1 Počty výzkumných projektů / počty vstupů / vjezdů do území NP (podle lokalit – citlivosti).

	2.2 Spoluúčastí na přípravě výzkumných projektů již v přípravné fázi projektů modifikovat metodiku a lokality výzkumu s cílem minimalizovat negativní vlivy výzkumu.	2.2.1 Počet společně připravených projektů.
--	--	---

4.4. Dokumentace a využití výsledků monitoringu a výzkumu

Dlouhodobý cíl

Zajištění plnohodnotné archivace získaných dat a prezentace výsledků výzkumu a monitoringu formami, které umožňují v maximální míře využívat těchto informací pro management a vývoj NP.

Zásady:

- zlepšit dostupnost výsledků a datových výstupů z projektů monitoringu a výzkumu řešených interními pracovníky Správy NP Šumava i externími výzkumníky, a to i v navazujícím území (tj. CHKOŠ, BR, NPBL),
- přizpůsobit výstupy monitoringu a výzkumu pro sledování naplňování plánu péče, strategie NP a mezinárodních certifikací,
- posílit publikační činnosti prezentující výsledky monitoringu a výzkumu.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Funkční systém archivace dat a výsledků z výzkumných projektů v rámci celé LTSEr platformy .	1.1 Získat a prezentovat data a plnohodnotné výsledky ze všech projektů monitoringu a výzkumu řešených interními pracovníky Správy NP Šumava a externími výzkumníky.	1.1.1 Funkční on-line metadatabáze do roku 2016.
2. Praktická aplikace výsledků výzkumu .	2.1 Semináře, workshopy pro pracovníky Správy NP Šumava v rámci systému interního vzdělávání.	2.1.1 Počet akcí.
	2.2 Distribuce odborných periodik.	2.2.1 Odebíraná periodika – seznam, dostupnost pro pracoviště.
	2.3 Zavedení managementových opatření na základě doporučení z výzkumu.	2.3.1 Výčet těchto opatření a zhodnocení jejich významu.
3. Přístupné výsledky výzkumu .	3.1 Data a výsledky prezentovat prostřednictvím internetu, vědeckých periodik (např. časopisu Silva Gabreta), populárně naučných periodik (např. časopis Šumava), přednášek, seminářů a workshopů.	3.1.1 Počet publikací (odborných i populárně naučných), přednášek, seminářů a workshopů za rok.
	3.2 Zpřehlednit web a zatraktivnit prezentace výzkumu na internetu.	3.2.1 Počet návštěv na stránkách výzkumu – <i>1x ročně</i> .
	3.3 Popularizace výsledků výzkumu	3.3.1 Počet přednášek a exkurzí pro školy. 3.3.2 Počet přednášek a exkurzí pro veřejnost.
	3.4 Zvýšit odborný kredit vědeckého časopisu Silva Gabreta a rozšířit jeho distribuci.	3.4.1 Zařadit časopis Silva Gabreta mezi impaktovaná periodika 3.4.2 Počet stažených článků z webové stránky Silva Gabreta.

5. VEŘEJNÉ VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ NÁRODNÍHO PARKU, PLÁNY, CÍLE

Posláním národního parku je také využití jeho území pro výchovné účely všech věkových a zájmových skupin z řad veřejnosti a uspokojování dalších potřeb obyvatel a návštěvníků na poli rekreace, odpočinku a poznávání.

5.1 Vzdělávání, osvěta a informace

Úvod:

Smyslem osvěty v národním parku je přiblížení jeho jedinečné přírody široké veřejnosti. Poskytování informací o přírodě národního parku, stejně jako environmentální výchova a vzdělávání, se primárně zaměřují na téma, jež je národním parku nejvlastnější – fungování přírodních procesů.

Dlouhodobý cíl:

Přátelsky vnímaný NP, který umožňuje bezprostřední kontakt člověka s přírodou.

Poznání přírodních zákonitostí povede k zachování přírodních hodnot území pro příští generace a zároveň k dlouhodobě udržitelnému rozvoji regionu.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- vyjasnění směřování NP,
- politická podpora a zajištění financování činností Správy NP Šumava,
- dostatek kvalifikovaného lidského potenciálu,
- koncepce práce s veřejností.

Zásady:

- propagace poslání NP, jeho filozofie a účelu,
- zachování sítě informačních středisek a středisek environmentální výchovy, spolupráce s dalšími provozovateli infocenter v regionu NP,
- vytváření dostatečně pestré nabídky pro místní obyvatele a návštěvníky,
- zaměření se i na programy za špatného počasí,
- nabídka programů pro návštěvníky se zdravotním znevýhodněním,
- dobrá časová i lokální dostupnost informací pro každého,
- zkvalitňování nabídky vzdělávacích programů,
- optimalizace turistického informačního systému v NP, co do počtu i obsahu,
- zohlednit navazující TIS v NPBL.

Cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Informační střediska (IS): Stabilizovaný počet informačních středisek v NP a dalších zařízení pro návštěvníky s nastaveným systémem aktualizace jejich obsahu.	1.1 Vytvoření souhrnné koncepce všech těchto zařízení, rozpracované pro jednotlivá pracoviště.	1.1.1 Aktualizovaná koncepce všech zařízení pro návštěvníky.
	1.2 Zajištění provozu stávajících IS a dalších návštěvnických zařízení.	1.2.1 Počet příslušných návštěvnických zařízení. 1.2.2 Monitoring návštěvnosti jednotlivých zařízení. 1.2.3 Hodnotící dotazníky.
	1.3 Aktualizace vybavení a obsahu IS k zajištění příznivého prostředí pro vzdělávání a osvětu návštěvníků včetně poskytování občerstvení a prodeje místních produktů.	1.3.1 Počet aktualizovaných zařízení.

	1.4 Realizace Zoologického programu v rámci návštěvnických center (maximálně 4 NC).	1.4.1 Počet příslušných zařízení. 1.4.2 Návštěvnost jednotlivých zařízení.
	1.5 Tvorba nových a aktualizace stávajících prezentací včetně výstav zaměřených na propagaci území NP Šumava.	1.5.1 Počet aktualizovaných a nových prezentací.
2. Střediska environmentálního vzdělávání (SEV): Stabilizovaný počet SEV.	2.1 Pravidelná aktualizace stávající koncepce všech těchto zařízení, rozpracované pro jednotlivá pracoviště.	2.1.1 Monitoring návštěvnosti SEV. 2.1.2 Akreditace výukových programů pro všechny cílové skupiny.
	2.2 Zajištění provozu stávajících SEV.	2.2.1 Vyhodnocování činnosti SEV – počet účastníků na výukových programech, na programech pro veřejnost. 2.2.2 Hodnotící dotazníky. 2.2.3. Analýza účinnosti efektivity SEV v regionu formou přírodovědných soutěží.
	2.3 Rozšíření možností pobytového SEV s vnitřním zázemím pro realizaci výukových programů pro všechny cílové skupiny včetně místních obyvatel, zahraničních návštěvníků a osob se zdravotním znevýhodněním.	2.3.1 Monitoring návštěvnosti. 2.3.2 Certifikace SEV jako ekologicky šetrná služba a vzdělávání.
	2.4. Realizace projektu „Partnerské školy NP Šumava“.	2.4.1. Poptávka po projektu „Partnerská škola NP Šumava“. 2.4.2. Evaluační dotazníky.
3. Stabilizace sítě terénních zařízení SEV.	3.1 Zajištění provozu zážitkové stezky Areál lesních her.	3.1.1 Počet návštěvníků.
	3.2 Vytvoření koncepce terénních zařízení SEV.	3.2.1 Aktualizovaná koncepce pro terénní zařízení SEV.
	3.3 Realizace terénních areálů a zážitkových expozic.	3.3.1 Počet nových terénních zařízení SEV.
	3.4 Realizace programů pro veřejnost.	3.4.1 Počet účastníků. 3.4.2 Hodnotící dotazníky.
4. Vyhovující terénní informační systém (TIS).	4.1 Vytvoření koncepce TIS.	
	4.2 Vytvoření a průběžná aktualizace databáze TIS.	4.2.1 Kompletní databáze TIS.
	4.3 Uvedení vzhledu informačních panelů do souladu s manuálem „Mobiáľ terénnej informačnej infrastruktury“.	4.3.1 Sjednocení vzhledu v terénu. 4.3.2 Pravidelné hodnocení obsahu TIS a plán jeho aktualizace. 4.3.3 Dotazníky pro návštěvníky.
5. Kontinuální přístup k informacím.	5.1 Aktualizace webového portálu.	5.1.1 Počet unikátních přístupů.
	5.2 Podpora tvorby jazykových mutací (zejména Nj a Aj) pro vybrané informace (důraz na TIS).	5.2.1 Počet unikátních přístupů.
	5.3 Vydávání populárně naučného časopisu Šumava.	5.3.1 Evidence nákladů a prodeje. 5.3.2 Počet předplatitelů.
	5.4 Vydávání prodejních tiskových materiálů (– ediční řady).	5.4.1 Vyhodnocení edičních plánů v jednotlivých letech.
	5.5 Vydávání neprodejních tiskových materiálů (skládačky, letáky apod.).	5.5.1 Vyhodnocení edičních plánů v jednotlivých letech.
	5.6 Vydávání didaktických materiálů určených pro environmentální vzdělávání o tomto území (interaktivní materiály, naučné hry apod.).	5.6.1 Vyhodnocení edičních plánů v jednotlivých letech.

Komentáře:

K cíli 1: Stabilizovaný počet informačních středisek: Zachování stávající sítě IS. Při obnově expozic a promítacích zařízení budou finanční prostředky získávány především z externích zdrojů. Vytvoření jednoduchých hodnotících dotazníků do infokiosků. Pravidelná aktualizace prezentací v infokioscích.

K cíli 3: Areál lesních her – „Pochopit přírodu hrou“ to je motto, kterým se řídí areál lesních her a nabízí tak zážitek ze hry i z přírody pro celou rodinu. Součástí je naučná stezka – s různými zastaveními, kde je představena příroda NP netradiční hravou formou. Areály budovat v zázemí obcí.

Programy pro veřejnost – programy pro všechny cílové skupiny včetně místních obyvatel realizované středisky environmentální výchovy, informačními středisky, dalšími zaměstnanci Správy NP Šumava i externími odborníky. Realizace programů pro návštěvníky se zdravotním znevýhodněním i pro děti a mládež.

K opatření 5.5: zaměřit se na vydávání jednoduchých informačních letáků k daným lokalitám ve třech jazykových mutacích. Přehled nabídek po regionech v rámci NP.

5.2 Turistické a rekreační využívání

Dlouhodobý cíl :

Využití území NP k turistice a rekreaci nepoškozující předměty ochrany NP, EVL a PO.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- efektivní fungování informační a strážní služby
- legislativní připravenost na nové aktivity,
- množství turistů,
- rostoucí rekreační kapacity a rozvojové plány v regionu NP,
- zachování atraktivity území,
- stav cestní sítě.

Zásady/opatření :

- podporovat především „měkké“ formy turistického a rekreačního využití NP,
- preference pěší turistiky, dodržování hierarchie: pěší – cyklisté – veřejná doprava – individuální motorová doprava,
- provedení studie revize turistických cest se snahou o následné převedení pěších turistů mimo asfaltové komunikace,
- vytvořit pasport turistických tras a přehodnotit využívání cestní sítě,
- při údržbě účelových cest upřednostňovat prашný povrch (případně aktivně „zpřirodňovat“ cesty přeměnou asfaltového povrchu na prашný nebo ponechávat cesty „na dožití“),
- umožnění klasického běžeckého lyžování i bruslení dle možností v daného území tak, aby nedocházelo ke střetům s předměty ochrany přírody, zachování možnosti sjezdového lyžování v zázemí obcí,
- zajistit rozsah strojově upravovaných běžeckých lyžařských tras přiměřený z hlediska ochrany přírody,
- vyhrazení vybraných vodních toků pro vodní turistiku a její regulace,
- zlepšení nabídky pro handicapované a další návštěvníky s omezenou pohyblivostí,
- ~~podporovat (i marketingově) dosud opomíjené oblasti vhodné pro šetrné turistické využívání.~~

Naformátováno: Odstavec se seznamem, Odsazení: Předšazení: 0,63 cm, Přístupy klávesou tabulátor: není na 0,75 cm + 3,81 cm

Střednědobé cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Usměrněná turistická zátěž na území NP.	1.1 Vytvoření koncepce zpřístupnění NP.	1.1.1 Zhodnocení zpřístupnění území na základě výsledků socioekonomického průzkumu (monitoring návštěvnosti). 1.1.2 Podíl cest pouze pro pěší. 1.1.3 Podíl cest pouze pro cyklisty.
	1.2 Naučné stezky, samoobslužné areály a venkovní expozice (výstavba, údržba), vyhlídky do divočiny , vycházky do divočiny .	1.2.1 Počet naučných stezek v roce 2016 . 1.2.2 Počet samoobslužných areálů a venkovních expozic. 1.2.3 Výsledky socioekonomického průzkumu. 1.2.4 Počet vyhlídek a vycházek do divočiny
	1.3 Nabídka programů pro veřejnost pro všechny cílové skupiny včetně místních obyvatel a handicapovaných.	1.3.1 Počet programů pro veřejnost. 1.3.2 Vyhodnocení témat programů pro veřejnost.
	1.4 Vydávání propagačních materiálů na podporu turistiky ve všech regionech NP.	1.4.1 Počet propagačních materiálů s výlety pro turisty v celém NP.
	1.5 Vyhrazení částí vodních toků pro splouvání – stanovení podmínek (Otava, Vydra, Teplá Vltava, Vltava).	1.5.1 Vývoj počtu splouvajících vodáků – ročně. 1.6.2 Vyhodnocení vlivu splouvání na ekosystém Vltavy.
	1.6 Vyhodnocení území NP z pohledu využití pro hipoturistiku.	1.6.1 Zpracování generelu hipostezek.
	1.7 Pasport turistických značených tras.	1.7.1 Zpracovaný pasport značených tras. 1.7.2 Každoroční vyhodnocení zatíženosti turistických cest na území NP. 1.7.3 Zavedení systematického monitoringu.
2. Zlepšení podmínek pro šetrnou turistiku.	2.1 Zvyšování podílu cest s prашným povrchem a volným terénem jako značených turistických tras.	2.1.1 Počet km turistických tras se změněným povrchem 2.1.2 Počet km turistických tras s přírodním povrchem
	2.2 Oddělování cyklistů od pěších turistů zejména v turisticky frekventovaných oblastech.	2.2.1 Vyhodnocení počtu cest neznačených pro cyklisty. 2.2.2 Budování Šumavské páteřní cyklostezky na území NP.
	2.3 Zvýšení bezpečnosti zimní turistiky – značení nebezpečných úseků, oddělování bruslařů od klasických lyžařů (podpora údržby lyžařské trasy pro klasické lyžování a úprav okruhů v blízkosti obcí pro bruslaře).	2.3.1 Fungující spolupráce na projektu Bílá stopa. 2.3.2 Roční hodnocení lyžařské sezóny.
	2.4 Výpravy do divočiny s doprovodem.	2.4.1 Roční statistika na základě monitoringu účastníků (hodnotící dotazníky, návštěvnost).

	2.5 Školení průvodců.	2.5.1 Počet certifikovaných průvodců. 2.5.2 Kontrola kvality průvodců – hodnotící dotazníky účastníků, následky.
	2.7 Provozování systému nouzových nocovišť – vyhrazená místa na území NP pro přenocování na max. 1 noc.	2.7.1 Monitoring počtu a spokojenosti uživatelů.
	2.8 Ekologicky šetrná doprava pro návštěvníky NP.	2.8.1 Počet linek, najetých kilometrů a přepravených osob.
	2.9 Údržba, případně doplnění turistické infrastruktury	2.9.1 Přehled objektů turistické infrastruktury a jejich údržby
3. Minimalizace negativních dopadů parkování mimo vyhrazená místa.	3.1 Posouzení lokalit pro rozšíření malých parkovacích ploch mimo obce.	3.1.1 Výsledky analýzy potřebnosti malých parkovacích ploch. 3.1.2 Počet zaznamenaných parkování mimo vyhrazená místa.
	3.2 Sjednocení vzhledu a vybavenosti stávajících malých parkovacích ploch.	
4. Zlepšení nabídky pro návštěvníky se sníženou pohyblivostí a ostatními zdravotními znevýhodněními.	4.1 Vytvoření seznamu doporučených tras.	4.1.1 Počet km (tras). 4.1.2 Informační materiál o nabídce pro osoby se zdravotním znevýhodněním.
	4.2 Bezbariérové vstupy do IS.	4.2.1 Podíl dostupných informačních zařízení z celkového počtu.
	4.3 Umožnění vozičkářům objezd závor.	4.3.1 Počet opatření.
	4.4 Projekt „Dostupná Šumava“.	4.4.1 Počet účastníků projektu v jednotlivých letech.
	4.5. Interaktivní naučná stezka pro děti a mládež se zdravotním znevýhodněním (pohybové, zrakové, sluchové či mentální).	4.5.1. Počet účastníků.

Komentář:

K ukazateli Monitoring návštěvnosti:

V současné době provádí Správa NP Šumava monitoring návštěvnosti informačních středisek a vybraných turisticky atraktivních míst v NP. Toto vše zdaleka nepokrývá potřebu znalostí o návštěvníckém využívání NP, proto bude od roku 2016 zahájen na území NP socioekonomický průzkum zahrnující monitoring počtu návštěvníků v jednotlivých částech NP.

K cíli 1:

- k usměrňování návštěvnosti přispívá realizace Programů pro veřejnost, „které jsou určeny pro účely environmentálního vzdělávání všech cílových skupin, některé z nich jsou realizovány ve spolupráci s regionem a externími pracovníky nejen regionu NP Šumava,
- pokud budou realizovány nové naučné stezky, budou na území NP přednostně realizovány v blízkosti obcí a v turisticky opomíjených lokalitách s cílem odlehčit turisticky výrazně exponované lokality,
- provozování vodních sportů je možné pouze na vyhrazených úsecích vodních toků, přičemž je omezeno ročním obdobím, denní dobou a druhem plavidel - na vyhrazených úsecích toku Vltavy a Teplé Vltavy je navíc omezení stavem vody a počtem plavidel, která za stavu blížícímu se limitním podmínkám musí registrovat. Na všech vyhrazených úsecích toků jsou stanovena nástupní, výstupní a odpočinková místa označená za tímto účelem informačními tabulemi, podmínky pro splouvání jsou aktualizovány prostřednictvím Návštěvního řádu.

K cíli 2:

- k restriktivním způsobům, jak zajistit oddělení pěších od cyklistů na turisticky frekventovaných trasách nepochybně patří i důsledná kontrola dodržování zákazu vjezdu cyklistů. Budování šumavské páteřní cyklostezky bude prováděno na základě zákonných možností, posouzení vlivu EIA a zákonných výjimek.

K cíli 3:

- V NPS chybí velká sběrná parkoviště v obcích doplněná systémem veřejné dopravy návštěvníků do NP. Rozšíření systému malých parkovacích ploch v blízkosti frekventovaných veřejných komunikací je dostupnou možností, jak důstojně zpřístupnit nástupní místa pěších a cyklistických tras zvláště pro rodiny s dětmi a pružněji reagovat na vysoké procento návštěvníků, cestujících automobilem.

5.3 Regionální vazby

Dlouhodobý cíl :

Zlepšení využití přírodního, krajinného, sociálního a ekonomického potenciálu šumavského regionu ve prospěch ochrany přírodních hodnot a trvale žijících obyvatel.

Faktory ovlivňující dosažení cíle:

- důvěra mezi všemi subjekty působícími v regionu NP,
- zájem a vzájemné pochopení,
- vymezení rozvojového prostoru života obyvatel a jeho stabilita,
- dostatek finančních prostředků,
- kvalitní legislativní podmínky,
- složení Rady NP.

Zásady:

- s regionem dohodnout, ve kterých aktivitách bude Správa NP Šumava leaderem a ve kterých bude partnerem,
- respektovat samosprávy a ostatní subjekty jako důležité partnery v regionu a hledat vzájemně prospěšná řešení problémů,
- veškerá opatření nebo omezení ze strany Správy NP Šumava průběžně v regionu projednávat,
- reagovat na aktuální potřeby regionu
- udržovat a respektovat dílčí plochy na úrovni 10% podílu rozlohy NP pro jistotu života lidí.

Naformátováno: Odstavec se seznamem, Odsazení: Představení: 0,63 cm, Přístupy klávesou tabulátor: není na 0,75 cm

Základní platformou regionální spolupráce a tudíž i komunikace se všemi je Rada Národního parku Šumava zřízená a vykonávající činnosti v souladu s § 20 zákona č. 114/1992 Sb.

Jako stěžejní body spolupráce se všemi subjekty v regionu pro další období je možné vyjmenovat tyto okruhy:

- v souladu s ochranou přírody pomáhat vytvářet pracovní příležitosti v území,
- územní plánování a stavební činnost v obcích,
- využívání zemědělského půdního fondu na území NP,
- aktivní podpora Správy NP Šumava (v rámci svých možností a pravomocí) projektů měst, obcí, svazků obcí i jiných subjektů zaměřených na regionální rozvoj šetrný k přírodě,
- údržba stávající, případně podpora chybějící infrastruktury na území NP,
- další spolupráce se všemi vlastníky půdy v území a se všemi subjekty, které působí v území,
- podpořit legislativní změny (daň z nemovitostí, převodů nepotřebného majetku ve 3. zónách NP apod.),
- pečovat o kulturní a technické památky a o drobné sakrální stavby v majetku Správy NP Šumava.

Střednědobé cíle	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Vzájemná informovanost o dění v regionu NP ve smyslu obecném i odborném , spolupráce s krajskými a místními samosprávami, regionálními organizacemi, podnikateli a fyzickými osobami na základě principů stanovených obecně závaznými předpisy a na základě partnerství při řešení nejruznější problematiky v území.	1.1 Pravidelná jednání Rady NP.	1.1.1 Počet zasedání v jednotlivých letech. 1.1.2 Hlavní řešená témata dle jednotlivých let. <u>1.1.3 Plnění usnesení Rady</u>
	1.3 Využití platformy biosférické rezervace k posílení komunikace v regionu.	1.3.1 Spolupráce s médii, odborné články, společenské akce atd.
	1.4 Organizace workshopů na společně odsouhlasená témata.	1.4.1 Počet workshopů, jejich téma a počet zúčastněných obyvatel regionu - v jednotlivých letech.

	1.5 Informační servis Správy NP Šumava – pro členy Rady NP, zástupce samospráv.	1.5.1 Čtenářský monitoring - zasílání tiskových zpráv a důležitých sdělení.
	1.6 Vzájemné prolínání oficiálních webových stránek Správy NP Šumava a obcí, svazků obcí regionu.	1.6.1 Počet jednotlivých propojení mezi částmi prezentací (ve dvouleté periodě).
2. Podpora trvale udržitelného rozvoje regionu s ohledem na cíle ochrany NP.	2.1 Společné projekty Správy NP Šumava a regionálních partnerů.	2.1.1 Přehled společných projektů regionálních a nadregionálních (tj. počet projektů včetně jejich charakteristiky a dosažených cílů).
3. Důvěra mezi Správou NP Šumava a obcemi.	3.1 „Partnerská obec“ jedná se o uzavření dohod o užší, vzájemně výhodné spolupráci obce a Správy NP Šumava.	3.1.1 Počet partnerských obcí v jednotlivých letech. 3.1.2 Počet společných marketingových projektů a aktivit.
	3.2 Projekt Partner NP Šumava.	3.2.1 Přehled aktivit - v jednotlivých letech. 3.2.2 Počet zastoupení Správy NP Šumava v regionálních pracovních skupinách.

5.4 Občanská sdružení s aktivitami ve vztahu k NP

Předpokladem spolupráce Správy NP Šumava s různými občanskými sdruženími, spolky a dalšími nevládními organizacemi spojených tematicky nebo lokálně s regionem NP je trvalá komunikace jako s respektovanými „stakeholdery“.

Dlouhodobý cíl

Fungující vztahy s občanskými sdruženími jako respektovanými partnery v území.

Faktory ovlivňující dosažení cílů:

- rozdílnost názorů,
- dostatečná komunikace,
- společné projekty.

Zásady:

- spolupráce na projektech a akcích podporujících ochranu přírody a krajiny, spolupráce při zajištění programů environmentálního vzdělávání,
- spolupráce na agendě BR Šumava,
- získávání nových partnerů a jejich zapojení do projektů.

Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1.1 Realizace společných projektů a akcí.	1.1.1 Přehled realizovaných projektů včetně jejich charakteristiky a dosažených výsledků: - v jednotlivých letech 1.1.2 Přehled analýzy doporučení Rady uvedených do praxe v jednotlivých letech
1.2 Vzájemná publicita společných cílů a projektů (internet, tisk, výstavy, návštěvnické ankety apod.).	1.2.1 Počet článků, publikací a výstav atd.
2.1 Navázání smluvní spolupráce NNO: 1) memorandum o vzájemné spolupráci 2) smlouva na konkrétní projekt.	2.1.1 Celkový přehled spolupracujících NNO včetně formy spolupráce: 1) dlouhodobě spolupracující – uzavřená memoranda 2) krátkodobě smlouvy – smlouvy na jednotlivé projekty.

2.2 Podpora vzniku externích pracovních skupin pro potřeby realizace jednotlivých společných projektů.	2.2.1 Přehled aktivních pracovních skupin a jejich realizované projekty.
--	--

6. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Úvod:

Národní park je ve dvou rolích; v pozici pasivního příjemce a vykonavatele nebo jako aktivní spolutvůrce a realizátor. Předpokladem pro dobré hodnocení a vysoké mezinárodní uznání je zejména úspěšnost realizace mezinárodních právních norem a získání uznání formou certifikované kvality nezávislé na státní správě a to jak přírodních hodnot, tak úrovně a kvality spravování území NP.

Dohody, normy a organizace se vztahem k NP Šumava

IUCN – Světový svaz ochrany přírody (*International Union for Conservation of Nature* – založený 1948). Česká republika členem od roku 2000 (usnesení vlády ČR č. 190/2000 z 16. 2. 2000).

UNESCO – **program Člověk a biosféra (MaB)** zřízen v roce 1970, **Biosférická rezervace Šumava** vzniká 27. 3. 1990.

Natura 2000 – implementace od roku 2003, Směrnice o stanovištích a Směrnice o ptácích

EVL Šumava (*Evropsky významná lokalita Šumava, 1719 km², 23 typů stanovišť*) – vyhlášeno jako součást Národního seznamu NV č. 208/2012 Sb.

PO Šumava (*Ptačí oblast – SPA Šumava, 975 km², 9 druhů, 8. 12. 2004*).

Ramsarská úmluva (*Ramsar sites*), zastoupení ČR – Český Ramsarský výbor (1993). Celosvětová mezivládní úmluva na ochranu a moudré využívání přírodních zdrojů, chránící určitý typ biotopu – mokřady mezinárodního významu. Šumavská rašeliniště (RS1) – *Šumava Peatlands* (zapsána 1990 [3371 ha], nyní 102,26 km²).

Bernská úmluva (*Bern convention*) – ČR je členský stát od roku 1998.

Federace Europarc (*Europarc Federation*), organizace sdružující evropská chráněná území a profesní organizace ochrany přírody vzniklá v roce 1973, Správa NP Šumava je členem od roku 1992.

CITES – Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (*Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora*). Česká republika přistoupila k úmluvě 25. srpna 1992. V platnosti od 1. ledna 1993 a je zakotvena v zákoně č. 114/1992 Sb. Od 1. května 2004 po vstupu České republiky do EU řešena speciálním zákonem (č. 100/2004 Sb.), kde má Správa NP Šumava pozici regionálního výkonného orgánu.

Předpokládané aktivity a začlenění:

- snaha o dlouhodobě funkční spolupráci s NPBL (např. společná snaha o harmonizaci managementu, práce s veřejností i výzkum v navazujícím území – snaha o „přeshraniční park“, vytvoření trvalého systému socio-ekonomického monitoringu území, tím zlepšit přímou komunikaci Správy NP Šumava s návštěvníky a regionem národního parku a na základě výsledků z tohoto monitoringu přispět ke zlepšení vnímání existence národního parku jako přínosné složky regionálního rozvoje s pozitivními mezinárodními dopady v duální funkci (státní správa a vlastník – správce území).

Zásady:

- aktivní spolupráce s NPBL a všemi ostatními přeshraničními partnery v regionu,
- transparentní komunikace a dodržování mezinárodních standardů ochrany přírody,
- klást důraz na aktivní komunikaci cílů a dalšího směřování národního parku (zejména vůči návštěvníkům a regionu NPŠ),
- aktivní účast Správy NPŠ na naplňování mezinárodních aktivit ochrany přírody ČR.

Faktory (ovlivňující dodržování zásad a směřování):

- stabilita jednotného směřování ochrany přírody v NP Šumava,
- finanční zajištění přeshraničních projektů a spolupráce,
- fungující práce s veřejností a komunikace s regionem,
- informovanost zaměstnanců Správy NP Šumava, místních obyvatel i návštěvníků parku o směřování a cílech institucí na druhé straně státní hranice.

6.1 Institucionalizované přeshraniční vztahy

6.1.1 Pozice, mezinárodní význam a prestiž NP

Vzhledem k evropskému a světovému pojmání ochrany životního prostředí, potažmo ochrany přírody, je nezbytná návaznost a určitá míra propojenosti na instituce spojená s prezentováním dobrého jména NP Šumava a národního systému ochrany přírody.

6.1.2 Instituce mezinárodní sféry ochrany přírody a míra intenzity propojení

(IUCN, EUROPARC, UNESCO – Biosférická rezervace Šumava aj.)

Mezi různé aktivity Správy NP Šumava, jež lze díky jejich dynamice a jedinečnosti obtížně řadit do obvyklých schémat, patří např.:

- pořádání odborných konferencí, workshopů, kolokvií, aj. na mezinárodní úrovni v NPŠ,
- prezentace NPŠ pro odborné exkurze a návštěvy ze zahraničí na území NPŠ,
- prezentace NPŠ v zahraničí („vývoz know-how“),
- aktivity zástupců Správy NP Šumava v mezinárodních organizacích ochrany přírody a ŽP,
- aktivizace subjektů a osobností podporujících cíle a poslání NP (jiní o NPŠ),
- memoranda a dohody o spolupráci na mezinárodní úrovni s jinými národními parky, dalšími institucemi, spolky nebo skupinami s podobnými cíli a zaměřením jako NPŠ.

Dlouhodobý cíl

NP Šumava s vysokou prestiží na mezinárodní scéně ochrany přírody

- uznávaný jako jeden z úhelných kamenů evropské soustavy Natura 2000,

- respektující kritéria IUCN pro kategorii II (Národní park)

- uznávaný mezinárodní sférou (např. IUCN, EUROPARC, UNESCO – Biosférická rezervace Šumava aj.).

Cíle střednědobé	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Koordinované principy pro dosahování cílů ochrany přírody na obou stranách hranice (NPBL).	1.1 Dohody správ NP o shodě cílů, sladění postupů při plnění Plánu péče NP a Natura 2000.	1.1.1 Podpis dohody a jejich průběžné plnění (stanovené období, termíny, apod.).
	1.2 Praktická realizace dohod – společné projekty: - „revitalizace“ přírody v NP.	1.2.1 Počet realizovaných společných projektů přeshraničního charakteru - ochrana přírody - výzkum, monitoring - veřejné využití - podpora regionů NP - společné akce správ národních parků.
2. Uznání souladu směřování NP Šumava s mezinárodními standardy ochrany přírody.	2.1. Snaha o získání mezinárodních certifikátů ochrany přírody (Europarc, Rada Evropy, a jiné).	2.1.1 Počet a udržení mezinárodních certifikátů(ů) kvality.
	2.2. Kvalitní a transparentní komunikace managementu Správy NP Šumava na mezinárodní úrovni.	2.2.1. Počet mezinárodních konferencí v NP Šumava. 2.2.2. Počet zahraničních exkurzí do NP Šumava.

6.2 Další mezinárodní vazby a vztahy

Významným komplexem prostředků, doplňujícím tyto aktivity, je posilování, respektive udržování korektních vztahů s bezprostředními zahraničními sousedy:

- 6.2.1. Přeshraniční spolupráce se státními subjekty
 - 6.2.1.1 NPBL (Nationalpark Bayerischer Wald),
 - 6.2.1.2 Ostatní státní subjekty (Bavorské státní lesy),
- 6.2.2 Přeshraniční spolupráce s nestátními subjekty (lesy kláštera Schlägl),
- 6.2.3 Přeshraniční spolupráce s jinými zahraničními sousedy (Naturpark Bayerischer Wald, NGO, úřady, instituce, jednotlivci).

6.2.1 Přeshraniční spolupráce se státními subjekty

6.2.1.1 NPBL (Národní park Bavorský les)

Hlavní cíle spolupráce se sousedním NPBL určují oficiální dokumenty, které mají charakter memorand a jejich doplňků o spolupráci. Pravidelná setkávání představují základní předpoklad dobré komunikace a následné odborné spolupráce obou národních parků. Regionální přeshraniční identita ochrany přírody na obou stranách hranice představuje cíl, zároveň však i prostředek dlouhodobých dobrých sousedských česko-bavorských vztahů stejně jako efektivní ochrany přírody bez hranic.

Dlouhodobý cíl :

Oboustranně vyvážené přeshraniční chráněné území se společnou regionální identitou ochrany přírody.

Faktory ovlivňující dosažení cíle:

- mezinárodní dohody a legislativní rámec na národní a mezinárodní úrovni,
- vzájemná informovanost a aktivní komunikace,
- zájem o společné řešení problematiky a společné vystupování navenek,
- vzájemná důvěra spolupracujících partnerů.

Zásady:

- hledání společně prosazovaných cílů při současném respektu vzájemných odlišností,
- včasná a pravidelná komunikace na všech úrovních řízení,
- neformální spolupráce,
- společné konzultace záměrů,
- společně koordinovat péči správ NP o předměty ochrany Natura 2000.

Cíle střednědobé	Opatření	Monitorovací kritéria – milníky
1. Jednotný přístup k managementu území	1.1 Dohoda o jádrových územích vymezených pro společné významné druhy a stanoviště.	1.1.1 Podpisy dohody a průběžné vyhodnocování jejich naplňování. 1.1.2 Vyhodnocení plnění uzavřených dohod.
	1.2 Vzájemná výměna informací o stavu předmětů ochrany a dotčených území.	1.2.1 Společná kontrola a hodnocení stavu předmětů ochrany a dotčených území.
2. Společný systém monitoringu.	2.1 Vypracování sjednocených metodik monitoringu, zájmových oblastí monitoringu, stanovených druhů a zájmových lokalit.	2.1.1 Přehled sjednocených metodik. 2.1.2 Prezentace výsledků monitoringu formou zpráv, odborných článků či příspěvků na odborných konferencích.

3. Přeshraniční výzkumné projekty a jejich společná prezentace.	3.1 Dodržování uzavření memorand a dohod (zejména Memoranda o vzájemné spolupráci mezi správami národních parků Šumava a Bavorský les z roku 1999.	3.1.1 Přehled společných projektů.
	3.2 Zajištění finanční podpory z vlastních prostředků nebo externích zdrojů.	3.2.1 Společný systém kontroly.
	3.3 Společné průběžné zprávy či veřejné prezentace.	3.3.1 Internetové stránky. 3.3.2 Dílčí nebo závěrečné zprávy. 3.3.3 Společně pořádané odborné prezentace/konference - zejména pravidelně 1x za 3 roky pořádaná společná konference Aktuality šumavského výzkumu.
	3.4 Vzájemné internetové odkazy na výsledky projektů.	3.4.1 Internetové stránky.
4. Sdílení informací a zkušeností s managementem.	4.1 Vzájemná výměna informací o managementových opatřeních.	4.1.1 Frekvence setkání a komunikace se vzájemnou výměnou informací.
5. Společný systém environmentálního vzdělávání.	5.1 Společná metodika environmentálního vzdělávání.	5.1.1 Vydání společné publikace s metodikou.
	5.2 Společně vydávané materiály.	5.2.1 Přehled společně vydaných materiálů.
	5.3 Společně pořádané programy pro veřejnost.	5.3.1 Přehled pořádaných programů pro veřejnost.
6. Společný systém strážní a informační služby.	6.1 Koncepce společné spolupráce strážní a informační služby obou národních parků.	6.1.1 Podpisy dohod a průběžné vyhodnocování jejich naplňování. 6.1.2 Vyhodnocení plnění uzavřených dohod.
7. Sjednocený dopravní a informační systém.	7.1 Přeshraniční návaznost dopravní obsluhy pro návštěvníky obou NP.	7.1.1 Jízdní řády s navazující dopravou v rámci regionů NP.
	7.2 Jednotné značení přeshraničních stezek, informace o systému značení při přechodu hranic.	7.2.1 Značení přeshraničních stezek, reciproční informační panely na hranicích.
	7.3 Dvoujazyčné (Čj/Nj) informační materiály.	7.3.1 Přehled vydaných dvoujazyčných materiálů.
	7.4 Vzájemná propojení internetové programové nabídky programů pro veřejnost.	7.4.1 Kalendáře akcí na internetu, přehled akcí v tiskové podobě.

6.2.1.2 Ostatní státní subjekty

(Bavorské státní lesy, Kreisamt Freyung-Grafenau, Kreisamt Regen, ..)

Významný základ spolupráce představuje vzájemné sousedství lokalit evropské soustavy N 2000 podél celé česko-rakouské hranice mezi NP Šumava a Horním Rakouskem (EVL a PO „Šumava“ – EVL/FFH „Böhmerwald-Mühltäler“), obdobně na částech území Bavorska ležících mimo území NPBL (EVL/ FFH „Dreisessel“ [zde navíc na bázi přímého sousedství NP Šumava s Naturparkem Bavorský les]).

6.2.2 Přeshraniční spolupráce s nestátními subjekty

(Lesy kláštera Schlögl / Rakousko, soukromí vlastníci a provozovatelé zařízení, lyžařských areálů..)

Vzhledem k bezprostřednímu sousedství a odlišnému poslání se vzájemné vztahy soustředí především na:

- udržování, případně další rozvoj při maximálním úsilí o respektování zájmů sousedících zahraničních partnerů, vyplývajících z jejich odlišného poslání, a to i u NPBL,
- hledání přístupů a řešení zajišťujících dostatečnou ochranu přírody a umožňujících oběma stranám plnění svého poslání zřizování ochranných pásem a realizaci ochranných opatření na ochranu nestátních vlastníků,

- hledání kompenzačních opatření v rámci EU a financování společných projektů.

6.2.3 Přeshraniční spolupráce jinými zahraničními sousedy

(NGO, úřady, instituce, jednotlivci)

Základem je udržování a prohlubování spolupráce s ostatními subjekty činnými v území podél hranice zejména rámcově spřízněného zaměření (např. Přírodní park Bavorský les / Naturpark Bayerischer Wald) dále subjektů nezávislého charakteru podporujících v sousedních regionech Dolního Bavorska a Horního Rakouska ochranu přírody, či životního prostředí a trvale udržitelné principy rozvoje regionu přiměřenou formou (např. společné projekty, vzájemná podpora při jejich realizaci). Příkladem může být společné informační centrum v Alžbětíně, které Správa NP Šumava dlouhodobě provozuje společně s Přírodním parkem Bavorský les.

V evropském kontextu bude společné území nadále předmětem zájmu dalších nadnárodních aktivit (součást „Zelený pás Evropy - „Grünes Band Europas“, aj.).

7. ZÁVĚREČNÉ ÚDAJE

7.1 Slovník pojmů

Antropické pozměnění ekosystému

Člověkem nebo jeho aktivitou (přímo či zprostředkovaně) úmyslně či neúmyslně způsobené, vytvořené změny v ekosystému.

Antropogenní

Podmíněné působením člověka.

Bezobratlí

Zjednodušeně živočichové bez zpevněné vnitřní kostry.

Biodiverzita

Druhová rozmanitost.

Biosférická rezervace

Chráněná oblast reprezentativního přírodního prostředí, kterému se dostalo mezinárodního uznání. Je dlouhodobě právně chráněna a má upravený a institucionalizovaný management. Může být součástí NP nebo CHKO.

Biotop

Tvoří jej neživé složky prostředí vytvářející životní prostor pro společenstvo rostlin a živočichů nebo organismus.

Biotopový strom

Tzv. biotopové stromy jsou stojící stromy, které jsou dlouhodobě vyloučeny z managementu lesa. Měly by být aktivně vyhledávány a trvale evidovány. Účelem vylišování těchto stromů je zajištění tzv. habitatové tradice jakožto zajištění možnosti přežití množství druhů živočichů a hub mezi jednotlivými fázemi vývoje lesa. Při vylišování těchto stromů by dimenze a stabilita neměla být hlavním faktorem pro výběr. Pro potenciální biotopové stromy jsou často vhodné stromy střední vrstvy vykazující podélné poškození kmene. Mezi další charakteristiky biotopových stromů patří přítomnost dutin či korunové zlomy. Z hlediska druhového složení jsou při vylišování upřednostňovány listnaté dřeviny.

Boreoalpinní

Druh s nespojitým areálem vyskytující se v severském jehličnatém lese a v alpském pásmu hor nižších zeměpisných šířek.

Boreomontánní

Druh s nespojitým areálem vyskytující se v severském jehličnatém lese a v montánních (horských) oblastech nižších zeměpisných šířek.

Derivační kanál

Kanál, kterým je odváděna voda k elektrárně.

Ekoton

Rozhraní biotopů vyznačující se obvykle vyšší druhovou pestrostí (např. přechod les – louka).

Ekotyp

Genetická podjednotka druhu vzniklá jako výsledek selektivního procesu v přírodním prostředí a vykazující přizpůsobení na dané prostředí.

Eutrofizace

Obohacování prostředí živinami, např. vyplavováním dusíku a fosforu z půd. Zvyšováním koncentrací a jejich transportem dochází k eutrofizaci (obohacování živinami) níže ležících toků a nádrží. Tento jev je zpravidla nežádoucí.

Ex situ

Pěstování jedince nebo populací mimo jejich přirozený areál (mimo původní místo) nebo přenesených na velkou vzdálenost od místa růstu jejich mateřských porostů.

Fruktifikace

Období tvorby plodnic a plodných útvarů.

Generativní reprodukční materiál

Pohlavní reprodukční materiál - semena, plody.

Geneticky nevhodné porosty

viz Místní reprodukční zdroje, Ekotyp

Genofond

Soubor všech genů (informací určujících vlastnosti – podobu organismu) všech jedinců určité populace.

Genotyp

Genetická struktura organismu tvořená všemi geny. Je výsledkem pohlavního rozmnožování. Nepohlavním množením se genotyp jedince nemění.

GIS

Geograficko informační systém je souborem počítačově orientovaných systémů k získávání, ukládání, editaci, správě a zobrazování prostorově orientovaných informací. Je syntézou počítačových technologií – databázové systémy, počítačově podporovaný design a systémy počítačové kartografie.

Imise

Emise a imise vyjadřují koncentraci smogu či jiných škodlivých látek ve vzduchu. Emise se měří přímo u zdroje znečištění (př. komín), kdežto imise v jeho okolí.

In situ

Pěstování jedinců nebo populací v místě jejich přirozeného výskytu.

Inventarizace lesů

Zjišťování skutečného stavu lesů na určitém území. Probíhá zpravidla cyklicky (obvykle za 5 – 10 let) jako jednorázové šetření. Permanentní inventarizace vznikala jako výsledek sumarizace platných lesních hospodářských plánů.

Klon

Všechny rostliny vegetativně rozmnožené z téže mateřské rostliny. Všechny mají stejný genotyp.

Klonový archiv

(vyhl. 82/1996 Sb.) Účelová výsadba potomstev výběrových stromů lesních dřevin pěstovaných mimo původní místo. Jako nástroj péče o genofond může sloužit k záchraně genofondů či ohrožených populací dřevin (např. jilm, tis, jalovec).

Letouni

Lat. Chiroptera, řád aktivně létajících savců (mj. netopýrovití).

LHP

Lesní hospodářský plán – Stanovený rozvrh hospodářské úpravy lesa pro lesní hospodářský celek (LHC). Podává obraz o současném stavu lesů, určuje cíle a úkoly hospodaření v lesích (pěstování, ochrana, těžba) a ostatních funkcí lesů. Je nástrojem (cílevědomého) hospodaření v lesích. V důsledku odlišného poslání lesů v NP zde mají LHP významné formální, metodické i obsahové odlišnosti. Formálně je to vyjádřeno změnou názvu na „Plány péče o les“. Proces vývoje metodiky a hledání optimálního obsahu není dosud ukončen.

„Měkký“ turismus

Pozitivní (šetrná) podoba turismu (individuální, popř. skupinové formy cestování, dostatek času, přiměřené dopravní prostředky, apod. – pro potřebu tohoto plánu rozuměj z aktivit např. pěší turistiku a cykloturistiku).

Místní reprodukční zdroje

Jsou zdroje reprodukčního materiálu (generativního např. semena, i vegetativního – např. řízký) získávané z místních ekotypů dřevin.

Piktogram

Graficky vyjádřené sdělení očekávaného cílového chování.

Podsadb

Druh umělé obnovy. Pod clonou staršího porostu se geneticky vhodný sadební materiál sází na příhodná místa. Nejčastěji se podsazuje stinnými dřevinami.

Predační tlak

V užším pojetí je aktivním lovem (pro získání potravy) – větší šelmy vyvíjejí tlak na stavy lovené zvěře. Projevuje se zde zdravotní výběr. Lovem šelmy udržují početní stavy populací lovené zvěře na únosné míře daného prostředí, ekosystému, oblasti. (V širším pojetí platí např. i pro: pestrokrovecník – kůrovec, slunéčko – mšice apod.) – viz heslo Predátor.

Predátor

Organismus, který konzumuje jiné organismy.

Přirozená obnova

Autoreprodukce mateřského porostu. Nálety a nárosty vzniklé vysemeněním lesních dřevin (přirozeně). V širším pojetí zahrnuje i obnovu výmladností.

Přirozené zmlazení

viz heslo Přirozená obnova.

Revitalizace

Soubor opatření k obnovení přírodě blízké struktury a životodárných vazeb a procesů v určité části nebo složce krajiny pozměněné lidskou činností.

Revitalizace rašeliniště

Technická opatření (zejm. dřevěné hrázky a stěny) s účelem zamezení nadměrného nepřirozeného odtoku vody z rašeliniště a obnově přirozené mokřadní vegetace.

Sekundární ekosystémy

Společenstva vzniklá na člověkem přeměněných stanovištích.

Sekundární hydrická síť

Je účelově vybudovaná soustava odvodňovacích objektů zaústěných do recipientů a sloužící k odvodnění území. Často však vzniká i jako vedlejší nežádoucí efekt nevhodně vedené či konstruované cestní sítě, nebo v důsledku narušení terénu pojezdem těžké mechanizace či tažením břemen.

Semenný sad

(vyhl. 82/1996 Sb.) Účelová výsadba potomstev lesních dřevin (generativních i vegetativních), který byl založen a uznán k produkci osiva.

Sterilní souš

Strom, v němž již imago (dospělec) kůrovce dokončilo svůj vývoj a opustilo jej výletovým otvorem. Dalším poznávacím znakem je zaschlé či spotřebované lýko. Tyto stromy již nemůže kůrovec využít ke své reprodukci či vývoji. Pro praktické rozlišení platí v NP Šumava dohoda, že za sterilní „kůrovcovou“ souš se považuje strom, na kterém po napadení kůrovcem zbylo méně než 10 % povrchu kmene s kůrou obsazenou aktivním kůrovcem.

Sukcese

Kvalitativní, kvantitativní i prostorové změny společenstva na určitém místě v průběhu času. Změny jsou vyvolány aktivitou biocenózy, která mění vlastní prostředí tak, že se stává příznivější pro biocenózu jinou, která postupně nahradí biocenózu současnou. Změny mohou být také vyvolány lidskou činností či změnami přírodních podmínek. Přírozená sukcese končí ustáleným ekosystémem, klimaxem, pokud není v nějakém stadiu blokována.

Sukcesní stadium

Kvalitativně, kvantitativně a prostorově odlišitelný úsek v sukcesní řadě společenstev. Stadium počáteční, přechodné a závěrečné (klimax).

Šetrná turistika

Aktivní pohyb a pobyt v přírodě nepoškozující přírodu a zohledňující environmentální aspekty.

Textura lesa

Způsob, jakým se dřeviny a porosty seskupují a uspořádávají (porostní skladba, mozaika vývojových stádií). Je výsledkem předcházejícího vývoje lesa. V PP užíváno především ve smyslu horizontálního uspořádání segmentů lesa s rozdílnými charakteristikami (věku, výšky, druhové skladby, vývojové fáze). Odlišováno od vertikální výstavby lesa. Prostorová výstavba lesa spojuje obě hlediska.

Turismus

Termín pojmově jednotící cestovní ruch s turistikou, a to turistikou ve smyslu cestování za rekreaci a poznáním. Jako součást komplexní vědy o cestovním ruchu je její frakci zohledňující především environmentální aspekty.

Turistika

Souhrn činností související s aktivním pohybem a pobytem v přírodě.

Urbanistický parter

Představuje podmnožinu veřejného urbánního prostoru, která je tvořena zejména prostorem ulic, zeleně, městským mobiliářem, vchody domů, průchody, foye obchodů, fasádami domů.

Vagrantní druh

Toulavý druh.

Vegetativní reprodukční materiál

Materiál získaný z řízků, roubů, pletiv (nepohlavně).

Vrchoviště

Typ rašeliniště vznikající účinkem vyšších atmosférických srážek nebo na vývěrech podzemních vod na kyselých málo propustných podložích. Těleso vrchoviště je vyvýšené nad okolní terén a má odlišnou vegetaci od okolní krajiny. Těleso tvoří především mechy a rašeliníky. Na povrch mohou vystupovat četná hluboká jezírka.

Způsob lovu „chyt’ a pust’“

Způsob lovu se zákazem přivlastňování ulovených ryb.

7.2 Seznam používaných zkratek

AOPK – Agentura ochrany přírody a krajiny

AV ČR – Akademie věd České republiky

ADS – Aktiv dobrovolných strážců

BR – Biosférická rezervace

ČOV – čistírna odpadních vod

ČRS – Český rybářský svaz

DPZ – Dálkový průzkum Země

EECONET – European Ecological Network – Evropská ekologická síť

EU – Evropská unie

EU – PHARE – programy finanční a technické spolupráce EU se zeměmi centrální a východní Evropy

EUROPARC – organizace sdružující evropské národní parky

EVL – evropsky významná lokalita

GEF – Global environment Facility –Globální fond životního prostředí
 GIS – geografický informační systém
 GPS – geografický polohovací systém
 CHKO – Chráněná krajinná oblast
 CHOPAV – Chráněná oblast přirozené akumulace vod
 CHRO – chráněná rybí oblast
 INTERREG – programy podporující vědecký česko-německý výzkum (Interregional)
 IS – informační středisko
 IUCN – International Union for Conservation of Nature Světový svaz ochrany přírody
 IZS – Integrovaný záchranný systém
 JPO – jednotka požární ochrany
 KČT – Klub českých turistů
 LHP – lesní hospodářský plán
 LTER – Long Term Ecological Research – Dlouhodobý ekologický výzkum
 MAB – Man and Biosphere – Člověk a biosféra
 MZCHÚ – maloplošná zvláště chráněná území
 MK – Ministerstvo kultury
 MŠANO – Ministerstvo školství a národní osvěty
 MÚSES – Místní systém ekologické stability
 MVE – malá vodní elektrárna
 MZE – Ministerstvo zemědělství
 MŽP – Ministerstvo životního prostředí
 NGO – Non-governmental organization – nevládní organizace
 NP – národní park
 NPBL – Národní park Bavorský les
 NR – R ÚSES ČR – Nadregionální a regionální územní systém ekologické stability České republiky
 NS – naučná stezka
 NV – nařízení vlády
 PAN Parks – Protected Area Network of Parks – evropská organizace zřízená za účelem ochrany divočiny
 PF – Pozemkový fond
 PO – ptačí oblast
 PP – plán péče
 PPK – Program péče o krajinu
 PRŘS – Program revitalizace říčních ekosystémů
 SDH – sbor dobrovolných hasičů
 SPÚ – Státní pozemkový úřad
 TP – typ porostu
 TTP - trvalé travní porosty
 TZT - turistická značená trasa
 UNESCO United Nations, Educational, Scientific and Cultural Organization
 Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
 ÚP – územní pracoviště
 ÚPD – Územně plánovací dokumentace
 ÚP SÚ - Územní plán sídelního útvaru
 ÚP VÚC - Územní plán velkého územního celku
 ÚSES - územní systém ekologické stability
 VPS – veřejně prospěšné stavby
 www - World Wide Web - internetové informační stránky
 ZUR – Zásady územního rozvoje

8. PŘÍLOHY PLÁNU PÉČE

8.1 Mapové přílohy

Rozborová část:

- B1: Mapa hranic NP a CHKO na podkladu základní mapy
- B2: Zonace NP
- B3: Hranice EVL a PO
- B4: Natura 2000 – mapa stanovišť
- B5: Mapa druhových lokalit
- B6: Mapa výskytu tetřeva
- B7: Mapa výskytu tetřívka
- B8: Hranice MCHÚ a památné stromy
- B9: Hranice Ramsar site a Biosférické rezervace
- B10: Lesní vegetační stupně
- B11: Typy vývoje lesa
- B12: Provozně managementová mapa
- B13: Stupně přirozenosti lesních ekosystémů
- B14: Turistické a vodácké trasy, naučné stezky, malá parkoviště, nouzová nocoviště a přechodové body
- B15: Cyklotrasy
- B16: Lyžařské trasy
- B17: Cestní síť – traumatologický plán
- B18: Informační střediska, střediska ekologické výchovy, návštěvnická centra a pozorovací místa

Návrhová část:

- B19: Mapa dílčích ploch

Všechny uvedené mapové vrstvy jsou dostupné na webových stránkách map.npsumava.cz - [\(http://geoportal.npsumava.cz/geoportal/np-sumava-planpece/\)](http://geoportal.npsumava.cz/geoportal/np-sumava-planpece/) v projektu Plán péče a jedná se o tyto vrstvy:

- Hranice NP
- Hranice CHKO
- Hranice MCHÚ
- Hranice Biosférické rezervace
- Hranice Ramsar site Šumavská rašeliniště
- Hranice Evropsky významné lokality Šumava
- Hranice Ptačí oblasti Šumava
- Památné stromy
- Dílčí plochy
- Lesní vegetační stupně
- Typy vývoje lesa
- Provozně managementová mapa
- Stupně přirozenosti lesních ekosystémů
- Natura 2000 – stanoviště
- Natura 2000 – druhové lokality
- Výskyt tetřeva
- Výskyt tetřívka
- Turistické a naučné stezky
- Lyžařské trasy
- Cyklotrasy
- Vodácké trasy
- Přechodové body
- Malá parkoviště
- Nouzová nocoviště
- Cestní síť – traumatologický plán
- Informační střediska a střediska ekologické výchovy
- Pozorovací místa a návštěvnická centra

8.2 Textové přílohy

Rozborová část:

- A1: Seznam obcí a katastrálních území, na kterých se rozkládá NP
- A2: Vybrané statistické údaje obcí
- A3: Seznam a charakteristika MCHÚ
- A4: Památné stromy a jejich charakteristiky
- A5: Seznam ochranných významných taxonů rostlin
- A6: Koncepce výzkumu a dlouhodobého monitoringu
- A7: Plošný rozsah jednotlivých souborů lesních typů (SLT) včetně přirozené rekonstruované druhové skladby dřevin
- A8: Přehled typů vývoje lesa a jejich potenciální plošný rozsah
- A9: Interpretační příručka Přehled možných opatření integrované ochrany lesa a ponechávání dřevní hmoty v lesních porostech.
- A10: Seznam porostních skupin zařazených mezi lesy původní
- A11: Seznam porostních skupin zařazených mezi lesy přírodní
- A12: Seznam porostních skupin zařazených mezi lesy přírodě blízké
- A13: Seznam porostních skupin zařazených mezi lesy kulturní
- A14: Seznam porostních skupin zařazených mezi lesy nepůvodní
- A15: Přehled TVL, ekologicky sdružených SLT, rekonstruované cílové skladby a charakteristiky výskytu v NP Šumava
- A16: Harmonogram obnov LHP pro LHC na pozemcích ve státním vlastnictví ve správě Správy NP Šumava
- A17: Metodika zpracování LHP a rámcové směrnice péče o lesní ekosystémy pro LHC na pozemcích ve státním vlastnictví ve správě Správy NP Šumava
- A18: Hodnocení okusu, ohryzu a loupání ve vybraných lokalitách
- A19: vypuštěno
- A20: Souše v I. zóně ochrany přírody
- A21: Vývoj organizační struktury Správy NP Šumava
- A22: Vývoj aktiv a pasiv organizace Správa NP Šumava v letech 2000-2011, Vývoj nákladů a výnosů v letech 2000-2011
- A23: Investice Správy NP Šumava v obcích v letech 2001 – 2011
- A24: KIPR – zásobník projektů